

Ανώτατο Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Κρήτης
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ ΠΑΓΙΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

ΠΕΤΡΑΚΗ ΚΑΛΛΙΟΠΗ
Α. Μ. : 6703
ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΣΠΥΡΙΔΑΚΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ

ΗΡΑΚΛΕΙΟ

2009

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Οι αποσβέσεις αποτελούν ένα σημαντικό και αυτοτελές κομμάτι της λογιστικής που ενδιαφέρει έμμεσα κάθε επιχείρηση. Η εργασία αυτή έχει σκοπό να δείξει την ευρύτερη σημασία των αποσβέσεων για την επιχείρηση. Αποτελεί μια προσπάθεια εισαγωγής στην έννοια της απόσβεσης, η οποία είναι πολύ σημαντική για μια σύγχρονη επιχείρηση. Μια επιχείρηση αποτελείται από πολλά στοιχεία αξίας, τα οποία κάθε διαχειριστική περίοδο δέχονται ένα ποσοστό απόσβεσης ή και ακόμα αποσβένονται εις ολόκληρο. Είναι σημαντικό οι αποσβέσεις αυτών να γίνονται σωστά, διότι επηρεάζουν σε μεγάλο βαθμό τα κέρδη της επιχείρησης. Πρέπει να γνωρίζει εάν τα πάγια στοιχεία που την αποτελούν έχουν αποσβεστεί και σε πιο βαθμό, διότι μπορεί να καθορίσει πολλά πράγματα από αυτό, όπως νέα επενδυτικά πλάνα, αλλά και κάποιες πωλήσεις αυτών. Άρα, μπορούμε να αναλογιστούμε πόσο σημαντικές είναι οι αποσβέσεις. Στην Ελλάδα υπάρχει συγκεκριμένη νομοθεσία που τις καθορίζει καθώς και τον συντελεστή απόσβεσης του κάθε παγίου στοιχείου.

Το περιεχόμενο της εργασίας απευθύνεται σε όσους έχουν γενικές γνώσεις λογιστικής και μπορεί να βοηθήσει στη κατανόηση των αποσβέσεων μια σειρά παραδειγμάτων για κάθε περίπτωση. Δεν είναι δυνατόν να περιλαμβάνει όλες τις λεπτομέρειες που μπορούν να προκύψουν δίνει όμως μια γενική κατεύθυνση και βοήθεια για την κατανόηση του θέματος.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελίδα:

1.Γενικά Περί Αποσβέσεων	4-5
2.Εννοιολογικοί Προσδιορισμοί Αποσβέσεων	
2.1 Έννοια και ορισμός.....	6
2.2 Οι αποσβέσεις από φορολογική άποψη.....	7-8
2.3 Η απόσβεση ως στοιχείο κόστους.....	8-9
2.4 Μητρώο παγίων στοιχείων.....	9-10
2.5 Οι αποσβέσεις σε περίοδο πληθωρισμού.....	10-12
3.Προσδιοριστικοί Παράγοντες Αποσβέσεων	
3.1 Παράγοντες που επηρεάζουν τον υπολογισμό των αποσβέσεων.....	13-14
3.2 Παράγοντες που επιφέρουν μείωση της αξίας των παγίων στοιχείων.....	15-16
4.Μέθοδοι Αποσβέσεων	
4.1 Μέθοδος της σταθερής αποσβέσεως.....	17-19
4.2 Μέθοδος της φθίνουσας αποσβέσεως.....	20-22
4.3 Μέθοδος της λειτουργικής αποσβέσεως.....	22-23
4.4 Μέθοδος της ελεύθερης καμπύλης.....	23
4.5 Μέθοδος της παλινδρομούσας αποσβέσεως.....	23
4.6 Μέθοδος της αποτιμήσεως.....	23
Συμπέρασμα.....	24

5.Τρόπος Και Σκοπός Διενέργειας Αποσβέσεων	
5.1 Λογιστικές εγγραφές επί των αποσβέσεων.....	25-27
5.2 Εμφάνιση των αποσβέσεων στον ισολογισμό.....	27-29
5.3 Μετατροπή έμμεσων αποσβέσεων σε άμεσες.....	29-31
6.Προεδρικό Διάταγμα 299/2003 Φ. Ε. Κ. Α'255/4.11.2003.....	32-53
7.Ερμηνεία και Παροχή Οδηγιών Για Την Ορθή Εφαρμογή Του Π/Δ 299/2003.....	54-73
8.Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο.....	74-83
Προσάρτημα.....	84-100
Ενδεικτική Βιβλιογραφία.....	101-102

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

ΓΕΝΙΚΑ ΠΕΡΙ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ

Οι λογιστικές μονάδες αποκτούν πάγια στοιχεία, επειδή πιστεύουν ότι τα στοιχεία αυτά θα τις προσφέρουν χρήσιμες υπηρεσίες. Οι υπηρεσίες που μπορεί να προσφέρει σε μία λογιστική μονάδα ένα πάγιο στοιχείο είναι, κατ'ανάγκη, περιορισμένες, αφού η ζωή του είναι περιορισμένη. Απεριόριστη ζωή έχουν κατά κανόνα τα οικόπεδα. Τις υπηρεσίες αυτές μπορούμε να τις θεωρήσουμε ότι συνιστούν ένα σύνολο ή ένα απόθεμα υπηρεσιών που υπάρχει στο πάγιο στοιχείο.

Με βάση τα παραπάνω μπορούμε να πούμε ότι, όταν μία λογιστική μονάδα αγοράζει ένα πάγιο, αγοράζει στη ουσία αυτό το σύνολο ή αλλιώς αυτό το απόθεμα των υπηρεσιών. Το κόστος κτήσεως του παγίου στοιχείου είναι, κατά συνέπεια, και το κόστος κτήσεως αυτού του αποθέματος των υπηρεσιών.

Η λογιστική μονάδα αγοράζει αυτές τις υπηρεσίες, δηλαδή αγοράζει το πάγιο στοιχείο, επειδή εκτιμά πως με την κατάλληλη χρησιμοποίηση και αξιοποίηση αυτών των υπηρεσιών, θα δημιουργηθούν αρκετά έσοδα, ώστε να καλυφθεί, τουλάχιστον, το κόστος αυτών των υπηρεσιών. Εάν η εκτίμηση της είναι διαφορετική, τότε, όπως είναι φυσικό, η λογιστική μονάδα δεν θα αγοράσει αυτές τις υπηρεσίες.

Ένα από τα κύρια χαρακτηριστικά των παγίων είναι ότι έχουν ωφέλιμη ζωή μεγαλύτερη του έτους. Αυτό σημαίνει ότι το χρονικό διάστημα που απαιτείται για να εξαντληθούν οι υπηρεσίες που υπάρχουν σε ένα πάγιο στοιχείο, είναι μεγαλύτερο του έτους. Η εξάντληση ή αλλιώς η μείωση των χρήσιμων υπηρεσιών μπορεί να οφείλεται σε διάφορους λόγους και συγκεκριμένα στη χρήση ή λειτουργία του παγίου, στην πάροδο του χρόνου, σε τεχνικές αλλαγές και ακόμη στην οικονομική απαξίωση του στοιχείου.¹

---

¹ Εάν στο τέλος κάποιας λογιστικής χρήσεως ή άλλης περιόδου, θελήσουμε να προσδιορίσουμε το κόστος των υπηρεσιών ενός παγίου οι οποίες έχουν εξαντληθεί και το κόστος των υπηρεσιών που παραμένουν στο πάγιο ως απόθεμα, τότε πρέπει να ενεργήσουμε ως εξής: Να εκτιμήσουμε ποιο ποσοστό ή αλλιώς ποιο μέρος από τις συνολικές υπηρεσίες έχει εξαντληθεί και ποιο δεν έχει, και συνεπώς παραμένει στο πάγιο ως απόθεμα. Στη συνέχεια, με βάση τις εκτιμήσεις αυτές και το κόστος κτήσεως του παγίου, προχωρούμε στον υπολογισμό του κόστους των επιμέρους υπηρεσιών.

Τα περιουσιακά στοιχεία του Ενεργητικού, είτε αυτά ανήκουν στην κατηγορία του Παγίου, είτε σε εκείνα του Κυκλοφορούντος ή του Διαθεσίμου, εισέρχονται στην κυκλοφορία και άλλα μεν από αυτά κινούνται ταχέως και άλλα βραδέως. Τα Πάγια στοιχεία, είτε πρόκειται για ενσώματα: γήπεδα – οικόπεδα², κτίρια, έπιπλα και σκεύη, μεταφορικά μέσα κ.α., είτε πρόκειται για ασώματες ακινητοποιήσεις: υπεραξία επιχειρήσεως, διπλώματα ευρεσιτεχνίας, έξοδα ιδρύσεως και πρώτης εγκατάστασης κ.α., υπόκεινται με την πάροδο του χρόνου, σε μείωση της αξίας τους. Τις μειώσεις αυτές ονομάζουμε *Αποσβέσεις*.

---

² Στο λογαριασμό «Γήπεδα – Οικόπεδα», παρακολουθούνται οι εκτάσεις γης, πάνω στις οποίες έχουν κατασκευαστεί και οργανωθεί τα εργοστάσια ή εργοτάξια της οικονομικής μονάδας ή έχουν ανεγερθεί λοιπά κτίρια και εγκαταστάσεις της (π.χ. γραφεία, καταστήματα ή κατοικίες), καθώς και εκείνες που προορίζονται για την εξυπηρέτηση παρομοίων σκοπών. Στα γήπεδα δεν γίνεται υπολογισμός αποσβέσεων, δεδομένου ότι αυτά δεν υπόκεινται σε υλική φθορά. Στην περίπτωση όμως που το γήπεδο χρησιμοποιείται για τη λήψη χωμάτων ή πετρωμάτων και που μετά την εξάντληση τους καθίσταται άχρηστο, δικαιολογείται απόσβεση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΙ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ

2.1 ΕΝΝΟΙΑ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΣ

Απόσβεση ονομάζεται γενικά η μείωση ενός λογαριασμού για οποιαδήποτε

αιτία π.χ. μείωση χρέους, εξαφάνιση απαιτήσεως κατά τρίτου λόγω αφερεγγυότητας του, μείωση ομολογιακού δανείου της επιχειρήσεως, δηλαδή μερική εξόφληση του, ή κατανομή των εξόδων αρχικής εγκαταστάσεως της επιχειρήσεως (έξοδα

ιδρύσεως) σε περισσότερες χρήσεις κλπ. Με την στενή έννοια απόσβεση εννοούμε τη μείωση της αξίας ενός παγίου περιουσιακού στοιχείου από τη φθορά που υπέστη αυτό είτε λόγω της παρόδου του χρόνου (χρονική φθορά) είτε λόγω της χρήσεως (λειτουργική φθορά) είτε και όταν οφείλεται σε επιστημονικές και τεχνικές ανακαλύψεις και εφευρέσεις (οικονομική απαξίωση).

Κάθε αξία υπόκειται σε μείωση της τιμής της από διάφορες αιτίες σε μία δεδομένη περίοδο. Η μείωση αυτή μπορεί να προέρχεται είτε από προσωρινή, είτε από μόνιμη σμίκρυνση της τιμής της. Στην πρώτη περίπτωση έχουμε τις διακυμάνσεις της τιμής, ενώ στην δεύτερη την λεγόμενη υποτίμηση. Το ποσοστό της υποτίμησης της δεύτερης αυτής περίπτωσης ονομάζουμε «ΑΠΟΣΒΕΣΗ» και αποσβέσιμο. Πάγιο περιουσιακό στοιχείο είναι το ενσώματο ή άυλο πάγιο στοιχείο που αποκτάται από την επιχείρηση για διαρκή παραγωγική χρήση και έχει ωφέλιμη διάρκεια ζωής περιορισμένη, πάντως μεγαλύτερη από ένα χρόνο. Η αξία πάνω στην οποία υπολογίζεται η απόσβεση λέγεται *ΑΠΟΣΒΕΣΤΕΑ ΑΞΙΑ*. Ωφέλιμη διάρκεια ζωής του παγίου στοιχείου είναι εκείνη η χρονική περίοδος κατά την οποία το πάγιο στοιχείο αυτό θα χρησιμοποιείται παραγωγικά από την επιχείρηση. Σύμφωνα με το Ε.Γ.Λ.Σ. η χρονική κατανομή της απόσβεσης της αξίας του παγίου στοιχείου, υπολογίζεται με βάση την ωφέλιμη διάρκεια ζωής του. Υπολειμματική αξία είναι η καθαρή αξία, που υπολογίζεται να έχει στο τέλος της ωφέλιμης διάρκειας ζωής του ένα αποσβεσμένο πάγιο στοιχείο. Αναλυτικότερα, θα τα δούμε παρακάτω, στους προσδιοριστικούς παράγοντες των αποσβέσεων.

2.2 ΟΙ ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ ΑΠΟ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΑΠΟΨΗ

Από φορολογική άποψη, οι αποσβέσεις υπολογίζονται με βάση τα ανώτατα όρια συντελεστών, που καθορίζονται διά Προεδρικού Διατάγματος, στην τιμή κτήσεως των περιουσιακών στοιχείων προσαυξημένη με τυχόν γενόμενες βελτιώσεις.

Ως χρόνος ενάρξεως των φορολογικών αποσβέσεων λαμβάνεται ο χρόνος χρησιμοποιήσεως του στοιχείου. Αν ο χρόνος αυτός δεν συμπίπτει με την έναρξη της λογιστικής χρήσεως, η απόσβεση υπολογίζεται με τόσα δωδέκατα της ετήσιας αποσβέσεως, όσοι είναι οι μήνες που απομένουν μέχρι το τέλος της χρήσεως, στους οποίους περιλαμβάνεται και ο μήνας μέσα στον οποίο το πάγιο στοιχείο αρχίζει να χρησιμοποιείται και να λειτουργεί.

-Οι αποσβέσεις πρέπει να υπολογίζονται επί της αποσβεστέας αξίας του παγίου στοιχείου και δεν πρέπει να υπερβαίνουν την αξία αυτή. Αν η επιχείρηση συνεχίζει να υπολογίζει αποσβέσεις μετά την κάλυψη της αξίας του στοιχείου, τότε αυτές δεν εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα.

-Οι αποσβέσεις υπολογίζονται στην αξία κτήσεως των παγίων στοιχείων ή της νόμιμα αναπροσαρμοσμένης αξίας αυτών.

-Στην αξία κτήσεως του στοιχείου προσθέτονται και οι δαπάνες που έγιναν για τη βελτίωση αυτών.

Οι διενεργούμενες αποσβέσεις για τυχόν εκπτώσεις από τα φορολογητέα κέρδη, πρέπει:

-Να διενεργούνται σε στοιχεία, τα οποία υπόκεινται σε απόσβεση.

-Να μην υπερβαίνουν την τιμή κτήσεως, όταν δηλαδή καλύψουν την αξία κτήσεως παύουν δηλαδή να ενεργούνται.

-Να έχουν καταχωρηθεί στα λογιστικά βιβλία της επιχειρήσεως.

-Να ενεργούνται σε στοιχεία τα οποία ανήκουν στην κυριότητα της επιχειρήσεως. Επομένως, στοιχεία ξένης κυριότητας δεν επιδέχονται απόσβεση.

-Να μην έχουν υπερβεί τα ανώτατα νόμιμα όρια των συντελεστών, τα οποία καθορίζονται με τα Προεδρικά Διατάγματα που ισχύουν κατά καιρούς.

Είναι δυνατόν όμως οι επιχειρήσεις να υπερβούν τα ανώτατα όρια, αλλά στην περίπτωση αυτή το καθ' υπέρβαση ποσό δεν επιτρέπεται να αφαιρεθεί από τα ακαθάριστα κέρδη.

Επίσης, μπορεί η οικονομικά μονάδα να χρησιμοποιήσει ποσοστά μικρότερα ή ακόμη και να μην ενεργήσει αποσβέσεις. Αλλά και στις περιπτώσεις αυτές (χρησιμοποίηση μικρότερων ορίων ή μη διενέργεια αποσβέσεων) η επιχείρηση δεν δικαιούται να συμπληρώσει το ποσό μέχρι των ανωτάτων ορίων ή να ενεργήσει αποσβέσεις τις οποίες παρέλειψε σε προηγούμενα έτη.

2.3 Η ΑΠΟΣΒΕΣΗ ΩΣ ΣΤΟΙΧΕΙΟ ΚΟΣΤΟΥΣ

Προκειμένου να καθορίσουμε την απόσβεση μιας αξίας είναι ανάγκη να διακρίνουμε με προσοχή τα αίτια που την προκαλούν, τα οποία συνήθως είναι τόσο επισφαλής και ποικίλα, ώστε πολλές φορές παραμένουν άγνωστα μέχρι τον καθορισμό της πραγματικής ζημιάς που προκλήθηκε από αυτά. Δεδομένου ότι η απόσβεση διαφόρων αξιών είναι αναπόφευκτη επιβάλλεται να λαμβάνεται πρόνοια για κάλυψη αυτής, με κράτηση κάποιου ποσοστού από τα κέρδη της επιχειρήσεως. Χωρίς αυτήν την κράτηση θα παραστεί ανάγκη εξεύρεσης νέου κεφαλαίου για πραγματοποίηση της αντικατάστασεως της αξίας που αποτιμήθηκε. Εφ' όσον δεν λαμβάνεται πρόνοια περί σχηματισμού του πρέποντος κεφαλαίου δεν μπορούμε να θεωρούμε κάθε φορά τον τελικό ισολογισμό που καταρτίζεται ότι απεικονίζει την αληθινή οικονομική κατάσταση της επιχείρησης.

Ανεξάρτητα από την προέλευση των αποσβέσεων, σκοπός του λογιστηρίου είναι ο ακριβής προσδιορισμός τους και η ενσωμάτωση τους στο κόστος για να επανακτήσει έτσι το κεφάλαιο της το οποίο έχει μειωθεί. Η φθορά αυτή των παγίων περιουσιακών στοιχείων δεν αποτελεί ζημιά για την επιχείρηση, αλλά *ομαλό έξοδο*, το οποίο υπολογίζεται στο κόστος³ των προσφερόμενων υπηρεσιών ή προϊόντων. Εάν το έξοδο αυτό παραληφθεί να υπολογισθεί στο κόστος, δημιουργείται κίνδυνος να μην καλυφθούν οι αποσβέσεις από την διαφορά μεταξύ τιμής πωλήσεως και κόστους, τότε θα υπάρξει ουσιαστική ζημιά. Η ζημιά αυτή βέβαια, δεν θα γίνει αντιληπτή

---

³ Ένα από τα επίμαχα θέματα της ιδιωτικής οικονομίας και λογιστικής είναι, πάνω σε ποια αξία πρέπει να υπολογίζεται η απόσβεση. Αν δηλαδή πρέπει να υπολογίζεται επί της αρχικής αξίας κτήσεως ή επί της τιμής αντικατάστασης των αποσβεννομένων περιουσιακών στοιχείων. Οι γνώμες δίστανται. Όσοι προσβέουν τις ορθόδοξες αντιλήψεις υποστηρίζουν ότι, η απόσβεση πρέπει να υπολογίζεται επί της τιμής κτήσεως (κόστος) των περιουσιακών στοιχείων, ανεξάρτητα αν η τιμή αυτή, υπόκειται σε αυξομείωση λόγω των νομισματικών διακυμάνσεων. Άλλοι όμως, ακολουθούν τις νεότερες δοξασίες, δηλαδή τάσσονται με την άποψη ότι η απόσβεση πρέπει να υπολογίζεται επί της τιμής αντικαταστάσεως. Το ζήτημα έχει μόνο θεωρητική σημασία, γιατί σε άλλες χώρες, και στην Ελλάδα, οι αποσβέσεις, φορολογικώς τουλάχιστον υπολογίζονται επί της αρχικής τιμής κτήσεως. Η κατά καιρούς αναπροσαρμογή των ισολογισμών των επιχειρήσεων μετριάξει κάπως τις συνέπειες που προέρχονται από την νομισματική υποτίμηση, αλλά δεν λύνει οριστικά το πρόβλημα.

Βλ. Ν. & Χ. Τότση: «Εγκυκλοπαιδικό Λεξικό Λογιστικής».

αμέσως, αλλά θα εμφανιστεί μετά από ένα χρονικό διάστημα από την φθορά των μηχανών ή από την τεχνική πρόοδο τους. Επιβάλλεται έτσι να ενεργούνται έτσι οι αποσβέσεις και να υπολογίζονται στο κόστος, ακόμα και αν δεν υπάρχουν κέρδη.

2.4 ΜΗΤΡΩΟ ΠΑΓΙΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

Για την διαχειριστική παρακολούθηση κάθε ενσώματου παγίου στοιχείου (γηπέδου, κτιρίου, μηχανήματος, μεταφορικού μέσου κλπ.) και για τη λογιστική παρακολούθηση της αξίας κτήσης και των αποσβέσεων του, τηρείται *Μητρώο Παγίων Στοιχείων* το οποίο αποτελεί την τελευταία ανάλυση των λογαριασμών των παγίων περιουσιακών στοιχείων και από το οποίο πρέπει να προκύπτουν τουλάχιστον τα εξής στοιχεία σύμφωνα με τη παράγραφο 2.2.103 του Ε. Γ. Λ. Σ.:

- Τα στοιχεία που εξατομικεύουν το είδος του παγίου (ονομασία και διακριτικά στοιχεία)
- Τα στοιχεία της λογιστικής του ένταξης (τίτλοι και κωδικοί αριθμοί του πρωτοβάθμιου λογαριασμού και του λογαριασμού της τελευταίας βαθμίδας).
- Η αιτιολογία και τα σχετικά στοιχεία κτήσης, η αρχική αξία κτήσης και οι μεταβολές αυτής (προσθήκες, βελτιώσεις, μειώσεις)
- Ο τόπος εγκατάστασης ή ο τρίτος στις εγκαταστάσεις του οποίου τυχόν βρίσκεται
- Η ημερομηνία κατά την οποία άρχισε η χρησιμοποίηση και η λειτουργία του καθώς και η ημερομηνία που τυχόν τέθηκε σε αδράνεια.
- Η τυχόν κτήση του με ευεργετική φορολογική διάταξη
- Ο κωδικός αριθμός της τελευταίας βαθμίδας του λογαριασμού αποσβέσεων
- Οι λογισμένες αποσβέσεις με τους συντελεστές, τα ποσά και τα στοιχεία της λογιστικής τους εγγραφής (α/α παραστατικού κ ημερομηνία) καθώς και οι αντιλογισμένες αποσβέσεις σε περίπτωση πώλησης ή καταστροφής κλπ. του παγίου.
- Τα στοιχεία και η αιτία του τερματισμού της παραγωγικής του δραστηριότητας (εκποίηση, διάλυση, καταστροφή κλπ.)

Για την αντιμετώπιση ενδεχόμενων δυσχερειών, παρέχεται η δυνατότητα τηρήσεως του μητρώου κατά ομάδες ομοειδών παγίων στοιχείων, για παράδειγμα πάγια στοιχεία του λογαριασμού 14 «Έπιπλα & λοιπός εξοπλισμός» που αποκτήθηκαν κατά τη διάρκεια του μήνα, παρακολουθούνται σε μια ατομική μερίδα, με την προϋπόθεση

ότι το συγκεκριμένο πάγιο στοιχείο θα είναι δυνατό να εξατομικεύεται π.χ. κατά την απογραφή ή την πώληση.

Υπόδειγμα Μητρώου Παγίων Στοιχείων

Κωδικός Αριθμός	Περιουσιακό Στοιχείο	Αρχική Αξία	Τακτικές Αποσβέσεις	Πρόσθετες Αποσβέσεις	Σύνολο Αποσβέσεων	Αναπό σβεστη Αξία

2.5 ΟΙ ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ ΣΕ ΠΕΡΙΟΔΟΥΣ ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΥ

Η βάση υπολογισμού των αποσβέσεων, μέσα στα πλαίσια της λογιστικής του ιστορικού κόστους, είναι το κόστος κτήσεως. Αλλά σε περιόδους πληθωρισμού⁴, είναι προφανές ότι η αξία αντικαταστάσεως των αποσβέσιμων στοιχείων του πάγιου ενεργητικού είναι, κατά το χρόνο της αντικαταστάσεως αυτών, ουσιαδώς υπέρτερη από τις συσσωρευμένες αποσβέσεις των στοιχείων που αποσβέστηκαν και τελούν υπό αντικατάσταση, σε βαθμό που η δυναμικότητα της επιχειρήσεως με την πάροδο του χρόνου να συρρικνώνεται. Γεννάται, λοιπόν το ερώτημα, μήπως οι αποσβέσεις πρέπει να υπολογίζονται επί της τιμής αντικαταστάσεως των στοιχείων ή μήπως επιβάλλεται η συντόμηση του χρόνου αποσβέσεως αυτών, διά της εφαρμογής μιας μεθόδου επιταχυνόμενης (αύξουσας) αποσβέσεως, ώστε με τη συντομότερη επένδυση των κεφαλαίων που συγκεντρώνονται με τις αποσβέσεις να εξουδετερώνεται, μέχρι ένα βαθμό, ο κίνδυνος που προαναφέραμε.

Πολλοί είναι οπαδοί της γνώμης ότι οι αποσβέσεις πρέπει να υπολογίζονται επί της τιμής αντικαταστάσεως των στοιχείων. Το θέμα, ήδη από το 1947, απασχόλησε το Committee on Accounting Procedure του A.I.C.P.A., που στο Accounting Research Bulletin No 33, αναφέρει μεταξύ άλλων και τα εξής⁵:

⁴ Οι επιπτώσεις του πληθωρισμού στην επιχείρηση εξαρτιούνται από: α) το ύψος του πληθωρισμού, β) τη διάρκεια δεσμεύσεως των περιουσιακών στοιχείων στην επιχείρηση και γ) τον τρόπο χρηματοδοτήσεως της επιχειρήσεως (ίδια – ξένα κεφάλαια). Βλ. Ε. Σακέλλη: Λογιστική Πληθωρισμού, σελ. 64

⁵ Μερικά μέλη της επιτροπής αυτής υποστήριζαν την άποψη ότι πρέπει να συνεχιστεί η εμφάνιση στον Ισολογισμό των παγίων στοιχείων και των αποσβέσεων τους στο ιστορικό κόστος. Επιπρόσθετα όμως προς τις ιστορικές αποσβέσεις πρέπει να επιτρέπεται μια συμπληρωματική επιβάρυνση των αποτελεσμάτων της χρήσεως με πίστωση ενός λογ/μίου αντικαταστάσεως των παγίων στοιχείων που θα καταχωρείται στον ισολογισμό στην κατηγορία της Καθαρής Θέσεως. Το συμπληρωματικό ποσό με το

-Την ευθύνη για την αντικατάσταση των πάγιων στοιχείων έχει η διοίκηση της επιχειρήσεως, η οποία γνωρίζει ότι οι διενεργούμενες αποσβέσεις αναφέρονται σε ιστορικές νομισματικές μονάδες.

-Η διοίκηση της επιχειρήσεως κατά τον προσδιορισμό του κόστους παραγωγής, των τιμών πώλησεως, της διανομής των κερδών κλπ πρέπει να λαμβάνει κατά νου το γεγονός ότι η αντικατάσταση των παγίων στοιχείων πιθανόν να απαιτήσει ποσά πολύ μεγαλύτερα από εκείνα που εμφανίζονται στα βιβλία της επιχειρήσεως.

-Η διοίκηση της επιχειρήσεως οφείλει κατά τη διανομή των κερδών να σχηματίζει αποθεματικά για την αντικατάσταση των παγίων στοιχείων.

Τέλος, σημειώνουμε ότι τι F.A.S.B. με το Statement No 33, ζητά από τις μεγάλες επιχειρήσεις ν' αποκαλύπτουν το τρέχον κόστος αντικαταστάσεως των παγίων, καθώς και το ετήσιο έξοδο των αποσβέσεων των παγίων, υπολογισμένο στις τιμές αντικαταστάσεως τους. Τα πληροφοριακά αυτά στοιχεία δίνονται με υποσημειώσεις στο σώμα του ιστορικού ισολογισμού ή σε ιδιαίτερες συμπληρωματικές καταστάσεις που συνοδεύουν τις καταστάσεις του ιστορικού κόστους. Οι καταστάσεις του ιστορικού κόστους πρέπει οπωσδήποτε να καταρτίζονται με βάση τις λογιστικές αρχές και μεθόδους που διέπουν τη λογιστική του ιστορικού κόστους. Και, σύμφωνα με τις αρχές της λογιστικής αυτής, αποσβεστέα αξία των παγίων στοιχείων είναι το ιστορικό κόστος κτήσεως ή το νομότυπα αναπροσαρμοσμένο ποσό αυτής.

Η αντικατάσταση των περιουσιακών στοιχείων είναι πρόβλημα της διοικήσεως της επιχειρήσεως, που πρέπει να το λαμβάνει σοβαρά υπόψη κατά τη διανομή των πραγματοποιούμενων από την επιχείρηση κερδών. Για τη σωστή πληροφόρηση των αρμόδιων παραγόντων της επιχειρήσεως (διοικήσεως και μετόχων) και, εφόσον οι συνθήκες το επιβάλλουν, όπως προφανώς στη χώρα μας, στις καταστάσεις του ιστορικού κόστους πρέπει να δίνονται συμπληρωματικές πληροφορίες αναφορικά με το τρέχον κόστος αντικαταστάσεως των παγίων και την ετήσια επιβάρυνση των αποτελεσμάτων για αποσβέσεις, υπολογισμένες στις τιμές αντικαταστάσεως των παγίων στοιχείων. Άλλωστε, οι αποσβέσεις στα πλαίσια της

οποίο θα βαρύνονται τα αποτελέσματα πρέπει να είναι τέτοιο, που μαζί με το ποσό των αποσβέσεων να εκφράζει σε τρέχουσες νομισματικές μονάδες τη φθορά των παγίων που αναλογεί στη χρήση ενός γενικά αποδεκτού δείκτη τιμών ο οποίος θα υπολογιζόταν επί του κατ' έτος κτήσεως ιστορικού κόστους κτήσεως των στοιχείων.

λογιστικής του ιστορικού κόστους δεν αποσκοπούν στην αντικατάσταση των στοιχείων που αποσβένονται, αλλά στην ορθολογική κατανομή του κόστους κτήσεως αυτών, ανάλογα με τις παρεχόμενες απ' αυτά υπηρεσίες σε τρόπο ώστε να επιτυγχάνεται η ορθολογική αντιπαράθεση εσόδων – εξόδων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ

3.1 ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΟΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΩΝ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ

Με τις αποσβέσεις αποσκοπείται η ορθολογική και συστηματική κατανομή της αποσβεστέας αξίας και της επιβαρύνσεως των αποτελεσμάτων κάθε περιόδου με το ποσό που αναλογεί στις υπηρεσίες που το στοιχείο προσέφερε στη διάρκεια της περιόδου. Έτσι, οι παράγοντες που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στον υπολογισμό της περιοδικής αποσβέσεως, είναι :

- ***Το κόστος κτήσεως του στοιχείου.***

Είναι η τιμολογιακή αξία αγοράς του, αυξημένη με τα ειδικά έξοδα αγοράς και μειωμένη με τις εκπτώσεις.

- ***Η εκτιμώμενη υπολειμματική αξία του στοιχείου.***

Σύμφωνα με το Ε.Γ.Λ.Σ., ορίζεται η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία του, που υπολογίζεται να πραγματοποιηθεί κατά το τέλος της ωφέλιμης ζωής του. Σύμφωνα με τις απόψεις του IASC, η υπολειμματική αξία ενός περιουσιακού στοιχείου είναι συχνά ασήμαντη και είναι δυνατό να υπολογίζεται κατά τον καθορισμό της αποσβέσιμης αξίας. Αν η υπολειμματική αξία πιθανολογείται ότι θα είναι σημαντική, εκτιμάται κατά το χρόνο κτήσεως του στοιχείου ή κατά το χρόνο οποιασδήποτε αναπροσαρμογής της αξίας του, με βάση την αξία ρευστοποιήσεως, κατά τον χρόνο αυτόν, παρομοίων περιουσιακών στοιχείων, των οποίων η ωφέλιμη ζωή εξαντλήθηκε και η λειτουργία τους πραγματοποιήθηκε κάτω από συνθήκες παρόμοιες με αυτές κάτω από τις οποίες πρόκειται να χρησιμοποιηθεί το νέο περιουσιακό στοιχείο. Σε όλες τις περιπτώσεις, η μικτή υπολειμματική αξία μειώνεται κατά το υπολογιζόμενο κόστος διαθέσεως του περιουσιακού στοιχείου στο τέλος της ωφέλιμης ζωής του⁶.

---

⁶ Στις Η.Π.Α. ομιλούν για κόστος κατεδαφίσεως, αποσυναρμολογήσεως ή διαθέσεως.

▪ **Ωφέλιμη ζωή των αποσβέσιμων στοιχείων.**

Κατά το Ε.Γ.Λ.Σ., ωφέλιμη ζωή είναι, είτε η χρονική περίοδος κατά την οποία υπολογίζεται ότι το αποσπάσιμο πάγιο στοιχείο θα χρησιμοποιείται παραγωγικά από τη οικονομική μονάδα, είτε η ολική ποσότητα παραγωγής ή το ολικό έργο το οποίο αναμένεται να επιτύχει η οικονομική μονάδα από το πάγιο αυτό στοιχείο (π.χ. ωφέλιμη διάρκεια ζωής μηχανήματος μετρημένη σε παραγωγικές ώρες⁷). Η ωφέλιμη ζωή του αποσβέσιμου παγίου στοιχείου μπορεί, λοιπόν, να εκτιμηθεί σε μία από τις εξής βάσεις : **α)** σε χρονικές περιόδους (έτη ή μήνες), **β)** σε λειτουργικές περιόδους ή ώρες εργασίας και **γ)** σε μονάδες παραγόμενων προϊόντων. Η επιλογή της κατάλληλης βάσεως εξαρτάται από τη φύση των στοιχείων και τις σημαντικότερες αιτίες που προξενούν μείωση της χρησιμότητας αυτών.

Οι τεχνικές προδιαγραφές του στοιχείου δίνουν τη φυσική ζωή αυτού. Η ωφέλιμη όμως ζωή του στοιχείου για την συγκεκριμένη επιχείρηση επηρεάζεται και από την πολιτική της ίδιας της επιχείρησης (ένταση εκμεταλλεύσεως, βαθμός και συστηματικότητα συντηρήσεων και επισκευών), καθώς επίσης από τον κίνδυνο της οικονομικής απαξιώσεως του. Έτσι, σε πολλές περιπτώσεις, η ωφέλιμη ζωή του στοιχείου σε μία επιχείρηση είναι δυνατόν να είναι βραχύτερη της φυσικής ζωής αυτού⁸.

Η θεωρία προτείνει διάφορες μεθόδους προσδιορισμού της ωφέλιμης ζωής στην παράθεση των οποίων δεν προβαίνουμε, γιατί δεν εξασφαλίζουν αντικειμενικότητα και η επιλογή τους δεν είναι απαλλαγμένη επιχειρησιακής σκοπιμότητας.

---

⁷ Στις επεξηγήσεις του IAS 4 αναπτύσσονται τα εξής : Ο υπολογισμός της ωφέλιμης διάρκειας ζωής ενός αποσβεστέου περιουσιακού στοιχείου ή μιας ομάδας παρομοίων αποσβέσεων περιουσιακών στοιχείων είναι θέμα εκτιμήσεως, που στηρίζεται κανονικά στην υφιστάμενη πείρα για παρόμοια στοιχεία. Προκειμένου για περιουσιακό στοιχείο νέας τεχνολογίας, που χρησιμοποιείται στην παραγωγή νέου προϊόντος ή στην παροχή νέου είδους υπηρεσιών για τις οποίες υπάρχει μικρή εμπειρία, ο υπολογισμός της ωφέλιμης ζωής είναι πιο δύσκολος, αλλά είναι απαραίτητος.

Η ωφέλιμη διάρκεια ζωής των κυριότερων αποσβέσιμων περιουσιακών στοιχείων πρέπει περιοδικά να αναθεωρείται και οι συντελεστές αποσβέσεων να προσαρμόζονται για την τρέχουσα και τις μελλοντικές περιόδους, αν οι προβλέψεις είναι σημαντικά διαφορετικές από τις προηγούμενες εκτιμήσεις. Το αποτέλεσμα από τη μεταβολή πρέπει να γνωστοποιείται κατά την λογιστική περίοδο κατά την οποία γίνεται η μεταβολή.

⁸ Π.χ. μεταλλικές πλάκες που χρησιμοποιήθηκαν για την εκτύπωση ενός βιβλίου μπορεί να βρίσκονται σε συνθήκες χρησιμότητας επί πολύ χρόνο μετά την παύση πωλήσεως του βιβλίου, ενώ το κόστος αυτών πρέπει να αποσβεστεί στις χρήσεις που γίνονται οι πωλήσεις των αντιτύπων του βιβλίου. Επίσης, ορισμένα σχέδια και καλούπια μπορεί να από φυσική κατάσταση κατάλληλα για περαιτέρω χρησιμοποίηση στην παραγωγή, αλλά η παραγωγική ζωή τους να περιορίζεται μόνο στον χρόνο που διαρκεί η παραγωγή του σχετικού μοντέλου.

3.2 ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΙΦΕΡΟΥΝ ΜΕΙΩΣΗ ΤΗΣ ΑΞΙΑΣ ΤΩΝ ΠΑΓΙΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

Όπως είναι γνωστό, τα πάγια περιουσιακά στοιχεία τόσο τα ενσώματα (π.χ. κτίρια, μηχανήματα, εγκαταστάσεις, κ.λ.π.) όσο και τα ασώματα – άυλα (π.χ. διπλώματα ευρεσιτεχνίας, σήματα τεχνικές γνώσεις παραγωγής κ.λ.π.) υπόκεινται με την πάροδο του χρόνου σε μείωση της αξίας τους και συνεπώς έχουν περιορισμένη ωφέλιμη ζωή. Οι παράγοντες που προκαλούν τη μείωση της αξίας των παγίων στοιχείων διακρίνονται σε φυσικούς και οικονομικούς.

a) Φυσικοί Παράγοντες (Physical Factors)

- *Συνήθης λειτουργική φθορά* (ordinary wear and tear), στην οποία υπόκεινται τα ενσώματα πάγια στοιχεία. Το μέγεθος της φθοράς εξαρτάται θετικά από την ένταση της λειτουργίας και αρνητικά από την συντήρηση των στοιχείων. Αλλά και η αχρηστία είναι δυνατό να προκαλεί μείωση της αξίας ορισμένων παγίων στοιχείων, όπως λ.χ. ορισμένα γεωργικά μηχανήματα και εργαλεία που παραμένουν στο ύπαιθρο φθείρονται γρηγορότερα από την αχρήστευα παρά από την χρήση.

- *Ασυνήθης λειτουργική φθορά* (unusual damage) που προκαλείται από θραύσεις και άλλα ατυχήματα σε μηχανήματα λόγω κακών συνθηκών λειτουργίας ή πλημμελούς συντηρήσεως αυτών. Μολονότι οι περισσότερες από τις ζημιές αυτές επισκευάζονται, όμως κατά κανόνα προξενούν μείωση της χρησιμότητας των μηχανημάτων.

- *Χρονική φθορά*, που επέρχεται με μόνη την πάροδο του χρόνου και η οποία ποικίλει από στοιχείο σε στοιχείο. Στην αγροτική οικονομία λ.χ. το έμψυχο υποστατικό (ζώα έλξεως ή αναπαραγωγής) και τα δέντρα γηράσκουν, ανεξάρτητα από τα λοιπά αίτια, και με μόνη την πάροδο του χρόνου.

b) Οικονομικοί Παράγοντες (Functional Factors)

- *Ιδιωτικοοικονομικοί*. Οι μηχανολογικές εγκαταστάσεις γίνονται ακατάλληλες για χρησιμοποίηση, εξαιτίας γεγονότων που λαμβάνουν χώρα μέσα στη ίδια την επιχείρηση, όπως λ.χ. όταν το εργοστάσιο μεταφέρεται σε άλλη θέση, όταν γίνεται μερική ανανέωση του μηχανολογικού εξοπλισμού του εργοστασίου και διασπάται η μέχρι σήμερα παραγωγική αρμονία και γίνεται ασύμφορη η λειτουργία

των μηχανημάτων που δεν ανανεώθηκαν, οπότε τα μηχανήματα αυτά κρίνονται ανεπαρκή⁹, ή όταν αντικαταστάθηκε η χρησιμοποιούμενη πρώτη ή καύσιμη ύλη κ.λ.π.

▪ *Κοινωνικοοικονομικοί Παράγοντες.* Τα πάγια στοιχεία, κυρίως τα μηχανήματα, υπόκεινται στην καλούμενη οικονομική απαξίωση (obsolescence), που σημαίνει αχρήστευση των παραγωγικών στοιχείων λόγω τεχνικών προόδων. Η συνεχής επιστημονική και τεχνική πρόοδος ρίχνει καθημερινά στην αγορά μηχανήματα οικονομικότερης λειτουργίας, που εκδηλώνεται γενικά με την επίτευξη χαμηλότερου κόστους παραγωγής ή με την βελτίωση της ποιότητας του προϊόντος. Η απαξίωση είναι δυνατό να προέρχεται ακόμη και από την αλλαγή της μόδας, εξαιτίας της οποίας το παραγόμενο προϊόν έπαυσε να ζητείται από την αγορά.

Στις πιο πολλές περιπτώσεις, κυρίως στα πάγια των βιομηχανικών επιχειρήσεων, έχουμε ταυτόχρονη επίδραση όλων των παραπάνω παραγόντων, που επενεργούν με διάφορες και απροσδιόριστες αναλογίες.

---

⁹ Ένα μηχάνημα κρίνεται ανεπαρκές, όταν δεν μπορεί πια να ανταποκριθεί στις αυξημένες ανάγκες της παραγωγής, λόγω επεκτάσεως του εργοστασίου. Πιθανόν το μηχάνημα να βρίσκεται σε καλή κατάσταση και να προσφέρει το ίδιο έργο μ' εκείνο που προσέφερε όταν αγοράσθηκε, αλλά δεν μπορεί πια να συμβάλλει στην επίτευξη των νέων αντικειμενικών στόχων της επιχείρησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

ΜΕΘΟΔΟΙ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ ΤΩΝ ΠΑΓΙΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

Ο καθορισμός της αξίας που πρέπει να επανακτηθεί από την επιχείρηση σε κάθε διαχειριστική χρήση από την απόσβεση της αξίας που έχει επενδύσει σε πάγια περιουσιακά στοιχεία, είναι από τα πιο δύσκολα θέματα.

Η δυσκολία αυτή οφείλεται στο γεγονός ότι ο χρόνος ωφέλιμης ζωής με βάση τον οποίο καθορίζεται ο συντελεστής ετήσιας αποσβέσεως, είναι συμβατικός και όχι πραγματικός. Ο συντελεστής αυτός προκύπτει από την περίπου ομαλή λειτουργία, συντήρηση, επισκευή και γενικά φροντίδα, ενώ στην πράξη υπάρχει και ιδιαίτερη επιμέλεια και αμέλεια. Ακόμη η λειτουργία ή η χρησιμοποίηση του παγίου στοιχείου είναι διαφορετική κάθε χρόνο και εξαρτάται από την παραγωγική του ή συναλλακτική δραστηριότητα της επιχείρησης, τον προγραμματισμό της και πολλούς άλλους παράγοντες.

Για να προσδιοριστεί το σφάλμα του χρονικού επιμερισμού των αποσβέσεων στις διαχειριστικές χρήσεις, έχουν επινοηθεί διάφορες μέθοδοι¹⁰ από τις οποίες οι πιο βασικές είναι:

4.1 ΜΕΘΟΔΟΣ ΤΗΣ ΣΤΑΘΕΡΗΣ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΣ (STRAIGHT-LINE METHOD)

Υπάρχουν τρεις τρόποι υπολογισμού της:

α) Με τον πρώτο τρόπο, πολλαπλασιάζουμε την αξία του παγίου στοιχείου (αρχικό κόστος + βελτιώσεις) με έναν σταθερό συντελεστή (βλέπε παράρτημα) π.χ. 5% που καθορίζεται από τον νόμο. Οπότε, εάν η αξία του είναι 100.000€ τότε η ετήσια απόσβεση του θα είναι $100.000 \cdot 20\% = 20.000\text{€}$. Επομένως το στοιχείο αυτό θα

---

¹⁰ Οι ανωτέρω μέθοδοι υπολογισμού των αποσβέσεων στηρίζονται στην υπόθεση ότι «ο ωφέλιμος χρόνος που προσφέρει υπηρεσίες ένα πάγιο στοιχείο, είναι περιορισμένος και ότι στο τέλος κάποιας χρήσης θα εξαντληθούν οι υπηρεσίες του, οι οποίες εκφράζουν ένα κόστος που συνιστά λογιστικά το ποσό της απόσβεσης του.» Γι' αυτό ονόμασαν την απόσβεση «Εκπνεύσαν» κόστος. Κόστος δηλ. που προσφέρθηκε σε μία χρονική περίοδο και τώρα εξέπνευσε. Συνιστά, συνεπώς, η απόσβεση δαπάνη και όχι ζημιά.

αποσβεστεί σε 20 χρόνια. Με το 20% (ή άλλον συντελεστή) πολλαπλασιάζουμε κάθε χρόνο την αρχική του αξία, έστω κι αν η τιμή αυξηθεί. Και μόνο όταν γίνει αναπροσαρμογή βάσει νόμου, τότε ο συντελεστής υπολογίζεται επί της αξίας που αναπροσαρμόστηκε.

Ο Κ. Β. Σ. δεν υπολογίζει την υπολειμματική αξία του παγίου, όπως στους άλλου τρόπους που θα δούμε πιο κάτω. Απλά αναφέρει ότι μόνο στο τελευταίο έτος της απόσβεσης θα μείνει μία μονάδα αναπόσβεστη, ως μονάδα μνήμης για να διευκολύνεται έτσι ο φοροτεχνικός έλεγχος.

Παράδειγμα:

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΤΑΘΕΡΗΣ ΑΠΟΣΒΕΣΗΣ

Έτη	Αποσβεστέα Αξία	Συντελεστής Αποσβέσεως	Ετήσια Απόσβεση	Σύνολο Αποσβέσεων	Υπόλοιπο
1	100.000	20%	20.000	20.000	80.000
2	100.000	20%	20.000	40.000	60.000
3	100.000	20%	20.000	60.000	40.000
4	100.000	20%	20.000	80.000	20.000
5	100.000	20%	19.999	99.999	1

β) Σύμφωνα με τον *δεύτερο* τρόπο η απόσβεση προκύπτει ως πηλίκο κλάσματος, όπου ο αριθμητής εμφανίζει το κόστος κτήσης (Κ. Κ.) μείον την υπολειμματική αξία (Υ. Α.) και ο παρανομαστής τα χρόνια της ωφέλιμης ζωής.

Παράδειγμα:

Κόστος Κτήσεως (Κ Κ) 100.000€

Υπολειμματική αξία (Υ Α) 10.000€

Έτη ωφέλιμης ζωής (Ν) 8

Ετήσια Απόσβεση=

$$\frac{ΚΚ-ΥΑ}{Ν} = \frac{100.000 - 10.000}{8} = \frac{90.000}{8} = 11.250€$$

γ) Στον τρίτο τρόπο, η απόσβεση υπολογίζεται με δύο συντελεστές.

-ο συντελεστής βρίσκεται από την σχέση $1/N$ και πολλαπλασιάζεται με την αποσβεστέα αξία (ΑΠΑ)

-είτε από τη σχέση

$$\frac{Α Π Α}{(ΚΚ)*N}$$

και πολλαπλασιάζεται με το κόστος κτήσης.(ΚΚ)

Παράδειγμα:

Τα ίδια δεδομένα με το προηγούμενο.

α) συντελεστής απόσβεσης = $1/N = 1/8 = 0,125 = 12,50\%$

Οπότε η ετήσια απόσβεση = $(100.000 - 10.000) * 12,50 = 11.250€$

β) συντελεστής απόσβεσης =

$$\frac{Α Π Α}{(ΚΚ)*N} = \frac{100.000-10.000}{100.000 * 8} = \frac{90.000}{800.000} = 11.25\%$$

Οπότε η ετήσια απόσβεση = $100.000 * 11,25\% = 11.250€$

Η μέθοδος αυτή, λόγω της απλότητας της έχει μεγάλη εφαρμογή και υιοθετείται κυρίως από επιχειρήσεις που η απαξίωση των παγίων είναι καθαρά χρονική, όπως συμβαίνει στα άυλα πάγια στοιχεία (προνόμια ευρεσιτεχνίας κ.α.) και στις περιπτώσεις που δεν έχουμε δυσανάλογη μείωση, λόγω χρήσης τους (όπως στις οικοδομές).

Θα πρέπει ν' αναφέρουμε ότι και το Ε.Γ.Λ.Σ. εφαρμόζει τη σταθερή μέθοδο.¹¹

---

¹¹ Το Ε. Γ. Λ. Σ. αναφέρει τα εξής: «α) Οι αποσβέσεις υπολογίζονται με βάση τους προβλεπόμενους από την κείμενη νομοθεσία συντελεστές ετήσιας τακτικής αποσβέσεως για κάθε κατηγορία αποσβέσιμων παγίων στοιχείων. β) Δεν επιτρέπεται ο λογισμός αποσβέσεων με συντελεστές μεγαλύτερους από εκείνους που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία. γ) Ο υπολογισμός των αποσβέσεων γίνεται από τη στιγμή που το πάγιο στοιχείο αρχίζει να χρησιμοποιείται. Αν ο χρόνος αυτός δεν συμπίπτει με την έναρξη της λογιστικής χρήσεως, η απόσβεση υπολογίζεται σε τόσα δωδέκατα, όσοι οι μήνες μέχρι το τέλος της χρήσεως, στους οποίους περιλαμβάνεται και ο μήνας στον οποίο το πάγιο αρχίζει να χρησιμοποιείται ή να λειτουργεί.

4.2 ΜΕΘΟΔΟΣ ΤΗΣ ΦΘΙΝΟΥΣΑΣ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΣ (SUM OF THE YEAR'S METHOD)

Η μέθοδος εφαρμόζεται από επιχειρήσεις που έχουν:

- μεγαλύτερες φθορές τα πρώτα χρόνια από ότι τα τελευταία
- αυξανόμενες δαπάνες συντήρησης και επισκευών. Οπότε συνδυάζοντας τις αυξανόμενες αυτές δαπάνες με τις φθίνουσες αποσβέσεις, εξισορροπούν τη συνολική επιβάρυνση του κόστους.
- υψηλή αποδοτικότητα στα πρώτα έτη και φθίνουσα στα μετέπειτα.

Η μέθοδος αυτή υιοθετείται από τις αγροτικές εκμεταλλεύσεις **ζωικού κεφαλαίου**.

-Με σταθερό συντελεστή πάνω στην παρούσα αξία

Με την μέθοδο αυτή, το ποσό της ετήσιας αποσβέσεως είναι διαφορετικό και μειώνεται με την πάροδο του χρόνου. Ο συντελεστής αποσβέσεως είναι σταθερός αλλά η απόσβεση υπολογίζεται πάνω στην παρούσα κάθε φορά αξία του παγίου περιουσιακού στοιχείου.

Παράδειγμα:

ΠΙΝΑΚΑΣ ΦΘΙΝΟΥΣΑΣ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΣ ΕΠΙΠΛΩΝ

Έτη	Αποσβεστέα Αξία	Συντελεστής Αποσβέσεως	Ετήσια Απόσβεση	Σύνολο Αποσβέσεων	Υπόλοιπο
1	400.000	20%	80.000	80.000	320.000
2	320.000	20%	64.000	144.000	256.000
3	256.000	20%	51.200	195.200	204.800
4	204.800	20%	40.960	236.160	163.840
5	κ. λ. π.	20%	32.768	268.928	131.072

-Με μειούμενο συντελεστή πάνω στην αρχική αξία που στηρίζεται στα έτη της ωφέλιμης διάρκειας ζωής του παγίου.

Με τη μέθοδο αυτή αθροίζονται τα έτη της ωφέλιμης διάρκειας ζωής του παγίου και μερίζονται τα ποσά των ετήσιων αποσβέσεων ανάλογα με τα έτη αυτά, αρχίζοντας από το μεγαλύτερο κλάσμα.

Παράδειγμα:

Δεδομένα παγίου στοιχείου:

Κόστος Κτήσεως (ΚΚ)	100.000€
Υπολειμματική αξία (ΥΑ)	4.000€
Έτη ωφέλιμης ζωής (N)	5

α) Αθροίζονται οι αριθμοί των ετών της ωφέλιμης ζωής.

$$\Sigma = 1 + 2 + 3 + 4 + 5 = 15$$

β) Κάθε αριθμός των ετών της ωφέλιμης ζωής διαιρείται με το 15, ώστε να δημιουργηθούν τόσα κλάσματα όσα και τα έτη της ωφέλιμης ζωής.

$$1/15, 2/15, 3/15, 4/15, 5/15$$

γ) Τα κλάσματα αυτά χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό των ετήσιων αποσβέσεων, ο οποίος γίνεται ως εξής:

Έτος	Ποσοστό αποσβέσεως	Αποσβεστέα Αξία	Ετήσια Απόσβεση
1	5/15	* 96.000	= 32.000
2	4/15	* 96.000	=25.600
3	3/15	* 96.000	= 19.200
4	2/15	* 96.000	= 12.800
5	1/15	* 96.000	= 6.400

$$\underline{= 96.000}$$

Όπως είναι φανερό, για το πρώτο έτος χρησιμοποιούμε το κλάσμα με τη μεγαλύτερη αξία, για το δεύτερο έτος το κλάσμα με την αμέσως μικρότερη αξία κ. ο. κ. Έτσι, το ποσό της ετήσιας αποσβέσεως μειώνεται από έτος σε έτος.

Σημειώνεται ότι ο αριθμητής του κλάσματος που πρέπει να χρησιμοποιηθεί για να προσδιορισθεί η απόσβεση για ένα συγκεκριμένο έτος, μπορεί να ευρεθεί και με τον εξής απλό τρόπο:

$$N - (M - 1),$$

όπου M ο αριθμός που εκφράζει το έτος για το οποίο θέλουμε να προσδιορίσουμε την απόσβεση. Έστω, ότι θέλουμε την απόσβεση για το τέταρτο έτος, τότε

$$5 - (4 - 1) = 2$$

και το κλάσμα είναι 2 / 15.

Παραλλαγές της φθίνουσας μεθόδου είναι να υπολογίζεται η απόσβεση στην αρχική αξία αλλά να μειώνεται ο συντελεστής ή να υπολογίζεται στην παρούσα αξία και να μειώνεται ο συντελεστής.

4.3 ΜΕΘΟΔΟΣ ΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΣ

Σύμφωνα με την μέθοδο αυτή, ο υπολογισμός των αποσβέσεων βασίζεται στην ένταση λειτουργίας ή απασχολήσεως των παγίων στοιχείων. Χωρίζεται σε δύο κατηγορίες:

- Η μέθοδος της παραγωγής, και
- Η μέθοδος των ωρών λειτουργίας

Αναλυτικότερα:

-Μέθοδος της παραγωγής (σε προϊόντα, κιλά, χιλιόμετρα κ. α.)

Για να προσδιορισθεί η απόσβεση θα πρέπει να γνωρίζουμε τις μονάδες παραγωγής ή έργου που παρήχθησαν κατά τη διάρκεια του έτους. Οπότε η απόσβεση προκύπτει από τη σχέση:

$$\frac{KK-YA}{\Omega\Phi Z} \times \text{X παραγωγή}$$

Για την κατανόηση, παραθέτουμε το εξής παράδειγμα:

ΚΚ	600.000€
ΥΑ	50.000€
Ωφέλιμη Ζωή (ΩΦΖ)	100.000 μονάδες παραγωγής
Ετήσια Παραγωγή	20.000 μονάδες

Εφαρμόζοντας τον τύπο, έχουμε:

$$\frac{600.000-50.000}{100.000} \times 20.000 = 110.000€$$

Συνεπώς, η απόσβεση για το πρώτο έτος ανέρχεται σε 110.000€

-Μέθοδος των ωρών λειτουργίας¹²

Η εφαρμογή αυτής της μεθόδου απαιτεί γνώση των ωρών που λειτούργησε το πάγιο στοιχείο κατά τη διάρκεια της χρήσεως. Οπότε η απόσβεση βρίσκεται από τον τύπο:

---

¹² Η μέθοδος αυτή παρέχει ακριβέστερα αποτελέσματα, σε σχέση με την μέθοδο που στηρίζεται στο κόστος ενός μηχανήματος (αρχική αξία).

Παρατηρήσεις στον τρόπο υπολογισμού των Αποσβέσεων:

-Η αύξουσα μέθοδος ενδείκνυται για επιχειρήσεις που δεν έχουν στην αρχή πολλά κέρδη όπως οι εταιρίες κοινής ωφέλειας, διαχείρισης, υποδομής, κ.τ.λ.

-Η φθίνουσα μέθοδος ενδείκνυται αντιθέτως, για επιχειρήσεις με μεγάλα κέρδη από την αρχή.

-Η λειτουργική μέθοδος είναι η πιο δίκαιη αλλά δεν είναι εφικτή η εφαρμογή της πάντα (π.χ. στα ακίνητα) και υπάρχει και κάποιο στοιχείο υποκειμενικότητας (εγγύηση πωλητού, οικονομική, παραγωγική, λειτουργική, διάρκεια ζωής, πείρα)

-Για την αποφυγή υποκειμενικών κρίσεων στα ποσοστά αποσβέσεων, ο Νόμος ορίζει τα ανώτατα όρια, που κυρίως διασφαλίζουν τη φορολογική διαδικασία, προσδιορίζοντας φορολογητέα κέρδη.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ:

Όποιο τρόπο-μέθοδο κι αν εφαρμόσουμε, σκοπός της απόσβεσης είναι:

Να ευρεθεί ένα μέτρο βάσει του οποίου θα πρέπει να αποσβεστούν τα πάγια στοιχεία, μέσα σ' ένα χρονικό διάστημα, ώστε στο τέλος αυτού, να ευρεθούν τα μέσα ανάκτησης τους, χωρίς να γίνει επένδυση Κεφαλαίου.

Και με την έννοια αυτή είναι σωστός ο ορισμός της απόσβεσης της Επιτροπής ορολογίας του Αμερικανικού Ινστιτούτου Λογιστών που λέει ότι: Λογιστική απόσβεση είναι το σύστημα που σκοπό έχει την κατανομή του κόστους των ενσώματων παγίων κατά συστηματικό και ορθολογικό τρόπο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

ΤΡΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΚΟΠΟΣ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ

5.1 ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΕΓΓΡΑΦΕΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ

Μετά τον υπολογισμό των αποσβέσεων ενός παγίου στοιχείου, πρέπει να γίνει η καταχώρηση του στα βιβλία της λογιστικής μονάδας. Η εμφάνιση ή καταχώρηση των αποσβέσεων γίνεται με κατάλληλη ημερολογιακή εγγραφή και σημαίνει δύο πράγματα. Πρώτον, εμφάνιση του ποσού των αποσβέσεων σε κατάλληλο λογαριασμό και δεύτερον, μείωση του κόστους κτήσεως του παγίου στοιχείου.

Η λογιστική απεικόνιση των αποσβέσεων γίνεται με δύο τρόπους, τον άμεσο και τον έμμεσο.

Κατά τον *άμεσο* τρόπο χρεώνεται κατάλληλος λογαριασμός εξόδου με τον τίτλο «Αποσβέσεις», με πίστωση του παγίου περιουσιακού στοιχείου. Ο λογαριασμός εξόδου «Αποσβέσεις» μπορεί να τηρείται ως περιληπτικός, δεν εμφανίζεται στον ισολογισμό, επειδή στο τέλος της χρήσεως θα αποτελέσει αντικείμενο μερισμού στους λογαριασμούς του κατά λειτουργία κόστους. Ο μερισμός των αποσβέσεων γίνεται στο φύλλο μερισμού των αποσβέσεων.

Ο άμεσος τρόπος ελάχιστα χρησιμοποιείται σήμερα, και μόνο στις μικρές επιχειρήσεις, διότι παρουσιάζει το μειονέκτημα ότι, μετά από μερικά έτη δεν μπορούμε να γνωρίζουμε ούτε το ποσό των αποσβέσεων, ούτε και την αρχική αξία του παγίου περιουσιακού στοιχείου.

Με την βοήθεια του παρακάτω παραδείγματος θα δείξουμε αυτήν την διαδικασία:

Παράδειγμα:

Α' Κτίρια γραφείων:

Κόστος κτήσεως	2.800.000
Υπολειμματική αξία	0
Συντελεστής σταθερής αποσβέσεως	5%

Β' Μηχανήματα:

Κόστος κτήσεως	1.500.000
Υπολειμματική αξία	0
Συντελεστής σταθερής αποσβέσεως	10%

Ζητείται:

Να γίνουν οι ημερολογιακές εγγραφές των αποσβέσεων των παραπάνω στοιχείων.

Λύση:

Τέλος έτους

<hr/>		<hr/>	
Αποσβέσεις κτιρίων γραφείων	140.000		
(2.800.000 x 5%)			
Αποσβέσεις μηχανημάτων	150.000		
(1.500.000 x 10%)			
	Κτίρια γραφείων	140.000	
	Μηχανήματα	150.000	

Υπολογισμός αποσβέσεων

<hr/>		<hr/>	
-------	--	-------	--

Κατά τον έμμεσο τρόπο χρεώνεται όπως και στον άμεσο, ο λογαριασμός εξόδου «Αποσβέσεις», πιστώνεται όμως άλλος λογαριασμός καλούμενος *αντίθετος*, π.χ. «Αποσβεσμένα μηχανήματα».

Παράδειγμα : (Με βάση τα παραπάνω δεδομένα)

<hr/>		<hr/>	
Αποσβέσεις μηχανημάτων	150.000		
	Αποσβεσμένα μηχανήματα	150.000	

Υπολογισμός αποσβέσεων

<hr/>		<hr/>	
-------	--	-------	--

Ο αντίθετος λογαριασμός «Αποσβεσμένα μηχανήματα» παρακολουθεί τον λογαριασμό «Μηχανήματα» και εμφανίζεται στο νέο ισολογισμό όπως έχει,

X	Ακίνητα	Π	X	Έπιπλα	Π	Μεταφ. Μέσα	Π	
1.250.000			150.000			4.500.000		
	Αποσβ/να			Αποσβ/να			Αποσβ/να	
X	Ακίνητα	Π	X	Έπιπλα	Π	X	Μεταφ. Μέσα	Π
		190.000			24.000			450.000

Α' ΤΡΟΠΟΣ ΕΜΦΑΝΙΣΕΩΣ ΤΩΝ ΑΠΟΣΒΕΣΘΕΝΤΩΝ ΣΤΟΝ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟ

Ενεργητικό	Ισολογισμός της 31-12-..	Παθητικό	
Ακίνητα	1.250.000	Αποσβεσμένα Ακίνητα	2.000.000
Έπιπλα	150.000	Αποσβεσμένα Έπιπλα	24.000
Μεταφορ. Μέσα	4.500.000	Αποσβ. Μεταφ. Μέσα	450.000
.....	.....	.....	.....
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ		ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	

Με τον τρόπο αυτό, τα πράγματα μάλλον συσκοτίζονται και μάλιστα όταν υπάρχουν πολλά στοιχεία δεκτικά αποσβέσεων. Αλλά το σπουδαιότερο είναι ότι, με τον τρόπο αυτόν τα αθροίσματα του ενεργητικού και του παθητικού είναι εικονικά. Ο Κ. Φ. Σ. αλλά και ο νόμος 2190/1920, άρθρο 42 ε, παρ. 7, αναφέρουν ότι, οι αποσβέσεις των στοιχείων του παγίου ενεργητικού καταχωρούνται στο ενεργητικό, αφαιρετικά από την αξία κτήσεως ή ιδιοκατασκευής του κάθε στοιχείου του ισολογισμού, ώστε για κάθε λογαριασμό να εμφανίζεται η αξία κτήσεως ή ιδιοκατασκευής, οι σωρευμένες μέχρι την λήξη της χρήσεως αποσβέσεις και η αναπόσβεστη αξία του στοιχείου.

Β' ΤΡΟΠΟΣ ΕΜΦΑΝΙΣΕΩΣ ΤΩΝ ΑΠΟΣΒΕΣΘΕΝΤΩΝ ΣΤΟΝ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟ

Με το δεύτερο αυτό (νόμιμο) τρόπο, οι αποσβέσεις θα εμφανίζονται στο ενεργητικό με τη μορφή αφαιρετικού στοιχείου ως εξής:

Ενεργητικό	Ισολογισμός		Παθητικό
.....			.....
Μεταφορικά μέσα	2.000.000	.....	.....
Μείον Αποσβ/να Μεταφορικά Μέσα	- 1.500.000		
	500.000		
Μηχανήματα	3.000.000		
Μείον Αποσβ/να Μηχανήματα	- 1.000.000		
	2.000.000		

ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ .....ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ .....

Από τις πιο πάνω εμφανίσεις προκύπτει ότι ο δεύτερος τρόπος εμφάνισης των αποσβέσεων πλεονεκτεί του πρώτου γιατί παρέχει στον αναγνώστη του Ισολογισμού αμέσως την όλη κατάσταση του παγίου στοιχείου της επιχείρησης.

5.3 ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΕΜΜΕΣΩΝ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ ΣΕ ΑΜΕΣΕΣ

Είναι δυνατό κάποια επιχείρηση η οποία μέχρι τώρα ακολουθεί τον έμμεσο τρόπο εμφάνισης των αποσβέσεων να αποφασίσει την αντικατάστασή του με τον άμεσο τρόπο. Η επιχείρηση λοιπόν πρέπει να προβεί στο κλείσιμο των λογαριασμών των αποσβέσεων που υπάρχουν, δηλαδή των αποσβεσμένων στοιχείων, διότι η διατήρησή τους θα δείχνει ότι η επιχείρηση εξακολουθεί να εμφανίζει τις αποσβέσεις με τον έμμεσο τρόπο. Το κλείσιμο των λογαριασμών αυτών θα γίνει με τη μεταφορά τους στους οικείους λογαριασμούς των οποίων τα χρεωστικά υπόλοιπα δηλαδή οι αρχικές αξίες αυτών, θα μειωθούν με τις αποσβέσεις που έγιναν μέχρι τώρα κατά τον έμμεσο τρόπο. Στη συνέχεια δε η επιχείρηση θα προβεί στην καταχώρηση του υπολογισμού των αποσβέσεων κατά τον άμεσο τρόπο.

Παράδειγμα:

Έστω ότι η επιχείρηση Α' ακολουθούσε μέχρι τώρα τον έμμεσο τρόπο επί των επίπλων αξίας 200.000€ τα οποία έχουν αποσβεσθεί κατά 50.000€, αποφασίζει από την χρήση αυτήν την αντικατάσταση αυτού και ότι ο υπολογισμός της αποσβέσεως επί των επίπλων για την χρήση αυτή είναι 8 % σταθερά.

Οι σχετικοί λογαριασμοί στο Γενικό Καθολικό κατά την στιγμή της μεταβολής, έχουν ως εξής:

X	Έπιπλα	Π	X	Αποσβ/να Έπιπλα	Π
	200.000				50.000

Σύμφωνα με τα πιο πάνω θα γίνει η εγγραφή:

Τέλος έτους

14.99 Αποσβεσμένα έπιπλα – εξοπλισμός	50.000
14.00 Έπιπλα	50.000
Μετατροπή του έμμεσου σε άμεσο	

Στην συνέχεια η εμφάνιση των αποσβέσεων για τη χρήση που έληξε επί των επίπλων θα γίνει με την εγγραφή:

66.14 Αποσβέσεις Επίπλων – εξοπλισμός	16.000
14.00 Έπιπλα	16.000
Υπολογισμός απόσβεσης άμεσα 8% σταθερά	

Μετά τη μεταφορά των πιο πάνω εγγραφών στους οικείους λογαριασμούς, αυτοί θα εμφανίζονται όπως φαίνεται πιο κάτω:

X Έπιπλα- Λοιπ. Εξ. Π

200.000	50.000
	16.000

X Αποσβ/να Έπιπλα Π

50.000	50.000
50.000	50.000

X Αποσβέσεις Επίπλων Π

16.000	
--------	--

Μετά από αυτά παρατηρούμε ότι:

- α) Ο λογαριασμός <Έπιπλα> με το υπόλοιπο του εμφανίζει την παρούσα αξία των επίπλων και όχι την αρχική. Αυτό γιατί η επιχείρηση ακολουθεί τον άμεσο τρόπο.
- β) Ο λογαριασμός <Αποσβ/να Έπιπλα> εξισώθηκε με τη μεταφορά του στον κύριο αυτού, καθ' όσον η επιχείρηση δεν ακολουθεί τον έμμεσο τρόπο, και
- γ) Ο λογαριασμός <Αποσβέσεις Επίπλων> με το υπόλοιπο του εμφανίζει τις αποσβέσεις που υπολογίστηκαν επί των επίπλων επί της χρήσης που έληξε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ 299/2003

Φ.Ε.Κ. Α'255/4.11.2003

Καθορισμός κατώτερων και ανώτερων συντελεστών απόσβεσης.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

- 1. Τις διατάξεις της περίπτωσης στ' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, ο οποίος κυρώθηκε με το Ν. 2238/1994 (Φ.Ε.Κ. 151 Α'), όπως ισχύουν μετά την τροποποίηση τους με την παράγραφο 6 του άρθρου 5 του Ν. 3091/2002 (Φ.Ε.Κ. 330 Α').*
- 2. Τις διατάξεις του άρθρου 29Α του Ν. 1558/1985 (Φ.Ε.Κ. 137 Α'), όπως αυτό προστέθηκε με το άρθρο 27 του Ν. 2081 /1992 (Φ.Ε.Κ. 154 Α') και αντικαταστάθηκε από την παράγραφο 2α του άρθρου 1 του Ν. 2469/1997 (Φ.Ε.Κ. 38 Α').*
- 3. Την 1065956/863/Α0012/15.7.2003 απόφαση του Πρωθυπουργού και Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών (Φ.Ε.Κ. 985 Β'), με την οποία καθορίστηκαν οι αρμοδιότητες των Υφυπουργών Οικονομίας και Οικονομικών.*
- 4. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις του παρόντος Προεδρικού Διατάγματος δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού.*
- 5. Τη γνωμοδότηση του Συμβουλίου της Επικρατείας 385/2003, με πρόταση του Υφυπουργού Οικονομίας και Οικονομικών αποφασίζουμε:*

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 1

1. Για τον προσδιορισμό του καθαρού κέρδους των εμπορικών, βιομηχανικών και γεωργικών επιχειρήσεων που ασκούνται από φυσικά και νομικά πρόσωπα, καθώς και του καθαρού εισοδήματος από υπηρεσίες ελευθέρων επαγγελματιών, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 31, 41, 49 και 105 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης της αξίας των

πάγιων περιουσιακών στοιχείων ορίζονται κατά τις επόμενες διατάξεις του παρόντος.

2. Η διενέργεια των αποσβέσεων κατ' έτος και με τα οριζόμενα δια του παρόντος ποσοστά είναι υποχρεωτική. Ειδικότερα οι νέες επιχειρήσεις, για τις τρεις (3) πρώτες διαχειριστικές περιόδους που έπονται της χρήσης μέσα στην οποία άρχισε η παραγωγική λειτουργία τους, δύνανται να προβούν σε απόσβεση όλων των πάγιων περιουσιακών στοιχείων τους είτε με συντελεστή μηδέν τοις εκατό (0%) είτε με συντελεστή πενήντα τοις εκατό (50%) του ισχύοντος ποσοστού, με την προϋπόθεση ότι ο συντελεστής απόσβεσης που θα επιλεγεί από την επιχείρηση δεν θα μεταβάλλεται από διαχείριση σε διαχείριση.

3. Τα ποσοστά αποσβέσεων που ορίζονται με το παρόν αφορούν ετήσια απόσβεση. Για τα νέα πάγια περιουσιακά στοιχεία η απόσβεση αρχίζει από το μήνα κατά τον οποίο αυτά χρησιμοποιήθηκαν ή τέθηκαν σε λειτουργία και υπολογίζεται σε τόσα δωδέκατα όσοι και οι μήνες μέχρι το τέλος της διαχειριστικής χρήσης.

4. Οι αποσβέσεις που διενεργούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος δεν δύνανται να υπερβούν την αξία κτήσης ή την αναπροσαρμοσμένη αξία του αποσβεστέου πάγιου περιουσιακού στοιχείου, κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 3 του άρθρου 2.

5. Η αξία των εργαλείων και των ανταλλακτικών των μηχανημάτων που χρησιμοποιούνται από τις επιχειρήσεις και τους ελεύθερους επαγγελματίες αποσβένεται εξ' ολοκλήρου μέσα στη χρήση κατά την οποία χρησιμοποιήθηκαν για πρώτη φορά.

6. Πάγια περιουσιακά στοιχεία, των οποίων η αξία κτήσης εκάστου είναι μέχρι εξακόσια (600) ευρώ, δύνανται να αποσβένονται εξ' ολοκλήρου μέσα στη χρήση κατά την οποία χρησιμοποιήθηκαν ή τέθηκαν σε λειτουργία.

7. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 9 του Ν. 1809/1988 (Φ.Ε.Κ. Α'222) δεν θίγονται από τις διατάξεις του παρόντος.

8. Οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης που ορίζονται με το παρόν εφαρμόζονται από 1ης Ιανουαρίου 2003, για διαχειριστικές περιόδους που αρχίζουν από την ημερομηνία αυτή και μετά.

ΑΡΘΡΟ 2

1. Για τα πάγια περιουσιακά στοιχεία που έχουν αποκτηθεί μέχρι και 31.12.1997, καθώς και εκείνα που αποκτούνται από 1.1.1998 και μετά, με την επιφύλαξη των αναφερόμενων στην παράγραφο 2 του άρθρου αυτού, οι αποσβέσεις διενεργούνται με τη σταθερή μέθοδο απόσβεσης.

2. Για τα καινούργια μηχανήματα και το λοιπό μηχανολογικό ή τεχνικό εξοπλισμό παραγωγής, που αποκτούν από 1.1.1998 και μετά οι βιομηχανικές, βιοτεχνικές, μεταλλευτικές, λατομικές και οι μικτές επιχειρήσεις αυτών, οι αποσβέσεις διενεργούνται υποχρεωτικά είτε με τη σταθερή μέθοδο απόσβεσης είτε με τη φθίνουσα μέθοδο απόσβεσης, με την προϋπόθεση ότι η μέθοδος που θα επιλεγεί, γι' αυτά τα πάγια στοιχεία, θα εφαρμόζεται κατά πάγιο τρόπο.

3. Οι τακτικές αποσβέσεις, που διενεργούνται με τις μεθόδους που προαναφέρθηκαν, υπολογίζονται σύμφωνα με όσα ορίζονται ειδικότερα στις διατάξεις του παρόντος και με την εφαρμογή των προβλεπόμενων στο παρόν διάταγμα συντελεστών, επί της σε ευρώ αξίας κτήσης των πάγιων περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης, προσαυξημένης με τις δαπάνες προσθηκών και βελτιώσεων, ή της αναπροσαρμοσμένης αξίας τους, όπως η αξία αυτή εξευρίσκεται σύμφωνα με τις ισχύουσες κάθε φορά σχετικές διατάξεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

ΣΤΑΘΕΡΗ ΜΕΘΟΔΟΣ

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΑΠΟΣΒΕΣΗΣ ΣΤΑΘΕΡΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ

ΑΡΘΡΟ 3

1. Οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης της αξίας των κτιριακών εγκαταστάσεων και οικοδομημάτων ορίζονται ως ακολούθως:

α) Για οικοδομές ή τμήματα αυτών που χρησιμοποιούνται ως οικοτροφεία, σχολεία, φροντιστήρια, αίθουσες κινηματογράφων ή θεάτρων, κλινικές, σανατόρια και καταστήματα εξυπηρέτησης του κοινού, γενικώς, κατώτερος πέντε τοις εκατό (5%) και ανώτερος οκτώ τοις εκατό (8%).

β) Για οικοδομές ή τμήματα αυτών που χρησιμοποιούνται ως ξενοδοχεία, κατώτερος τρία τοις εκατό (3%) και ανώτερος έξι τοις εκατό (6%).

γ) Για οικοδομές ή τμήματα αυτών, που χρησιμοποιούνται ως μπαγκαλόους ή κάμπινγκς και είναι κατασκευασμένες από ξύλο, καθώς και τις συναφείς εγκαταστάσεις, που επίσης είναι κατασκευασμένες από ξύλο, κατώτερος οκτώ τοις εκατό (8%) και ανώτερος δώδεκα τοις εκατό (12%). Για τις ίδιες οικοδομές ή τμήματα αυτών και τις συναφείς εγκαταστάσεις τους, που είναι κατασκευασμένες από τσιμέντο, κατώτερος πέντε τοις εκατό (5%) και ανώτερος οκτώ τοις εκατό (8%).

δ) Για οικοδομές ή τμήματα αυτών που χρησιμοποιούνται για άλλες χρήσεις, κατώτερος τρία τοις εκατό (3%) και ανώτερος πέντε τοις εκατό (5%).

ε) Για πρόχειρες κατασκευές (ξύλινες, πλαστικές κ.λπ.) που χρησιμοποιούνται για οποιαδήποτε χρήση, κατώτερος οκτώ τοις εκατό (8%) και ανώτερος δώδεκα τοις εκατό (12%).

στ) Για βιομηχανοστάσια, όπως αυτά νοούνται από τις διατάξεις της περίπτωσης α' της παραγράφου 2 του άρθρου 21 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, τα παραρτήματα και παρακολουθήματά τους, καθώς και τις αποθήκες που είναι συνεχόμενες με αυτά και χρησιμοποιούνται για την αποθήκευση πρώτων υλών ή την πρώτη εναπόθεση των βιομηχανικών προϊόντων, κατώτερος πέντε τοις εκατό (5%) και ανώτερος οκτώ τοις εκατό (8%).

ζ) Για οικοδομήματα που χρησιμοποιούνται για την επεξεργασία και συντήρηση καπνών σε φύλλα (αποθήκες καπνών ή άλλων εξαγωγίμων γεωργικών προϊόντων) και ως ξηραντήρια καπνού, κατώτερος πέντε τοις εκατό (5%) και ανώτερος οκτώ τοις εκατό (8%).

η) Για οικοδομήματα αεροδρομίων που χρησιμοποιούνται ως αεροσταθμοί επιβατών, κατώτερος δύο τοις εκατό (2%) και ανώτερος τέσσερα τοις εκατό (4%).

θ) Για οδικά δίκτυα εντός χώρου εργοστασίων ή χώρου που βρίσκεται οικισμός προσωπικού, κατώτερος τρία τοις εκατό (3%) και ανώτερος πέντε τοις εκατό (5%).

2. Τα ποσοστά απόσβεσης που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο υπολογίζονται στην αξία μόνο των κτισμάτων, ανεξάρτητα από τον τρόπο κατασκευής τους (συνήθης ή προκατασκευή).

3. Από το ποσό της με βάση τις διατάξεις του παρόντος άρθρου αναγνωριζόμενης απόσβεσης αφαιρείται η κατά τις διατάξεις του άρθρου 23 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος παρεχόμενη απόσβεση κατά ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) ή πέντε τοις εκατό (5%) επί του ακαθάριστου εισοδήματος της οικοδομής ή του καταστήματος, γραφείου κ.λπ., αναλόγως της περίπτωσης.

ΑΡΘΡΟ 4

1. Για τα μηχανήματα και τις εγκαταστάσεις παραγωγής, μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και για τα ορυχεία επιχειρήσεων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, στα οποία εξορύσσονται ύλες που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και για τα μηχανήματα και τις εγκαταστάσεις τους, οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:

α) Για ατμοηλεκτρικές μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας:

αα) Για λιγνιτικές μονάδες, μονάδες πετρελαίου (ΜΑΖΟΥΤ) και μονάδες φυσικού αερίου, κατώτερος τέσσερα τοις εκατό (4%) και ανώτερος πέντε τοις εκατό (5%).

β) Για αεριοστροβιλικές μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας ελαφρού πετρελαίου (ΝΤΗΖΕΛ), κατώτερος πέντε τοις εκατό (5%) και ανώτερος επτά τοις εκατό (7%).

γ) Για μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας συνδυασμένου κύκλου:

αα) Για μονάδες ελαφρού πετρελαίου (ΝΤΗΖΕΛ), κατώτερος τέσσερα τοις εκατό (4%) και ανώτερος επτά τοις εκατό (7%).

ββ) Για μονάδες φυσικού αερίου, κατώτερος έξι τοις εκατό (6%) και ανώτερος επτά τοις εκατό (7%).

δ) Για νηξελιοηλεκτρικές μονάδες (μονάδες εσωτερικής καύσης) παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, κατώτερος πέντε τοις εκατό (5%) και ανώτερος έξι τοις εκατό (6%).

ε) Για υδροηλεκτρικούς σταθμούς παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας:

αα) Για φράγματα δύο τοις εκατό (2%).

ββ) Για μηχανήματα και εγκαταστάσεις κατώτερος τρία τοις εκατό (3%) και ανώτερος τέσσερα τοις εκατό (4%).

στ) Για μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας εναλλακτικών μορφών:

αα) Για αιολικά πάρκα και φωτοβολταϊκές και γεωθερμικές μονάδες κατώτερος πέντε τοις εκατό (5%) και ανώτερος επτά τοις εκατό (7%).

ζ) Για σταθμούς συμπαραγωγής ηλεκτρισμού θερμότητας (ΣΗΘ) κατώτερος πέντε τοις εκατό (5%) και ανώτερος επτά τοις εκατό (7%).

η) Για μηχανήματα και εγκαταστάσεις μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας:

αα) Για γραμμές μεταφοράς κατώτερος τρία τοις εκατό (3%) και ανώτερος τέσσερα τοις εκατό (4%).

ββ) Για υποσταθμούς μεταφοράς κατώτερος τέσσερα τοις εκατό (4%) και ανώτερος πέντε τοις εκατό (5%).

γγ) Για εναέρια καλώδια μεταφοράς δεδομένων κατώτερος δέκα τοις εκατό (10%) και ανώτερος δώδεκα τοις εκατό (12%).

δδ) Για συστήματα τηλεοπτείας -τηλεχειρισμών κατώτερος δεκαοκτώ τοις εκατό (18%) και ανώτερος είκοσι τοις εκατό (20%).

θ) Για μηχανήματα και εγκαταστάσεις διανομής ηλεκτρικής ενέργειας:

αα) Για δίκτυα διανομής χαμηλής τάσης κατώτερος πέντε τοις εκατό (5%) και ανώτερος έξι τοις εκατό (6%).

ββ) Για δίκτυα διανομής μέσης τάσης κατώτερος τέσσερα τοις εκατό (4%) και ανώτερος πέντε τοις εκατό (5%).

γγ) Για υποσταθμούς διανομής μέσης τάσης - χαμηλής τάσης κατώτερος πέντε τοις εκατό (5%) και ανώτερος έξι τοις εκατό (6%).

δδ) Για υποσταθμούς διανομής υψηλής τάσης - μέσης τάσης κατώτερος τέσσερα τοις εκατό (4%) και ανώτερος έξι τοις εκατό (6%).

εε) Για κέντρα διανομής υψηλής τάσης - μέσης τάσης κατώτερος τέσσερα τοις εκατό (4%) και ανώτερος έξι τοις εκατό (6%).

στστ) Για καλώδια μεταφοράς δεδομένων κατώτερος επτά τοις εκατό (7%) και ανώτερος οκτώ τοις εκατό (8%).

ζζ) Για συστήματα τηλεοπτείας - τηλεχειρισμών κατώτερος δεκαοκτώ τοις εκατό (18%) και ανώτερος είκοσι τοις εκατό (20%).

ι) Για εξοπλισμό συνεργείων συντήρησης μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, γενικά, κατώτερος δέκα τοις εκατό (10%) και ανώτερος δώδεκα τοις εκατό (12%).

ια) Για ορυχεία επιχειρήσεων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στα οποία εξορύσσονται ορυκτές ύλες για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας κατώτερος οκτώ τοις εκατό (8%) και ανώτερος δέκα τοις εκατό (10%).

ιβ) Για μηχανήματα και εγκαταστάσεις των παραπάνω ορυχείων:

αα) Για ηλεκτροκίνητο σκαπτικό εξοπλισμό (εκσκαφείς - αποθέτες -ταινιόδρομοι) κατώτερος πέντε τοις εκατό (5%) και ανώτερος έξι τοις εκατό (6%).

ββ) Για τεχνικά έργα υποδομής και υποστήριξης κατώτερος έξι τοις εκατό (6%) και ανώτερος επτά τοις εκατό (7%).

γγ) Για χωματουργικά μηχανήματα και οχήματα κατώτερος δεκατέσσερα τοις εκατό (14%) και ανώτερος δεκαέξι τοις εκατό (16%).

δδ) Για εξοπλισμό συνεργείων συντήρησης κατώτερος δέκα τοις εκατό (10%) και ανώτερος δώδεκα τοις εκατό

2. Για τηλεπικοινωνιακές εγκαταστάσεις και τηλεπικοινωνιακά έργα οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:

α) Για ψηφιακά κέντρα και ηλεκτρονικές τερματικές διατάξεις κατώτερος δεκαπέντε τοις εκατό (15%) και ανώτερος είκοσι τοις εκατό (20%).

β) Για εξοπλισμό μετάδοσης (δικτύων) κατώτερος έντεκα τοις εκατό (11%) και ανώτερος δεκαπέντε τοις εκατό

γ) Για τηλεφωνικές, τηλεγραφικές και τηλετυπικές (TELEX) εγκαταστάσεις κέντρων και ραδιοηλεκτρικές εγκαταστάσεις κατώτερος δεκαπέντε τοις εκατό (15%) και ανώτερος είκοσι τοις εκατό (20%).

δ) Για υπόγεια και υποβρύχια καλώδια – σωληνώσεις (συμβατικά και οπτικών ινών) κατώτερος τέσσερα τοις εκατό (4%) και ανώτερος επτά τοις εκατό (7%).

ε) Για καλώδια σωληνώσεων οπτικών ινών κατώτερος πέντε τοις εκατό (5%) και ανώτερος οκτώ τοις εκατό (8%).

στ) Για εναέρια ενσύρματα δίκτυα κατώτερος οκτώ τοις εκατό (8%) και ανώτερος δώδεκα τοις εκατό (12%) και για εναέρια ασύρματα δίκτυα κατώτερος πέντε τοις εκατό (5%) και ανώτερος οκτώ τοις εκατό (8%).

ζ) Για κύριες τηλεφωνικές, τηλεγραφικές και ραδιοηλεκτρικές συνδέσεις - συσκευές και θαλάμους κατώτερος έντεκα τοις εκατό (11%) και ανώτερος δεκαπέντε τοις εκατό (15%).

η) Για δευτερεύουσες εγκαταστάσεις κατώτερος οκτώμισι τοις εκατό (8,5%) και ανώτερος δωδεκάμισι τοις εκατό (12,5%).

θ) Για καλωδιακά πλοία κατώτερος τρία τοις εκατό (3%) και ανώτερος πέντε τοις εκατό (5%).

3. Για τα μηχανήματα και γενικά τον ειδικό εξοπλισμό των ραδιοτηλεοπτικών σταθμών οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:

α) Για κάμερες και παρελκόμενα, βίντεο και παρελκόμενα, καθώς και κινητές μονάδες εξωτερικών μεταδόσεων, κατώτερος δεκαπέντε τοις εκατό (15%) και ανώτερος είκοσι τοις εκατό (20%).

β) Για κέντρα εκπομπής - αναμεταδότες (πομποί - αναμεταδότες και παρελκόμενα, πυλώνες - ιστοί και παρελκόμενα, καθώς και κεραιές εκπομπής - λήψης και παρελκόμενα) κατώτερος επτά τοις εκατό (7%) και ανώτερος δέκα τοις εκατό (10%).

γ) Για λοιπά μηχανήματα και εγκαταστάσεις ραδιοτηλεοπτικών σταθμών κατώτερος έντεκα τοις εκατό (11%) και ανώτερος δεκαπέντε τοις εκατό (15%).

4. Για τα έργα δικτύων ύδρευσης, αποχέτευσης, αντιπλημμυρικών έργων, έργων αντιρρύπανσης και κέντρων επεξεργασίας λυμμάτων, οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:

α) Για έργα δικτύων ύδρευσης:

- αα) Για φράγματα ένα τοις εκατό (1%).
- ββ) Για διυλιστήρια κατώτερος ένα τοις εκατό (1%) και ανώτερος δύο τοις εκατό (2%).
- γγ) Για υδραγωγεία κατώτερος ενάμισι τοις εκατό (1,5%) και ανώτερος δύομισι τοις εκατό (2,5%).
- δδ) Για κύριους τροφοδοτικούς αγωγούς κατώτερος δύο τοις εκατό (2%) και ανώτερος τρία τοις εκατό (3%).
- εε) Για δευτερεύοντες τροφοδοτικούς αγωγούς κατώτερος δύομισι τοις εκατό (2,5%) και ανώτερος τρεισήμισι τοις εκατό (3,5%).
- στστ) Για δίκτυα διανομής, καθώς και εξωτερικά και εσωτερικά αντλιοστάσια, κατώτερος επτά τοις εκατό (7%) και ανώτερος δέκα τοις εκατό (10%).
- ζζ) Για δεξαμενές κατώτερος ένα τοις εκατό (1%) και ανώτερος δύο τοις εκατό (2%).
- β) Για έργα δικτύων αποχέτευσης:
- αα) Για έργα βαρείας υποδομής και βασικούς συλλέκτες κατώτερος ένα τοις εκατό (1 %) και ανώτερος δύο τοις εκατό (2%).
- ββ) Για δευτερεύοντες αγωγούς κατώτερος ενάμισι τοις εκατό (1,5%) και ανώτερος δύομισι τοις εκατό (2,5%).
- γγ) Για εξωτερικές διακλαδώσεις κατώτερος δύο τοις εκατό (2%) και ανώτερος τέσσερα τοις εκατό (4%).
- δδ) Για ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις κατώτερος επτά τοις εκατό (7%) και ανώτερος δέκα τοις εκατό (10%).
- γ) Για αντιπλημμυρικά έργα:
- αα) Για διευθετήσεις ρεμάτων ένα τοις εκατό (1%).
- ββ) Για συλλέκτες ομβρίων υδάτων κατώτερος ένα τοις εκατό (1 %) και ανώτερος δύο τοις εκατό (2%).
- γγ) Για δίκτυα ομβρίων υδάτων κατώτερος ενάμισι τοις εκατό (1,5%) και ανώτερος δύομισι τοις εκατό (2,5%).
- δδ) Για φρεάτια υδροσυλλογής κατώτερος δύο τοις εκατό (2%) και ανώτερος τέσσερα τοις εκατό (4%).
- δ) Για έργα αντιρρύπανσης και κέντρα επεξεργασίας λυμμάτων:

αα) Για ερευνητικά κέντρα λυμμάτων και κέντρα λυμμάτων κατώτερος τρία τοις εκατό (3%) και ανώτερος πέντε τοις εκατό (5%).

5. Για τα μηχανήματα και εγκαταστάσεις που χρησιμοποιούνται από τις καπνοβιομηχανίες οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:

α) Για κοπτικές μηχανές, χαρμανιέρες, υγραντήρες και ξηραντήρια καπνών, εγκαταστάσεις μεταφοράς καπνών σε φύλλα και κεκομμένου, κλιματιστικές εγκαταστάσεις στους χώρους επεξεργασίας και βιομηχανοποίησης κατώτερος επτά τοις εκατό (7%) και ανώτερος δέκα τοις εκατό (10%).

β) Για σιγαροποιητικές, κυτιοποιητικές, πακεταριστικές, λιθογραφικές μηχανές και σελλοφανέζες κατώτερος οκτώ τοις εκατό (8%) και ανώτερος δώδεκα τοις εκατό (12%).

6. Για τα μηχανήματα και εγκαταστάσεις των πρατηρίων υγρών καυσίμων και λιπαντηρίων οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:

α) Για αντλίες και εξοπλισμό αυτών (των πρατηρίων) κατώτερος οκτώ τοις εκατό (8%) και ανώτερος δώδεκα τοις εκατό (12%).

β) Για αεροσυμπιεστές και γρασαδόρους κατώτερος έντεκα τοις εκατό (11%) και ανώτερος δεκαπέντε τοις εκατό (15%).

7. Για τα δοχεία μεταφοράς υγρών και αερίων, δεξαμενές κ.λπ. οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:

α) Για δοχεία μεταφοράς υγρών υλών (βαρελιών κ.λπ.) κατώτερος είκοσι τέσσερα τοις εκατό (24%) και ανώτερος τριάντα τοις εκατό (30%).

β) Για χαλύβδινες φιάλες υγραερίου κατώτερος έντεκα τοις εκατό (11%) και ανώτερος δεκαπέντε τοις εκατό (15%).

γ) Για δίκτυα σωληνώσεων υγρών καυσίμων και τα σχετικά εξαρτήματα κατώτερος επτά τοις εκατό (7%) και ανώτερος δέκα τοις εκατό (10%).

δ) Για μεταλλικές και από σκυρόδεμα δεξαμενές εναποθήκευσης υγρών καυσίμων κατώτερος τρία τοις εκατό (3%) και ανώτερος πέντε τοις εκατό (5%).

8. Για τα ψυκτικά μηχανήματα οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:

α) Για τα ψυκτικά μηχανήματα (ψυγεία διατήρησης τροφίμων κ.λπ.) και τις εγκαταστάσεις κλιματισμού και κεντρικής θέρμανσης (λέβητες - καυστήρες κ.λπ.) στους χώρους παραγωγής κατώτερος οκτώ τοις εκατό (8%) και ανώτερος δώδεκα τοις εκατό (12%).

β) Για τα ψυγεία αποθήκευσης τροφίμων γενικά σε εγκαταστάσεις τρίτων κατώτερος δεκαπέντε τοις εκατό (15%) και ανώτερος είκοσι τοις εκατό (20%).

9. Για τα γερανοφόρα και ανυψωτικά μηχανήματα ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης ορίζονται σε έντεκα τοις εκατό (11 %) και δεκαπέντε τοις εκατό (15%) αντίστοιχα.

10. Για τα μηχανήματα παραγωγής ταινιών (κινηματογραφικών, βίντεο και συναφών) ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης ορίζονται σε έντεκα τοις εκατό (11%) και δεκαπέντε τοις εκατό (15%) αντίστοιχα.

11. Προκειμένου για ειδικές εγκαταστάσεις και μηχανήματα των παρακάτω επιχειρήσεων οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:

α) Κονσερβοποιίας και τυποποιημένων προϊόντων, βυρσοδεψίας, παραγωγής νημάτων και υφασμάτων από φυσικό και τεχνητό βαμβάκι, παραγωγής πλαστικών ειδών και εκτυπωτικών, εκδοτικών και βιβλιοδετικών εργασιών κατώτερος οκτώ τοις εκατό (8%) και ανώτερος δώδεκα τοις εκατό (12%).

β) Υποδηματοποιίας, παραγωγής νημάτων και υφασμάτων από μαλλί και μετάξι (φυσικό ή τεχνητό), παραγωγής χημικών και φαρμακευτικών προϊόντων, διυλιστηρίων, παραγωγής τσιμέντου και παραγωγής σιδήρου, χάλυβα, όλου μίνας και αλουμινίου κατώτερος έντεκα τοις εκατό (11%) και ανώτερος δεκαπέντε τοις εκατό (15%).

12. Για τις μήτρες (καλούπια) που έχουν κατασκευασθεί από οποιαδήποτε ύλη, εκτός πλαστικής ή θερμοπλαστικής, ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης ορίζονται σε έντεκα τοις εκατό (11%) και δεκαπέντε τοις εκατό (15%) αντίστοιχα.

13. Για τις οικιακές συσκευές ή συστήματα χρήσης φυσικού αερίου και ανανεώσιμων πηγών ενέργειας παρέχεται η δυνατότητα απόσβεσης μέχρι ποσοστού εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) της δαπάνης με τους κατωτέρω οριζόμενους κατώτερους και ανώτερους συντελεστές απόσβεσης:

α) Λέβητες κεντρικής θέρμανσης φυσικού αερίου χυτοσίδηροι, θερμοσίφωνες αποθήκευσης καύσης φυσικού αερίου και μαγειρικές συσκευές καύσης φυσικού αερίου κατώτερος δύο τοις εκατό (2%) και ανώτερος τέσσερα τοις εκατό (4%).

β) Λέβητες κεντρικής θέρμανσης φυσικού αερίου χαλύβδινοι, θερμοσίφωνες ταχείας ροής και συνδυασμένοι λέβητες, θερμοσίφωνες καύσης φυσικού αερίου και ηλιακό θερμοσιφωνικό οικιακό σύστημα κατώτερος τεσσεράμισι τοις εκατό (4,5%) και ανώτερος εξήμισι τοις εκατό (6,5%).

γ) Αυτόνομα θερμαντικά σώματα καύσης φυσικού αερίου, μαγειρικές συσκευές μεικτού τύπου (ηλεκτρικές και φυσικού αερίου) και ηλιακούς συλλέκτες κατώτερος τρία τοις εκατό (3%) και ανώτερος πέντε τοις εκατό (5%).

14. Για τα μηχανήματα και ειδικές εγκαταστάσεις παραγωγής, μεταφοράς, αποθήκευσης και διανομής του φυσικού αερίου οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:

α) Για αγωγούς μεταφοράς και διανομής φυσικού αερίου χαλύβδινους ή πολυαιθυλενίου και τις εγκαταστάσεις τους, δεξαμενές υγροποιημένου φυσικού αερίου από σκυρόδεμα και ειδικό μέταλλο και υπόγειες αποθήκες φυσικού αερίου κατώτερος ενάμισι τοις εκατό (1,5%) και ανώτερος δύομισι τοις εκατό (2,5%).

β) Για μηχανήματα ηλεκτρονικής εγκατάστασης καθοδικής προστασίας αγωγών φυσικού αερίου κατώτερος τέσσερα τοις εκατό (4%) και ανώτερος επτά τοις εκατό (7%).

γ) Για σταθμούς μέτρησης και ρύθμισης της πίεσης του φυσικού αερίου και σταθμούς συμπίεσης κατώτερος δύο τοις εκατό (2%) και ανώτερος τέσσερα τοις εκατό (4%).

δ) Για κρυογονικές εγκαταστάσεις αεριοποίησης υγροποιημένου φυσικού αερίου μετά των εξαρτημάτων τους, κατώτερος ενάμισι τοις εκατό (1,5%) και ανώτερος δύομισι τοις εκατό (2,5%).

15. Για τα λοιπά μηχανήματα και εγκαταστάσεις οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:

α) Των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων, σανατορίων, κλινικών και εκπαιδευτηρίων κατώτερος δεκαπέντε τοις εκατό (15%) και ανώτερος είκοσι τοις εκατό (20%).

β) Των λοιπών επιχειρήσεων κατώτερος έντεκα τοις εκατό (11%) και ανώτερος δεκαπέντε τοις εκατό (15%).

ΑΡΘΡΟ 5

1. Ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης της αξίας των εγκαταστάσεων γενικά των επιχειρήσεων που χαρακτηρίζονται ως επικίνδυνες ορίζονται σε δεκαπέντε τοις εκατό (15%) και είκοσι τοις εκατό (20%) αντίστοιχα.

2. Ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης της αξίας των εγκαταστάσεων γενικά των επιχειρήσεων που παράγουν πολεμικά είδη με εκρηκτικές ύλες ορίζονται σε είκοσι επτά τοις εκατό (27%) και τριάντα τρία τοις εκατό (33%) αντίστοιχα.

3. Οι επιχειρήσεις που αναφέρονται στο άρθρο αυτό δεν δικαιούνται να διενεργήσουν τις κατά τα άρθρα 3, 4 και 10 του παρόντος αποσβέσεις.

ΑΡΘΡΟ 6

1. Οι επιχειρήσεις λατομείων, εξόρυξης μεταλλευμάτων ή άλλων ορυκτών υλών εκτός από τις κατά τα άρθρα 3, 4, 10 και 11 του παρόντος αποσβέσεις διενεργούν ετήσια απόσβεση και επί της αξίας των λατομείων ή των μεταλλείων με κατώτερο συντελεστή επτά τοις εκατό (7%) και ανώτερο δέκα τοις εκατό (10%).

2. Για τα έξοδα κατασκευής ιδιωτικών οδών, πλατειών, δικτύων ύδρευσης, αποχέτευσης και αντιπλημμυρικών έργων των επιχειρήσεων που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης ορίζονται σε τέσσερα τοις εκατό (4%) και επτά τοις εκατό (7%) αντίστοιχα.

3. Για τα έξοδα κατασκευής υποσταθμών διανομής ηλεκτρικής ενέργειας, υποσταθμών μεταφοράς και γραμμών διανομής χαμηλής τάσης και γραμμών μεταφοράς αυτής των ίδιων επιχειρήσεων ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης ορίζονται σε επτά τοις εκατό (7%) και δέκα τοις εκατό (10%) αντίστοιχα.

4. Για τους σπαστήρες λίθων, θραυστήρες, τριβεία, πετρελαιομηχανές και λοιπά μηχανήματα των επιχειρήσεων του άρθρου αυτού ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης ορίζονται σε έντεκα τοις εκατό (11 %) και δεκαπέντε τοις εκατό (15%) αντίστοιχα.

5. Η απόσβεση των δαπανών που πραγματοποιούνται για την εκτέλεση κάθε φύσης μεταλλευτικών ερευνών, καθώς και των συναφών προς αυτές δαπανών γενικά διενεργείται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 18 του Ν.Δ. 4029/1959 (Φ.Ε.Κ. Α' 250).

Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής έχουν ανάλογη εφαρμογή και επί των λατομικών επιχειρήσεων.

ΑΡΘΡΟ 7

1. Για λιμενικά έργα και ναυπηγεία οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:

α) Για λιμένες, αποβάθρες, ορμητήρια και προβλήτες κατώτερος επτά τοις εκατό (7%) και ανώτερος δέκα τοις εκατό (10%).

β) Για έργα ελάφρυνσης πρανών κατώτερος έντεκα τοις εκατό (11 %) και ανώτερος δεκαέξι τοις εκατό (16%).

γ) Για ρυμούλκες, βυθοκόρους, πλωτούς γεραμούς, ακάτους, πορθμεία, λέμβους, φορηγίδες, πλωτήρες και λοιπά συναφή στοιχεία κατώτερος οκτώ τοις εκατό (8%) και ανώτερος δώδεκα τοις εκατό (12%).

δ) Για μόνιμες δεξαμενές από σκυρόδεμα και πλωτές δεξαμενές κατώτερος πέντε τοις εκατό (5%) και ανώτερος οκτώ τοις εκατό (8%).

ε) Για ναυπηγικές κλίνες κατώτερος επτά τοις εκατό (7%) και ανώτερος δέκα τοις εκατό (10%).

στ) Για σχέδια ναυπήγησης πλοίων κατώτερος είκοσι επτά τοις εκατό (27%) και ανώτερος τριάντα τρία τοις εκατό (33%).

2. Για τα πάγια περιουσιακά στοιχεία των εργοληπτικών επιχειρήσεων δημόσιων και ιδιωτικών έργων οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:

α) Για ξυλεία η οποία χρησιμοποιείται σε οικοδομικά και άλλα τεχνικά έργα, κατώτερος είκοσι τέσσερα τοις εκατό (24%) και ανώτερος τριάντα τοις εκατό (30%).

β) Για μεταλλικά ικριώματα, κατώτερος επτά τοις εκατό (7%) και ανώτερος δέκα τοις εκατό (10%).

γ) Για προωθητήρες γαιών (μπουλντόζες), φορτωτές, ισοπεδωτές, αεροσυμπιεστές, εκσκαφείς, ασφαλικά μηχανήματα, γεωτρύπανα, αναβατόρια, μηχανικά φτυάρια, αυτοκινούμενους αποξεστήρες, θραυστήρες, τριβείς, σιλοκόσκινα, δονητές και αναμικτήρες σκυροδέματος, οδοστρωτήρες κ.λπ. κατώτερος έντεκα τοις εκατό (11%) και ανώτερος δεκαπέντε τοις εκατό (15%).

3. Για τις εγκαταστάσεις γενικά των επιχειρήσεων εκμετάλλευσης διωρύγων ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης ορίζονται σε έντεκα τοις εκατό (11%) και δεκαέξι τοις εκατό (16%) αντίστοιχα.

4. Οι επιχειρήσεις που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο του άρθρου αυτού δεν δικαιούνται να διενεργούν τις κατά τα άρθρα 3, 4, 7 παράγραφος 1 και 10 του παρόντος αποσβέσεις.

5. Για τις εγκαταστάσεις αεροδρομίων οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:

α) Για αεροδιάδρομους, γέφυρες διέλευσης αεροσκαφών, χώρους πίστας αεροδρομίου για στάθμευση αεροσκαφών, γέφυρες επιβίβασης επιβατών, σύστημα τροφοδοσίας επεξεργασμένου αέρα και ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης αποσκευών, κατώτερος δύο τοις εκατό (2%) και ανώτερος τέσσερα τοις εκατό (4%).

β) Για υπόγειο σύστημα παροχής ρεύματος 400 HZ στα αεροσκάφη κατώτερος επτά τοις εκατό (7%) και ανώτερος δέκα τοις εκατό (10%).

γ) Για οπτικά αεροβοηθήματα:

αα) Για εργασίες κατασκευής, κατώτερος δύο τοις εκατό (2%) και ανώτερος τέσσερα τοις εκατό (4%).

ββ) Για εξοπλισμό, κατώτερος τρία τοις εκατό (3%) και ανώτερος πέντε τοις εκατό (5%).

δ) Για τηλεπικοινωνιακά συστήματα κατώτερος δύο τοις εκατό (2%) και ανώτερος τέσσερα τοις εκατό (4%).

ΑΡΘΡΟ 8

Για τα γεωργικά μηχανήματα και τα εργαλεία που χρησιμοποιούνται από τις γεωργικές επιχειρήσεις και εκμεταλλεύσεις γενικά οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:

α) Για ελκυστήρες, αλωνιστικές μηχανές, οδοντωτές σβάρνες, σκαλιστήρια, καλλιεργητές, άροτρα, δισκοσβάρνες, χορτοαναδευτές, χορτοσωρευτές, σπαρτικές μηχανές, φορητά αναβατόρια, μηχανές τεμαχισμού σανών για αποθήκευση (στάσιμες), μηχανές άλεσης τροφών, ρυμούλκες, θεριστικές μηχανές, αυτοδετικές, χορτοσυλλεκτοδεματικές, πατατοσυλλεκτικές και θεριζοαλωνιστικές μηχανές, φορτωτικές, χορτοκοπτικές, συλλεκτικές βάμβακος και συλλεκτικές αραβόσιτου μηχανές, φρέζες, τευτλοεξαγωγείς, κινητήρες εσωτερικής καύσης και αντλητικά συγκροτήματα κατώτερος οκτώ τοις εκατό (8%) και ανώτερος δώδεκα τοις εκατό (12%).

β) Για λιπασματοδιανομείς και ψεκαστήρες, κατώτερος δέκα τοις εκατό (10%) και ανώτερος δεκατέσσερα τοις εκατό (14%).

γ) Για λοιπά μηχανήματα, κατώτερος επτά τοις εκατό (7%) και ανώτερος δέκα τοις εκατό (10%).

ΑΡΘΡΟ 9

Οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης της αξίας των ακόλουθων πάγιων περιουσιακών στοιχείων των επιχειρήσεων που εκμεταλλεύονται κινηματογραφικές ταινίες, βιντεοκασέτες - D.V.D., καθώς και των ραδιοτηλεοπτικών σταθμών ορίζονται ως ακολούθως:

α) Για τις κινηματογραφικές ταινίες: αα) κατώτεροι εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) για το πρώτο έτος, έντεκα τοις εκατό (11%) για το δεύτερο έτος, επτά τοις εκατό (7%) για το τρίτο έτος και επτά τοις εκατό (7%) για το τέταρτο έτος εκμετάλλευσης τους και ββ) ανώτεροι ογδόντα τοις εκατό (80%) για το πρώτο έτος, δώδεκα τοις εκατό (12%) για το δεύτερο έτος και οκτώ τοις εκατό (8%) για το τρίτο έτος εκμετάλλευσης τους.

Η απόσβεση υπολογίζεται σε δωδεκάμηνη βάση ανεξάρτητα από το χρόνο εκμετάλλευσης της ταινίας στο οικείο διαχειριστικό έτος, με τον περιορισμό ότι αυτή δεν μπορεί να υπερβεί κατά το πρώτο έτος τα ακαθάριστα έσοδα που πραγματοποιήθηκαν από την εκμετάλλευση της ταινίας. Η τυχόν διαφορά της μειωμένης κατά το πρώτο έτος απόσβεσης προσαυξάνει τις αποσβέσεις του δεύτερου έτους ανεξάρτητα από το ύψος των ακαθάριστων εσόδων, ώστε για τα πρώτα δύο (2) έτη η συνολική απόσβεση να ανέρχεται στο ογδόντα έξι τοις εκατό ($75\% + 11\% = 86\%$) της αξίας της ταινίας στην περίπτωση επιλογής των κατώτερων συντελεστών ή στο ενενήντα δύο τοις εκατό ($80\% + 12\% = 92\%$) της αξίας της ταινίας στην περίπτωση επιλογής των ανώτερων συντελεστών.

β) Για τις βιντεοταινίες - D.V.D.: αα) κατώτεροι εξήντα πέντε τοις εκατό (65%) για το έτος κτήσης, είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) για το δεύτερο έτος και δέκα τοις εκατό (10%) για το τρίτο έτος εκμετάλλευσης τους και ββ) ανώτεροι εβδομήντα τοις εκατό (70%) για το έτος κτήσης και τριάντα τοις εκατό (30%) για το δεύτερο έτος εκμετάλλευσης τους.

γ) Οι τηλεταινίες, τηλεσειρές, μουσικές εκπομπές, εορταστικές εκπομπές, κινούμενα σχέδια, τηλεπαιχνίδια, ψυχαγωγικές εκπομπές, εκπομπές λόγου, αθλητικές και ποικίλου περιεχομένου αναλόγως του χρόνου εκμετάλλευσης τους αποσβένονται είτε εφάπαξ είτε τμηματικά και ισόποσα μέσα σε μία πενταετία σύμφωνα με τη

διάταξη της περίπτωσης α' της παραγράφου 3 του άρθρου 43 του Κ.Ν. 2190/1920, αν η εκμετάλλευσή τους διαρκεί ένα έτος ή περισσότερα του ενός αντίστοιχα.

ΑΡΘΡΟ 10

1. Για τα μεταφορικά μέσα (εκτός από τα πλωτά και τα εναέρια) και το τροχαίο υλικό οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:

α) Για τουριστικά λεωφορεία (πούλμαν) και λεωφορεία μεταφορικών επιχειρήσεων κατώτερος δεκαπέντε τοις εκατό (15%) και ανώτερος είκοσι τοις εκατό (20%).

β) Για φορτηγά αυτοκίνητα κατώτερος δεκαπέντε τοις εκατό (15%) και ανώτερος είκοσι τοις εκατό (20%).

γ) Για επιβατηγά αυτοκίνητα και μοτοσικλές:

αα) Εκπαιδευτηρίων, κατώτερος έντεκα τοις εκατό (11%) και ανώτερος δεκαπέντε τοις εκατό (15%).

ββ) Επιχειρήσεων ενοικίασης αυτοκινήτων και μοτοσικλετών και εκπαίδευσης υποψήφιων οδηγών (αυτοκινήτων και μοτοσικλετών), κατώτερος δεκαεννέα τοις εκατό (19%) και ανώτερος είκοσι πέντε τοις εκατό (25%).

γγ) Λοιπών επιχειρήσεων, κατώτερος έντεκα τοις εκατό (11%) και ανώτερος δεκαπέντε τοις εκατό (15%).

δ) Για μοτοποδήλατα και ποδήλατα κατώτερος έντεκα τοις εκατό (11%) και ανώτερος δεκαπέντε τοις εκατό (15%).

ε) Για οχήματα χωματουργικών έργων εντός ορυχείου, εξαιρουμένων εκείνων που αναφέρονται στην υποπερίπτωση γγ' της περίπτωσης ιβ' της παραγράφου 1 του άρθρου 4, κατώτερος δεκαεννέα τοις εκατό (19%) και ανώτερος είκοσι πέντε τοις εκατό (25%).

στ) Για οχήματα μεταφοράς προσώπων εντός ορυχείου κατώτερος έντεκα τοις εκατό (11%) και ανώτερος δεκαπέντε τοις εκατό (15%).

ζ) Για σιδηροτροχιές και τροχαίο υλικό κατώτερος τρία τοις εκατό (3%) και ανώτερος πέντε τοις εκατό (5%).

η) Για λοιπά μέσα και μηχανήματα των συγκοινωνιακών επιχειρήσεων κατώτερος οκτώ τοις εκατό (8%) και ανώτερος δώδεκα τοις εκατό (12%).

2. Για τα εναέρια μεταφορικά μέσα οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:

α) Για καινούργια αεροσκάφη, ελικόπτερα και ανεμόπτερα κατώτερος τέσσερα τοις εκατό (4%) και ανώτερος έξι τοις εκατό (6%).

β) Για μεταχειρισμένα αεροσκάφη, ελικόπτερα και ανεμόπτερα κατώτερος τέσσερα τοις εκατό (4%) και ανώτερος έξι τοις εκατό (6%), πλέον ένα τοις εκατό (1 %) για κάθε έτος το οποίο παρήλθε από το επόμενο έτος της κατασκευής μέχρι το έτος της απόκτησης.

3. Για τα πλοία και λοιπά πλωτά μέσα χωρητικότητας φορτίου κάτω των 500 τόνων: α) κατώτεροι συντελεστές απόσβεσης δεκαπέντε τοις εκατό (15%) για το πρώτο έτος εκμετάλλευσης τους υπό ελληνική σημαία, επτά τοις εκατό (7%) ετησίως από το δεύτερο έως και το πέμπτο έτος και τρία τοις εκατό (3%) ετησίως για το έκτο και κάθε ένα από τα επόμενα έτη εκμετάλλευσης τους και β) ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης είκοσι τοις εκατό (20%) για το πρώτο έτος εκμετάλλευσης τους υπό ελληνική σημαία, δέκα τοις εκατό (10%) ετησίως από το δεύτερο έως και το πέμπτο έτος και πέντε τοις εκατό (5%) ετησίως για το έκτο και κάθε ένα από τα επόμενα έτη εκμετάλλευσης τους.

4. Τα ποσοστά απόσβεσης που αναφέρονται στις παραγράφους 1 έως και 3 αυτού του άρθρου δεν εφαρμόζονται στην περίπτωση που προβλέπονται διαφορετικοί συντελεστές από διατάξεις ειδικών νόμων.

ΑΡΘΡΟ 11

1. Ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης των ειδών εξοπλισμού γενικά (επίπλων, σκευών κ.λπ.) των σανατορίων, κλινικών, εκπαιδευτηρίων, εστιατορίων και κέντρων διασκέδασης ορίζονται, αντίστοιχα, σε είκοσι τέσσερα τοις εκατό (24%) και τριάντα τοις εκατό (30%).

2. Ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης των ειδών εξοπλισμού γενικά (επίπλων, σκευών κ.λπ.) των λοιπών επιχειρήσεων ορίζονται σε δεκαπέντε τοις εκατό (15%) και είκοσι τοις εκατό (20%) αντίστοιχα.

3. Για τα είδη εξοπλισμού γραφείου, δηλαδή αριθμομηχανές, λογιστικές μηχανές, φωτοαντιγραφικά και φωτοτυπικά μηχανήματα, γραφομηχανές, μαγνητόφωνα, προβολείς διαφανειών, τηλεφωνικά κέντρα, τηλεφωνικές συσκευές, συσκευές TELEX, FAX, καθώς και τα επιστημονικά όργανα και τις συσκευές εργαστηρίου χημείου, ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης ορίζονται σε δεκαπέντε τοις εκατό (15%) και είκοσι τοις εκατό (20%) αντίστοιχα.

4. Αν τα πάγια περιουσιακά στοιχεία που αναφέρονται στην παράγραφο 3 αυτού του άρθρου χρησιμοποιούνται ως μέσα εκπαίδευσης, ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης ορίζονται σε είκοσι εννέα τοις εκατό (29%) και τριάντα πέντε τοις εκατό (35%) αντίστοιχα.

5. Για τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές και τα ηλεκτρονικά συγκροτήματα, γενικώς, ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης ορίζονται σε είκοσι τέσσερα τοις εκατό (24%) και τριάντα τοις εκατό (30%) αντίστοιχα. Αν τα παραπάνω πάγια περιουσιακά στοιχεία χρησιμοποιούνται ως μέσα εκπαίδευσης, ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης ορίζονται σε τριάντα τέσσερα τοις εκατό (34%) και σαράντα τοις εκατό (40%) αντίστοιχα.

Ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης του λογισμικού (SOFTWARE) των ηλεκτρονικών υπολογιστών ορίζεται σε είκοσι τέσσερα τοις εκατό (24%) και τριάντα τοις εκατό (30%) αντίστοιχα.

Η απόσβεση των ηλεκτρονικών υπολογιστών και του λογισμικού (SOFTWARE) μπορεί να γίνεται και εφάπαξ κατά τη χρήση εντός της οποίας τίθενται σε λειτουργία.

6. Ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης της αξίας των ειδών υγιεινής των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων, σανατορίων και κλινικών, στις περιπτώσεις που αυτά θεωρούνται εγκαταστάσεις των παραπάνω επιχειρήσεων και όχι των ακινήτων, ορίζονται σε δεκαπέντε τοις εκατό (15%) και είκοσι τοις εκατό (20%), αντίστοιχα.

7. Για φωτεινές επιγραφές που είναι εγκατεστημένες σε ακίνητα τρίτων ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης ορίζεται σε δεκαπέντε τοις εκατό (15%) και είκοσι τοις εκατό (20%) αντίστοιχα.

ΑΡΘΡΟ 12

Για τα είδη τα οποία αποτελούν πάγια στοιχεία ασκούμενης δραστηριότητας, η οποία εντάσσεται στις υπηρεσίες ελευθέρων επαγγελματιών, οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:

α) Για μηχανήματα και λοιπές επαγγελματικές εγκαταστάσεις, όργανα και συσκευές εργαστηρίου χημείου και συναφών ειδών και έπιπλα και σκεύη κατώτερος δεκαπέντε τοις εκατό (15%) και ανώτερος είκοσι τοις εκατό (20%).

β) Για ηλεκτρονικούς υπολογιστές και ηλεκτρονικά συγκροτήματα και λογισμικό (SOFTWARE) των ηλεκτρονικών υπολογιστών κατώτερος είκοσι τέσσερα τοις εκατό (24%) και ανώτερος τριάντα τοις εκατό (30%).

γ) Για οικιακές συσκευές ή συστήματα χρήσης φυσικού αερίου και ανανεώσιμων πηγών ενέργειας παρέχεται η δυνατότητα απόσβεσης μέχρι ποσοστού εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) της δαπάνης με τους κατωτέρω οριζόμενους ετήσιους συντελεστές απόσβεσης:

αα) Λέβητες κεντρικής θέρμανσης φυσικού αερίου χυτοσίδηροι, θερμοσίφωνες αποθήκευσης καύσης φυσικού αερίου και μαγειρικές συσκευές καύσης φυσικού αερίου κατώτερος δύο τοις εκατό (2%) και ανώτερος τέσσερα τοις εκατό (4%).

ββ) Λέβητες κεντρικής θέρμανσης φυσικού αερίου χαλύβδινοι, θερμοσίφωνες ταχείας ροής και συνδυασμένοι λέβητες, θερμοσίφωνες καύσης φυσικού αερίου και ηλιακό θερμοσιφωνικό οικιακό σύστημα κατώτερος τεσσεράμισι τοις εκατό (4,5%) και ανώτερος εξίμισι τοις εκατό (6,5%).

γγ) Αυτόνομα θερμαντικά σώματα καύσης φυσικού αερίου, μαγειρικές συσκευές μεικτού τύπου (ηλεκτρικές και φυσικού αερίου) και ηλιακούς συλλέκτες κατώτερος τρία τοις εκατό (3%) και ανώτερος πέντε τοις εκατό (5%).

δ) Για επιστημονικά περιοδικά και συγγράμματα εκατό τοις εκατό (100%).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ

ΦΘΙΝΟΥΣΑ ΜΕΘΟΔΟΣ

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ ΦΘΙΝΟΥΣΑΣ ΜΕΘΟΔΟΥ

ΑΡΘΡΟ 13

1. Για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του παρόντος ως μηχανήματα και λοιπός μηχανολογικός ή τεχνικός εξοπλισμός παραγωγής θεωρούνται τα πάγια περιουσιακά στοιχεία που αναφέρονται στις ακόλουθες διατάξεις του παρόντος:

α) στις παραγράφους 1 (εκτός της υποπερίπτωσης αα' της περίπτωσης ε', των περιπτώσεων ι' και ια' και των υποπεριπτώσεων ββ' και δδ' της περίπτωσης ιβ'), 5, 7 (εκτός των περιπτώσεων α' και β'), 8 (εκτός της περίπτωσης β'), 9, 11, 12 και 14 (εκτός των περιπτώσεων α' και β') του άρθρου 4.

β) Στην περίπτωση β' της παραγράφου 15 του άρθρου 4, με την προϋπόθεση ότι αυτά τα πάγια περιουσιακά στοιχεία χρησιμοποιούνται άμεσα στην παραγωγική διαδικασία και

γ) στην παράγραφο 4 του άρθρου 6.

2. Για τον υπολογισμό των τακτικών αποσβέσεων με τη φθίνουσα μέθοδο οι κατώτεροι ή ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης που προβλέπονται για τη σταθερή μέθοδο από τις διατάξεις του παρόντος πολλαπλασιάζονται για κάθε πάγιο περιουσιακό στοιχείο με συντελεστή τρία (3).

3. Οι κατά την προηγούμενη παράγραφο προκύπτοντες συντελεστές αποσβέσεων της φθίνουσας μεθόδου υπολογίζονται επί του εκάστοτε υπολοίπου της αναπόσβεστης αξίας κάθε πάγιου περιουσιακού στοιχείου.

4. Κατά τη διαχειριστική περίοδο που η αναπόσβεστη αξία των πάγιων περιουσιών στοιχείων, μειωμένη με τις αποσβέσεις που αντιστοιχούν σε αυτή τη διαχείριση, είναι μικρότερη από το ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) της αξίας κτήσης, προσαυξημένης με τις δαπάνες προσθηκών ή βελτιώσεων, ή της αναπροσαρμοσμένης αξίας τους, ολόκληρο το ποσό της αναπόσβεστης αξίας δύναται να αποσβεσθεί σε αυτή τη διαχείριση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7^ο

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗ ΟΔΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΡΘΗ

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ Π/Δ 299/2003

ΓΕΝΙΚΑ

Με το πιο πάνω προεδρικό διάταγμα το οποίο εκδόθηκε σε εκτέλεση της εξουσιοδοτικής διάταξης του έκτου εδαφίου της περίπτωσης στ' της παρ. 1 του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε., καθορίζονται οι Κατώτεροι και οι Ανώτεροι Συντελεστές Απόσβεσης των Πάγιων Περιουσιακών Στοιχείων των εμπορικών επιχειρήσεων (μεταπρατικών, βιοτεχνικών, βιομηχανικών ξενοδοχειακών κλπ.), των γεωργικών επιχειρήσεων και των προσώπων που ασκούν ελεύθερο επάγγελμα καθώς και κάθε άλλο θέμα που σχετίζεται με τον υπολογισμό των αποσβέσεων αυτών, οι οποίες κατά το λογιστικό προσδιορισμό των καθαρών κερδών εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα των εν λόγω επιχειρήσεων και ελεύθερων επαγγελματιών.

Οι συντελεστές αυτοί έχουν εφαρμογή σύμφωνα με την περίπτωση β' του άρθρου 30 του ν. 3091/2002 αλλά και σύμφωνα με την παρ. 8 του άρθρου 1 αυτού του ΠΔ από 1/1/2003 για διαχειριστικές χρήσεις που άρχισαν από την ημερομηνία αυτή και μετά. Επομένως οι συντελεστές αυτοί εφαρμόζονται για τον υπολογισμό των αποσβέσεων των πάγιων περιουσιακών στοιχείων οι οποίες βαρύνουν διαχειριστικές χρήσεις που άρχισαν από 1/1/2003 και μετά, χωρίς να ενδιαφέρει ο χρόνος απόκτησης των πάγιων περιουσιακών στοιχείων δηλαδή αν αυτά αποκτήθηκαν πριν ή μετά την 1/1/2003.

Όπως ορίζεται με τη διάταξη του πέμπτου εδαφίου της περίπτωσης στ' της παρ. 1 του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε., για τον υπολογισμό των αποσβέσεων των πάγιων περιουσιακών στοιχείων οι επιχειρήσεις δύνανται να χρησιμοποιούν είτε τον κατώτερο είτε τον ανώτερο συντελεστή απόσβεσης και δεν έχουν τη δυνατότητα να χρησιμοποιούν κάποιο συντελεστή απόσβεσης ο οποίος βρίσκεται μεταξύ του κατώτερου και του ανώτερου. Η επιλογή του κατώτερου ή του ανώτερου συντελεστή απόσβεσης υποχρεωτικά αφορά όλα τα πάγια περιουσιακά στοιχεία τα οποία ανήκουν στην ίδια κατηγορία και είναι δεσμευτική μέχρι την πλήρη απόσβεσή τους.

⇒ Η παραπάνω παράγραφος αντικαταστάθηκε με την παρ. 7 του άρθρου 9 του Ν.3296/2004 (ΦΕΚ 253/Α') και έγινε ως εξής: «Για τον υπολογισμό των αποσβέσεων στα πάγια περιουσιακά στοιχεία που ανήκουν στην ίδια κατηγορία, οι επιχειρήσεις μπορούν να επιλέγουν και να χρησιμοποιούν είτε τον κατώτερο είτε τον ανώτερο συντελεστή απόσβεσης είτε οποιονδήποτε άλλο ενδιάμεσο συντελεστή μεταξύ κατώτερου και ανώτερου και με την προϋπόθεση ότι ο συντελεστής που επιλέγεται θα χρησιμοποιείται σταθερά μέχρι την πλήρη απόσβεση των πιο πάνω παγίων στοιχείων.»

Για την εφαρμογή των παραπάνω ως κατηγορία πάγιων περιουσιακών στοιχείων νοείται, η τελευταία υποδιάκριση αυτών, όπως ορίζεται στο κοινοποιούμενο ΠΔ. Π.χ. τα πάγια της περίπτωσης α' της παρ. 1 του άρθρου 3 του κοινοποιούμενου ΠΔ αποτελούν μια κατηγορία, τα πάγια της περίπτ. β' της ίδιας παραγράφου αποτελούν άλλη κατηγορία, τα πάγια της υποπερίπτ. αα' της περίπτ. γ' της παρ. 1 του άρθρου 4 του κοινοποιούμενου ΠΔ αποτελούν άλλη κατηγορία, τα πάγια της υποπερίπτ. ββ' της ίδιας περίπτωσης αποτελούν άλλη κατηγορία κ.ο.κ.

Τα πάγια περιουσιακά στοιχεία των επιχειρήσεων και των ελεύθερων επαγγελματιών των οποίων η ωφέλιμη διάρκεια ζωής είναι περιορισμένη και πάντως μεγαλύτερη από ένα έτος και για τα οποία δεν ορίζεται με τις διατάξεις του κοινοποιούμενου ΠΔ κατώτερος και ανώτερος συντελεστής απόσβεσης, θα αποσβένονται με βάση την ωφέλιμη διάρκεια ζωής τους. Αυτό σημαίνει ότι για τα συγκεκριμένα πάγια περιουσιακά στοιχεία δεν θα υπάρχει δυνατότητα επιλογής κατώτερου ή ανώτερου συντελεστή απόσβεσης εφόσον αυτά θα αποσβένονται υποχρεωτικά με το συντελεστή απόσβεσης που θα προκύπτει με βάση την αποσβεστέα αξία και την ωφέλιμη διάρκεια ζωής τους.

Μετά από τα παραπάνω, παρέχονται οι ακόλουθες οδηγίες, εφόσον και στο βαθμό που κρίνεται αναγκαίο, για την ορθή και ομοιόμορφη εφαρμογή του συγκεκριμένου Προεδρικού Διατάγματος.:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 1

1. Με την παράγραφο 1 του άρθρου 1 ορίζεται η θέσπιση κατώτερων και ανώτερων συντελεστών απόσβεσης των παγίων περιουσιακών στοιχείων των εμπορικών βιομηχανικών και γεωργικών επιχειρήσεων, καθώς και των ελεύθερων επαγγελματιών για το λογιστικό προσδιορισμό του καθαρού κέρδους αυτών κατά τα οριζόμενα από τις διατάξεις των άρθρων 31, 41, 49 και 105 του Κ.Φ.Ε..

2. Με το πρώτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 1 ορίζεται ότι η διενέργεια αποσβέσεων κάθε έτος για τα πάγια περιουσιακά στοιχεία με τους θεσπισμένους συντελεστές είναι υποχρεωτική. Επομένως ανεξάρτητα από την ύπαρξη ή μη κερδών οι αποσβέσεις για τα πάγια περιουσιακά στοιχεία πρέπει να διενεργούνται, και μάλιστα με τους συντελεστές που έχουν θεσπιστεί για το σκοπό αυτό, και να βαρύνουν τα αποτελέσματα κάθε διαχειριστικής χρήσης. Σε αντίθετη περίπτωση, αν δηλαδή διενεργηθούν αποσβέσεις αλλά με συντελεστή μεγαλύτερο από τον προβλεπόμενο, οι επιπλέον αποσβέσεις δεν αναγνωρίζονται φορολογικά, ενώ αν δεν διενεργηθούν ή διενεργηθούν με συντελεστή μικρότερο από τον προβλεπόμενο, η επιχείρηση χάνει το δικαίωμα να πραγματοποιήσει στο μέλλον τις αποσβέσεις που όφειλε να διενεργήσει και δεν διενέργησε.

Από τον κανόνα αυτό ορίζεται παρέκκλιση με το δεύτερο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 1. Ειδικότερα με το εν λόγω εδάφιο ορίζεται ότι οι νέες επιχειρήσεις για τις τρεις (3) πρώτες διαχειριστικές χρήσεις που ακολουθούν τη διαχειριστική χρήση εντός της οποίας άρχισαν την παραγωγική λειτουργία τους έχουν την εξής δυνατότητα: α) είτε να μην πραγματοποιήσουν καθόλου αποσβέσεις για τα πάγια περιουσιακά στοιχεία τους ή β) να πραγματοποιήσουν μεν αποσβέσεις γι' αυτά αλλά με συντελεστή το μισό εκείνου που προβλέπεται, δηλαδή αν προβλέπεται για κάποιο πάγιο κατώτερος συντελεστής απόσβεσης οκτώ τοις εκατό (8%) και ανώτερος δώδεκα τοις εκατό (12%) και η επιχείρηση επιλέξει τον κατώτερο συντελεστή, θα πρέπει να διενεργήσει αποσβέσεις γι' αυτό με συντελεστή τέσσερα τοις εκατό 4% (8% X 50%), διαφορετικά θα έχει ανάλογη εφαρμογή το τρίτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου.

Τονίζεται ότι η επιλογή της μη διενέργειας ή της διενέργειας μειωμένων αποσβέσεων αφορά αφενός όλα τα πάγια περιουσιακά στοιχεία (δηλαδή είτε δεν θα διενεργηθούν αποσβέσεις για κανένα πάγιο περιουσιακό στοιχείο είτε θα διενεργηθούν για όλα με το μισό του προβλεπόμενου συντελεστή) και αφετέρου όλες τις διαχειριστικές χρήσεις (δηλαδή η επιχείρηση δεν θα διενεργήσει αποσβέσεις ή θα

διενεργήσει τις προβλεπόμενες μειωμένες αποσβέσεις και στις τρεις 3 διαχειριστικές χρήσεις).

Επισημαίνεται ότι για τη διαχειριστική χρήση εντός της οποίας οι επιχειρήσεις αρχίζουν την παραγωγική λειτουργία τους θα πρέπει να διενεργήσουν κανονικά αποσβέσεις για τα πάγια περιουσιακά στοιχεία τους, δεδομένου ότι η κατά τα πιο πάνω επιλογή αφορά τις τρεις (3) πρώτες διαχειριστικές χρήσεις που έπονται αυτής της διαχειριστικής χρήσης.

Για την εφαρμογή των παραπάνω ως νέες επιχειρήσεις θεωρούνται οι ακόλουθες:

- i) Εκείνες οι οποίες ιδρύονται από 1/1/2003 και μετά.
- ii) Εκείνες οι οποίες έχουν ιδρυθεί πριν από την πιο πάνω ημερομηνία και των οποίων η διαχειριστική χρήση που αρχίζει από την 1/1/2003 και μετά εμπίπτει στις προαναφερόμενες τρεις (3) διαχειριστικές χρήσεις.
- iii) Εκείνες οι οποίες από 1/1/2003 και μετά ιδρύουν υποκατάστημα.
- iv) Εκείνες οι οποίες έχουν ιδρύσει υποκατάστημα πριν από την 1/1/2003 και των οποίων η διαχειριστική χρήση που αρχίζει από την 1/1/2003 και μετά εμπίπτει στις προαναφερόμενες τρεις (3) διαχειριστικές χρήσεις.
- v) Εκείνες οι οποίες από 1/1/2003 και μετά ιδρύουν αυτοτελή κλάδα ή αρχίζουν την άσκηση δραστηριότητας με αυτοτελή οργάνωση, χωρίς να ιδρύουν υποκατάστημα.

Π.χ. μια βιομηχανική επιχείρηση ιδρύει μια νέα παραγωγική μονάδα η οποία κατασκευάζει προϊόντα όμοια με αυτά που ήδη παράγονται ή νέα προϊόντα ή μια ξενοδοχειακή επιχείρηση ανεγείρει και άλλο ξενοδοχειακό συγκρότημα δίπλα στο ήδη υφιστάμενο ή μια εταιρία κινητής τηλεφωνίας αρχίζει να παρέχει υπηρεσίες σταθερής τηλεφωνίας.

- vi) Εκείνες οι οποίες έχουν ιδρύσει αυτοτελή κλάδα ή έχουν αρχίσει την άσκηση δραστηριότητας με αυτοτελή οργάνωση, χωρίς να ιδρύουν υποκατάστημα, πριν από την 1/1/2003 και των οποίων η διαχειριστική χρήση που αρχίζει από την 1/1/2003 και μετά εμπίπτει στις προαναφερόμενες τρεις (3) διαχειριστικές χρήσεις.

Στις πιο πάνω περιπτώσεις iii, iv, v και vi οι επιχειρήσεις θεωρούνται νέες μόνον όσον αφορά το υποκατάστημα και τον αυτοτελή κλάδα ή τη νέα δραστηριότητα με αυτοτελή οργάνωση αντίστοιχα, τότε η επιλογή της μη διενέργειας

ή διενέργειας μειωμένων αποσβέσεων θα αφορά μόνο τα πάγια του υποκαταστήματος κλπ.

Όσον αφορά το πότε μια επιχείρηση που έχει περιέλθει από συγχώνευση ή μετατροπή θεωρείται «νέα» ή όχι, έχουν εφαρμογή όσα αναφέρονται στην διαταγή 1051542/10435/B0012/ΠΟΛ 1122/28.4.1998

3. Με την παρ. 3 του άρθρου 1 ορίζεται ότι τα ποσοστά αποσβέσεων που καθορίζονται με το π.δ/γμα αφορούν ετήσια απόσβεση, καθώς και ότι για τα νέα πάγια περιουσιακά στοιχεία η απόσβεση αρχίζει από το μήνα κατά τον οποίο αυτά χρησιμοποιήθηκαν ή τέθηκαν σε λειτουργία και υπολογίζεται σε τόσα δωδέκατα όσοι και οι μήνες λειτουργίας μέχρι το τέλος της διαχειριστικής χρήσης. Επομένως οι αποσβέσεις που υπολογίζονται με τον προβλεπόμενο συντελεστή είναι αποσβέσεις ενός έτους ή με άλλα λόγια δώδεκα (12) μηνών, πότε αν κάποιο πάγιο κατά τη διάρκεια της διαχειριστικής χρήσης χρησιμοποιηθεί ή λειτουργήσει για χρονικό διάστημα μικρότερο από δώδεκα (12) μήνες (π.χ. επειδή αγοράστηκε και τέθηκε σε λειτουργία τον 3ο μήνα της 12μηνιαίας διαχειριστικής χρήσης ή επειδή πουλήθηκε το 10ο μήνα της 12μηνιαίας διαχειριστικής χρήσης, οι αποσβέσεις που θα υπολογιστούν γι' αυτό με τον προβλεπόμενο συντελεστή θα περιοριστούν στα 10/12 αυτών.

Σημειώνεται ότι στο χρονικό διάστημα χρησιμοποίησης ή λειτουργίας του παγίου περιλαμβάνεται και ο μήνας που αυτό άρχισε να χρησιμοποιείται ή να λειτουργεί, χωρίς να ενδιαφέρει ο αριθμός των ημερών που χρησιμοποιήθηκε ή λειτούργησε το μήνα αυτό. Κατά την ίδια έννοια αν κάποιο πάγιο κατά τη διάρκεια της διαχειριστικής χρήσης χρησιμοποιηθεί ή λειτουργήσει για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο από δώδεκα (12) μήνες, έστω για δεκαπέντε (15) μήνες, όπως συμβαίνει π.χ. στην περίπτωση της υπερδωδεκάμηνιας διαχειριστικής χρήσης, οι αποσβέσεις που θα υπολογιστούν γι' αυτό με τον προβλεπόμενο συντελεστή θα προσαυξηθούν κατά τα 3/12 αυτών, δηλαδή θα ανέλθουν στα 15/12 των ετήσιων αποσβέσεων.

Όσον αφορά τα πάγια περιουσιακά στοιχεία τα οποία δεν χρησιμοποιούνται παραγωγικά για τις ανάγκες της βασικής επαγγελματικής δραστηριότητας της επιχείρησης ούτε και για τις τυχόν παρεπόμενες ασχολίες της, δηλαδή εκείνα τα οποία έχουν τεθεί εκτός εκμετάλλευσης, γι' αυτά και για το χρονικό διάστημα που είναι εκτός εκμετάλλευσης δεν θα υπολογίζονται αποσβέσεις. Αντίθετα για τα πάγια περιουσιακά στοιχεία των επιχειρήσεων που λειτουργούν *εποχιακά*, δηλαδή των επιχειρήσεων που λειτουργούν συγκεκριμένους μήνες κάθε διαχειριστική χρήση (π.χ.

ξενοδοχειακές, τυποποίησης αγροτικών προϊόντων κλπ.), θα υπολογίζονται αποσβέσεις για όλους τους μήνες της διαχειριστικής χρήσης, δεδομένου ότι η μη χρησιμοποίηση των παγίων τους για όλους τους μήνες της διαχειριστικής χρήσης οφείλεται στον τρόπο λειτουργίας τους και δεν είναι επιλογή των επιχειρήσεων.

4. Με την παρ. 4 του άρθρου 1 ορίζεται ότι οι αποσβέσεις που διενεργούνται σύμφωνα με τα οριζόμενα από το π.δ/γμα δεν δύνανται να υπερβούν την αξία κτήσης ή την αναπροσαρμοσμένη αξία του αποσβέσιμου πάγιου περιουσιακού στοιχείου, όπως αυτή ορίζεται στην παρ. 3 του άρθρου 2. Επομένως η διενέργεια αποσβέσεων για κάποιο πάγιο, διακόπτεται από τη στιγμή που το σύνολο των αποσβέσεων που έχουν διενεργηθεί γι' αυτό γίνει ίσο με την αποσβεστέα αξία του (μείον ένα λεπτό), χωρίς να ενδιαφέρει αν αυτό εξακολουθεί να χρησιμοποιείται παραγωγικά από την επιχείρηση. Περισσότερα για την αποσβεστέα αξία των παγίων αναφέρονται στην παρ. 3 του άρθρου 2.

5. Με την παρ. 5 του άρθρου 1 ορίζεται ότι τα εργαλεία και τα ανταλλακτικά των μηχανημάτων που χρησιμοποιούνται από τις επιχειρήσεις και τους ελεύθερους επαγγελματίες αποσβένονται εφάπαξ, δηλαδή κατά ποσοστό εκατό τοις εκατό (100%), μέσα στη διαχειριστική χρήση κατά την οποία χρησιμοποιήθηκαν για πρώτη φορά. Σημειώνεται ότι η εφάπαξ απόσβεση των εν λόγω παγίων είναι υποχρεωτική και οι επιχειρήσεις δεν έχουν τη δυνατότητα να τα αποσβέσουν τμηματικά.

6. Με την παρ. 6 του άρθρου 1 ορίζεται ότι πάγια περιουσιακά στοιχεία η αξία κτήσης εκάστου των οποίων είναι μέχρι εξακόσια (600) € δύνανται να αποσβένονται εξ' ολοκλήρου, δηλαδή κατά ποσοστό εκατό τοις εκατό (100%), μέσα στη διαχειριστική χρήση κατά την οποία χρησιμοποιήθηκαν ή τέθηκαν σε λειτουργία για πρώτη φορά. Δηλαδή η εφάπαξ απόσβεση των εν λόγω παγίων δεν είναι υποχρεωτική, όπως είναι των παγίων της προηγούμενης παραγράφου, αλλά δυνητική. Συνεπώς κάθε πάγιο περιουσιακό στοιχείο του οποίου η αξία κτήσης είναι μέχρι αυτό το όριο μπορεί να αποσβεστεί είτε εφάπαξ στη εν λόγω διαχειριστική χρήση είτε τμηματικά σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις, ανεξάρτητα αν η τμηματική απόσβεσή του, όπως ειδικότερα αναφέρεται στο επόμενο άρθρο, μπορεί να γίνει με τη σταθερή ή τη φθίνουσα μέθοδο.

Σημειώνεται ότι η επιλογή, της εφάπαξ ή τμηματικής απόσβεσης αφορά κάθε πάγιο αυτής της κατηγορίας ξεχωριστά, πράγμα που σημαίνει ότι οι επιχειρήσεις έχουν τη δυνατότητα ορισμένα από αυτά τα πάγια (αξίας κτήσης το καθένα μέχρι 600

€) να τα αποσβένουν εφάπαξ στη συγκεκριμένη διαχειριστική χρήση και άλλα να τα αποσβένουν τμηματικά σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις. Επιπλέον σημειώνεται ότι το μοναδικό κριτήριο για την εφάπαξ απόσβεση κάθε τέτοιου παγίου είναι η αξία κτήσης του και μόνο. Άρα η απόκτηση πολλών τέτοιων παγίων με ένα στοιχείο, π.χ. με ένα Τ.Π.-Δ.Α., δεν επηρεάζει τη δυνατότητα των επιχειρήσεων να αποσβέσουν το καθένα από αυτά είτε εφάπαξ είτε τμηματικά.

⇒ Η παραπάνω παράγραφος αντικαταστάθηκε με την παρ. 6 του άρθρου 9 του **N.3296/2004 (ΦΕΚ 253/A')** και έγινε ως εξής: «*Πάγια στοιχεία των οποίων η αξία κτήσης του καθενός είναι μέχρι χίλια διακόσια (1.200) ευρώ, μπορούν να αποσβεστούν εξ ολοκλήρου μέσα στη χρήση κατά την οποία αυτά χρησιμοποιήθηκαν ή τέθηκαν σε λειτουργία.*» και έχει εφαρμογή για αγορές πάγιων στοιχείων που πραγματοποιούνται από διαχειριστικές περιόδους που αρχίζουν από 1. 1.2005 και μετά.

7. Με την παρ. 7 του άρθρου 1 ορίζεται ότι οι διατάξεις των παρ. 1 και 2 του άρθρου 9 του ν. 1809/1988 (Φ.Ε.Κ. 222 Α') δεν θίγονται από τις διατάξεις του κοινοποιούμενου π.δ/τος. Επομένως για την απόσβεση των φορολογικών μηχανισμών αυτού του νόμου δεν έχουν εφαρμογή οι σχετικές διατάξεις του κοινοποιούμενου π.δ/τος αλλά οι ως άνω διατάξεις αυτού του νόμου.

8. Με την παρ. 8 του άρθρου 1 ορίζεται ο χρόνος έναρξης εφαρμογής των κατώτερων και ανώτερων συντελεστών απόσβεσης για τον οποίο έχει γίνει αναφορά στην αρχή της παρούσας.

ΑΡΘΡΟ 2

1. Με την παρ. 1 του άρθρου 2 ορίζεται ότι για τα πάγια περιουσιακά στοιχεία που έχουν αποκτηθεί μέχρι και 31/12/1997, καθώς και εκείνα που αποκτούνται από 1/1/1998 και μετά, επιφυλασσομένων όσων ορίζονται με την παρ. 2 αυτού του άρθρου, οι αποσβέσεις διενεργούνται με τη σταθερή μέθοδο. Δηλαδή όλα τα πάγια που έχουν ήδη αποκτηθεί, καθώς και εκείνα που θα αποκτηθούν μελλοντικά θα αποσβένονται με τη σταθερή μέθοδο, με την επιφύλαξη όσων ορίζονται στην παρ. 2 αυτού του άρθρου.

2. Με την παρ. 2 του άρθρου 2 ορίζεται δυνητική παρέκκλιση από τον κανόνα της προηγούμενης παραγράφου, σύμφωνα με τον οποίο όλα τα πάγια περιουσιακά στοιχεία αποσβένονται με τη σταθερή μέθοδο. Ειδικότερα με την

παράγραφο αυτή ορίζεται ότι για τα καινούργια μηχανήματα και τον καινούργιο λοιπό μηχανολογικό ή τεχνικό εξοπλισμό παραγωγής που αποκτούν από 1/1/1998 και μετά οι βιομηχανικές, βιοτεχνικές, μεταλλευτικές, λατομικές και οι μικτές αυτών επιχειρήσεις οι αποσβέσεις διενεργούνται είτε με τη σταθερή μέθοδο, όπως δηλαδή ορίζεται με την προηγούμενη παράγραφο, είτε με τη φθίνουσα μέθοδο, η μέθοδος δε απόσβεσης που θα επιλεγεί θα εφαρμόζεται κατά πάγιο τρόπο.

Η επιλογή της σταθερής ή της φθίνουσας μεθόδου απόσβεσης υποχρεωτικά αφορά όλα τα πάγια περιουσιακά στοιχεία αυτής της κατηγορίας και είναι δεσμευτική μέχρι την πλήρη απόσβεσή τους. Δηλαδή οι συγκεκριμένες επιχειρήσεις: α) δεν έχουν τη δυνατότητα για ορισμένα από τα πάγια περιουσιακά στοιχεία αυτής της κατηγορίας να επιλέξουν τη σταθερή μέθοδο απόσβεσης και για τα υπόλοιπα τη φθίνουσα και β) εφόσον επιλέξουν μέθοδο απόσβεσης, έστω τη φθίνουσα, αυτήν θα χρησιμοποιούν μέχρι την πλήρη απόσβεση των πάγιων περιουσιακών στοιχείων αυτής της κατηγορίας.

Ωστόσο, αν π.χ. μια βιομηχανική επιχείρηση κατά τη διαχειριστική χρήση 1/1-31/12/2003 αποκτήσει καινούργια μηχανήματα και επιλέξει γι' αυτά τη σταθερή μέθοδο απόσβεσης και σε κάποια επόμενη διαχειριστική χρήση αποκτήσει είτε καινούργια μηχανήματα είτε καινούργιο λοιπό μηχανολογικό ή τεχνικό εξοπλισμό παραγωγής είτε και τα δύο, για την απόσβεση των νέων παγίων που ανήκουν στην ίδια κατηγορία μπορεί να επιλέξει είτε τη σταθερή είτε τη φθίνουσα μέθοδο απόσβεσης. Δηλαδή για τα πάγια περιουσιακά στοιχεία αυτής της κατηγορίας που αποκτούνται σε κάθε επόμενη διαχειριστική χρήση οι συγκεκριμένες επιχειρήσεις μπορούν να επιλέξουν είτε τη σταθερή είτε τη φθίνουσα μέθοδο απόσβεσης, χωρίς να δεσμεύονται από τις προηγούμενες επιλογές τους σε προγενέστερες διαχειριστικές χρήσεις για την απόσβεση των πάγιων περιουσιακών στοιχείων αυτής της κατηγορίας.

Στην περίπτωση συγχώνευσης επιχειρήσεων τα πάγια περιουσιακά στοιχεία των συγχωνευόμενων θα εξακολουθήσουν να αποσβένονται από τις προκύπτουσες από τη συγχώνευση επιχειρήσεις με τον ίδιο ακριβώς τρόπο που θα αποσβένονταν από τις συγχωνευόμενες, αν δεν είχε πραγματοποιηθεί η συγχώνευση. Το ίδιο ισχύει ανάλογα στην περίπτωση απορρόφησης ή διάσπασης επιχειρήσεων, εισφοράς κλάδου κλπ.

Επισημαίνεται ότι η κατά τα πιο πάνω επιλογή της σταθερής ή της φθίνουσας μεθόδου απόσβεσης ουσιαστικά αφορά τα συγκεκριμένα πάγια περιουσιακά στοιχεία τα οποία αποκτούνται από τις προαναφερόμενες επιχειρήσεις εντός των διαχειριστικών χρήσεων που αρχίζουν από 1/1/2003 και μετά και όχι εκείνα που έχουν αποκτηθεί τις προγενέστερες διαχειριστικές χρήσεις. Αυτό γιατί για τα πάγια περιουσιακά στοιχεία αυτής της κατηγορίας τα οποία έχουν αποκτήσει οι ως άνω επιχειρήσεις κατά τις προγενέστερες διαχειριστικές χρήσεις έχει ήδη γίνει η επιλογή της σταθερής ή της φθίνουσας μεθόδου απόσβεσης με βάση τις σχετικές διατάξεις του π.δ/τος 100/1998, οπότε αυτά θα εξακολουθήσουν να αποσβένονται με τη μέθοδο που έχει επιλεγεί και σύμφωνα με όσα ορίζονται πλέον από τις οικείες διατάξεις του κοινοποιούμενου π.δ/τος.

3. Με την παρ. 3 του άρθρου 2 ορίζεται ότι οι αποσβέσεις που διενεργούνται με τη σταθερή ή τη φθίνουσα μέθοδο υπολογίζονται σύμφωνα με όσα ειδικότερα ορίζονται από τις οικείες διατάξεις του κοινοποιούμενου π.δ/τος, και με την εφαρμογή των προβλεπόμενων συντελεστών, επί της σε αξίας κτήσης των πάγιων περιουσιακών στοιχείων, η οποία προσαυξάνεται με τις δαπάνες των προσθηκών ή βελτιώσεων, ή επί της σε αναπροσαρμοσμένης αξίας τους (δηλαδή όπως η αξία αυτή προκύπτει από την αναπροσαρμογή που γίνεται με βάση τις οικείες διατάξεις του ν. 2065/1992).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

ΣΤΑΘΕΡΗ ΜΕΘΟΔΟΣ

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ ΣΤΑΘΕΡΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ

ΑΡΘΡΟ 3

1. Με την παρ. 1 του άρθρου 3 ορίζονται οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης των κτιριακών εγκαταστάσεων και των οικοδομημάτων. Σημειώνεται ότι με την παράγραφο αυτή και ειδικότερα με την περίπτ. θ' αυτής ορίστηκε για πρώτη φορά, συντελεστής απόσβεσης για τα οδικά δίκτυα που βρίσκονται εντός χώρου εργοστασίων ή εντός χώρου που βρίσκεται οικισμός προσωπικού.

2. Με την παρ. 2 του άρθρου 3 ορίζεται ότι τα ποσοστά απόσβεσης της προηγούμενης παραγράφου υπολογίζονται μόνο στην αξία των κτισμάτων, χωρίς να ενδιαφέρει αν έχουν κατασκευαστεί με το συνηθισμένο τρόπο ή αν είναι προκατασκευασμένα. Συνεπώς τα εν λόγω ποσοστά απόσβεσης δεν εφαρμόζονται επί της αξίας των οικοπέδων επί των οποίων έχουν ανεγερθεί τα κτίσματα.

3. Με την παρ. 3 του άρθρου 2 ορίζεται ότι από τις αποσβέσεις που υπολογίζονται για τις κτιριακές εγκαταστάσεις και τα οικοδομήματα σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού αφαιρείται η απόσβεση που σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 23 του Κ.Φ.Ε. εκπίπτει από το ακαθάριστο εισόδημα από ακίνητα που προκύπτει από τις κτιριακές εγκαταστάσεις και τα οικοδομήματα.

Επομένως εάν π.χ. κάποιο οικοδόμημα ιδιοχρησιμοποιείται, οπότε προκύπτει εισόδημα από ιδιόχρηση, και υπό την προϋπόθεση ότι το καθαρό εισόδημα από την ιδιόχρηση αυτή προσδιορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 23 του Κ.Φ.Ε. (κατά τις οποίες από το ακαθάριστο εισόδημα από ιδιόχρηση εκπίπτουν μεταξύ των άλλων και αποσβέσεις οι οποίες υπολογίζονται με συντελεστή 5% ή 10% επί του ακαθάριστου εισοδήματος ανάλογα με τη χρήση του οικοδομήματος), οι αποσβέσεις αυτές αφαιρούνται από τις αποσβέσεις που υπολογίζονται για το οικοδόμημα με βάση τις διατάξεις του παρόντος άρθρου, οπότε από το ακαθάριστο εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις εκπίπτει το υπολειπόμενο τμήμα των αποσβέσεων. Τα παραπάνω έχουν εφαρμογή για τα φυσικά πρόσωπα που ασκούν ατομική επιχείρηση ή ελευθέριο επάγγελμα, καθώς και για τους υπόχρεους της παρ. 4 του άρθρου 2 (Ο.Ε., Ε.Ε. κ.λπ.) που τηρούν βιβλία Β' κατηγορίας του Κ.Β.Σ.

ΑΡΘΡΟ 4

1. Με την παρ. 1 του άρθρου 4 ορίζονται οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης των μηχανημάτων και των εγκαταστάσεων παραγωγής μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας, των ορυχείων που διατηρούν επιχειρήσεις παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στα οποία εξορύσσονται ύλες που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και των μηχανημάτων και εγκαταστάσεων των τελευταίων.

Σημειώνεται ότι με την παράγραφο αυτή ορίστηκε για πρώτη φορά συντελεστής απόσβεσης:

. Για τις μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας συνδυασμένου κύκλου (περίπτ. γ')

- . Για τα φράγματα των υδροηλεκτρικών σταθμών (υποπερίπτ. αα' της περίπτ. ε').
- . Για τα αιολικά πάρκα (υποπερίπτ. αα» της περίπτ. στ')
- . Για τους σταθμούς συμπαραγωγής ηλεκτρισμού θερμότητας -ΣΗΘ -(περίπτ. ζ')
- . Για τα συστήματα τηλεοπτείας -τηλεχειρισμών (υποπερίπτ.δδ' της περίπτ.η')
- . Για τα χωματουργικά μηχανήματα και τα οχήματα των προαναφερόμενων ορυχείων (υποπερίπτ. γγ' της περίπτ. ιβ')
- . Για τον εξοπλισμό συνεργείων συντήρησης μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας (περίπτ. 1').
- . Για τον εξοπλισμό συνεργείων συντήρησης των προαναφερόμενων ορυχείων (υποπερίπτ. δδ' της περίπτ. ιβ').

2. Με την παρ. 2 του άρθρου 4 ορίζονται οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης των τηλεπικοινωνιακών εγκαταστάσεων και των τηλεπικοινωνιακών έργων.

3. Με την Παρ. 3 του άρθρου 4 ορίζονται οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης των μηχανημάτων και γενικά του ειδικού εξοπλισμού των ραδιοτηλεοπτικών σταθμών.

4. Με την παρ. 4 του άρθρου 4 ορίζονται οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης των έργων δικτύων ύδρευσης και αποχέτευσης, των αντιπλημμυρικών έργων των έργων αντιρρύπανσης και των κέντρων επεξεργασίας λυμάτων.

5. Με την παρ. 5 του άρθρου 4 ορίζονται οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης των μηχανημάτων και των εγκαταστάσεων που χρησιμοποιούνται από τις καπνοβιομηχανίες.

6. Με την παρ. 6 του άρθρου 4 ορίζονται οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης των μηχανημάτων και των εγκαταστάσεων των πρατήριων υγρών καυσίμων και λιπαντηρίων.

7. Με την παρ. 7 του άρθρου 4 ορίζονται οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης των δοχείων μεταφοράς υγρών και αερίων των δεξαμενών κλπ.

8. Με την παρ. 8 του άρθρου 4 ορίζονται οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης των ψυκτικών μηχανημάτων. Σημειώνεται ότι με την

παράγραφο αυτή ορίστηκε για πρώτη φορά ιδιαίτερος συντελεστής απόσβεσης για τα φυγεία αποθήκευσης τροφίμων γενικά σε εγκαταστάσεις τρίτων (περίπτ.β').

9. Με την παρ. 9 του άρθρου 4 ορίζονται οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης των γερανοφόρων και των ανυψωτικών μηχανημάτων.

10. Με την παρ. 10 του άρθρου 4 ορίζονται οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης των μηχανημάτων παραγωγής ταινιών (κινηματογραφικών, βίντεο και συναφών).

11. Με την παρ. 11 του άρθρου 4 ορίζονται οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης των ειδικών εγκαταστάσεων και μηχανημάτων των ακόλουθων επιχειρήσεων:

- . Κονσερβοποιίας και τυποποιημένων προϊόντων
- . Βυρσοδεψίας
- . Παραγωγής νημάτων και υφασμάτων από φυσικό και τεχνητό βαμβάκι.
- . Παραγωγής πλαστικών ειδών
- . Εκτυπωτικών, εκδοτικών και βιβλιοδετικών εργασιών
- . Υποδηματοποιίας
- . Παραγωγής νημάτων και υφασμάτων από μαλλί και μετάξι (φυσικό ή τεχνητό)
- . Παραγωγής χημικών και φαρμακευτικών προϊόντων
- . Δωλιστηρίων
- . Παραγωγής τσιμέντου και παραγωγής σιδήρου, χάλυβα, αλουμίνας και αλουμινίου.

12. Με την παρ. 12 του άρθρου 4 ορίζονται οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης των μητρών (καλουπιών) που έχουν κατασκευασθεί από οποιαδήποτε ύλη εκτός πλαστικής ή θερμοπλαστικής. Όσον αφορά τις μήτρες που έχουν κατασκευαστεί από πλαστική ή θερμοπλαστική ύλη, έχει γίνει δεκτό (Σ.σ.. 2697 /1972) ότι επειδή γι' αυτές δεν προβλέπεται συντελεστής απόσβεσης, υπόκεινται σε φθορά όπως τα ανταλλακτικά και επομένως θα αποσβένονται, όπως και αυτά, εφάπαξ μέσα στη διαχειριστική χρήση κατά την οποία χρησιμοποιήθηκαν για πρώτη φορά.

13. Με την παρ. 13 του άρθρου 4 ορίζονται, οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης των οικιακών συσκευών ή συστημάτων χρήσης φυσικού αερίου και ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Σημειώνεται ότι για τα συγκεκριμένα

πάγια περιουσιακά στοιχεία προβλέπεται απόσβεση μόνο του εβδομήντα πέντε τοις εκατό 75% της αξίας τους.

14. Με την παρ. 14 του άρθρου 4 ορίζονται Οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές-απόσβεσης των μηχανημάτων και των ειδικών εγκαταστάσεων παραγωγής μεταφοράς, αποθήκευσης και διανομής του φυσικού αερίου.

15. Με την παρ. 15 του άρθρου 4 ορίζονται οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης των λοιπών μηχανημάτων και εγκαταστάσεων των ακόλουθων επιχειρήσεων:

- . Ξενοδοχειακών
- . Σανατορίων
- . Κλινικών
- . Εκπαιδευτηρίων
- . Λοιπών επιχειρήσεων.

ΑΡΘΡΟ 5

1. Με την παρ. 1 του άρθρου 5 ορίζεται ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης της αξίας των εγκαταστάσεων γενικά των επιχειρήσεων που χαρακτηρίζονται ως επικίνδυνες.

2. Με την παρ. 2 του άρθρου 5 ορίζεται ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης της αξίας των εγκαταστάσεων γενικά των επιχειρήσεων που παράγουν πολεμικά είδη με εκρηκτικές ύλες.

3. Με την παρ. 3 του άρθρου 5 ορίζεται ότι οι επιχειρήσεις των προηγούμενων παραγράφων αυτού του άρθρου δεν δικαιούνται να διενεργούν αποσβέσεις σύμφωνα με όσα ορίζονται από τα άρθρα 3 (κτιριακές εγκαταστάσεις και οικοδομήματα), 4 (μηχανήματα κλπ.) και 10 (μεταφορικά μέσα κλπ.) του κοινοποιούμενου π.δ/τος. Δηλαδή τα πάγια περιουσιακά στοιχεία αυτών των άρθρων, καθώς και οι λοιπές εγκαταστάσεις γενικά των εν λόγω επιχειρήσεων θα αποσβένονται με τους κατώτερους ή ανώτερους συντελεστές αυτού του άρθρου και όχι με τους κατώτερους ή ανώτερους συντελεστές των πιο πάνω άρθρων.

ΑΡΘΡΟ 6

1. Με την παρ. 1 του άρθρου 6 ορίζεται ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης των λατομείων και των μεταλλείων. Σημειώνεται ότι οι συντελεστές αυτοί αφορούν αποκλειστικά τα ίδια τα λατομεία και μεταλλεία και δεν αφορούν τα κτίσματα, τα μεταφορικά μέσα κλπ. των λατομείων και μεταλλείων, τα οποία θα αποσβένονται με τις οικείες διατάξεις του κοινοποιούμενου π.δ/τος.

2. Με την παρ. 2 του άρθρου 6 ορίζεται ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης των εξόδων κατασκευής ιδιωτικών οδών, πλατειών, δικτύων ύδρευσης και αποχέτευσης και αντιπλημμυρικών έργων των επιχειρήσεων της προηγούμενης παραγράφου.

3. Με την παρ. 3 του άρθρου 6 ορίζεται ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης των εξόδων κατασκευής υποσταθμών διανομής ηλεκτρικής ενέργειας, υποσταθμών μεταφοράς και γραμμών διανομής χαμηλής τάσης και γραμμών μεταφοράς αυτής των ίδιων ως άνω επιχειρήσεων.

4. Με την παρ. 4 του -άρθρου 6 ορίζεται ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης των σπαστήρων λίθων, των θραυστήρων, των τριβείων, των πετρελαιομηχανών και των λοιπών μηχανημάτων των παραπάνω επιχειρήσεων, όπως π.χ. των γεωτρύπανων, των χωματουργικών μηχανημάτων, των φορτωτών κλπ.

5. Με την παρ. 5 του άρθρου 6 ορίζεται ότι η απόσβεση των δαπανών που πραγματοποιούνται για την εκτέλεση κάθε φύσης μεταλλευτικών ερευνών, καθώς και των συναφών με αυτές δαπανών γενικά διενεργείται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 18 του ν.δ. 4029/1959 (Φ.Ε.Κ. Α' 250), καθώς και ότι οι διατάξεις της παραγράφου αυτής έχουν ανάλογη εφαρμογή και επί των λατομικών επιχειρήσεων. Κατά τις διατάξεις αυτού του άρθρου οι δαπάνες για την εκτέλεση κάθε φύσης μεταλλευτικών ερευνών, καθώς οι συναφείς με αυτές δαπάνες γενικά δύνανται να αποσβένονται κατ' επιλογή της επιχείρησης: α) εφάπαξ μέσα στη διαχειριστική χρήση κατά την οποία πραγματοποιήθηκαν ή β) εφάπαξ μέσα σε κάποια από τις επόμενες τέσσερις (4) διαχειριστικές χρήσεις ή γ) τμηματικά μέσα στις διαχειριστικές αυτές χρήσεις. Με τον ίδιο τρόπο διενεργείται και η απόσβεση των δαπανών για την εκτέλεση κάθε φύσης λατομικών ερευνών, καθώς και των συναφών με αυτές δαπανών.

ΑΡΘΡΟ 7

1. Με την παρ. 1 του άρθρου 7 ορίζονται οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης των λιμενικών έργων και των πάγιων περιουσιακών στοιχείων των ναυπηγείων.

2. Με την παρ. 2 του άρθρου 7 ορίζονται οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης των πάγιων περιουσιακών στοιχείων των εργοληπτικών επιχειρήσεων που εκτελούν δημόσια ή ιδιωτικά τεχνικά έργα.

3. Με την παρ., 3 του άρθρου 7 ορίζονται οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης των εγκαταστάσεων γενικά των επιχειρήσεων εκμετάλλευσης διωρύγων.

4. Με την παρ. 4 του άρθρου 7 ορίζεται ότι οι επιχειρήσεις εκμετάλλευσης διωρύγων δεν δικαιούνται να διενεργούν αποσβέσεις σύμφωνα με όσα ορίζονται από τα άρθρα 3 (κτιριακές εγκαταστάσεις και οικοδομήματα), 4 (μηχανήματα κλπ.), 7 παρ. 1 (λιμένες, αποβάθρες, έργα ελάφρυνσης πρανών, ρυμούλκες κλπ.) και 10 (μεταφορικά μέσα κλπ.) του κοινοποιούμενου π.δ/τος.

Επομένως τα πάγια περιουσιακά στοιχεία αυτών των άρθρων, καθώς και οι λοιπές εγκαταστάσεις γενικά των εν λόγω επιχειρήσεων θα αποσβένονται με τους κατώτερους ή ανώτερους συντελεστές αυτού του άρθρου και όχι με τους κατώτερους ή ανώτερους συντελεστές των πιο πάνω άρθρων.

5. Με την παρ. 5 του άρθρου 7 ορίζονται οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης των εγκαταστάσεων των αεροδρομίων.

ΑΡΘΡΟ 8

Με το άρθρο 8 ορίζονται οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης των γεωργικών μηχανημάτων και των εργαλείων που χρησιμοποιούνται από τις γεωργικές επιχειρήσεις και εκμεταλλεύσεις γενικά.

ΑΡΘΡΟ 9

Με το άρθρο 9 ορίζονται οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορισμένων πάγιων περιουσιακών στοιχείων επιχειρήσεων που εκμεταλλεύονται κινηματογραφικές ταινίες, βιντεοταινίες D.V.D. και ραδιοτηλεοπτικούς σταθμούς. Ειδικότερα ορίζονται οι κατώτεροι και οι ανώτεροι

συντελεστές απόσβεσης των κινηματογραφικών ταινιών, των βιντεοταινιών D.V.D., των τηλεταινιών, των τηλεσειρών, των μουσικών εκπομπών, των εορταστικών εκπομπών, των κινούμενων σχεδίων, των τηλεπαιχνιδιών κλπ.

ΑΡΘΡΟ 10

1. Με την παρ. 1 του άρθρου 10 ορίζονται οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης των μεταφορικών μέσων (εκτός των πλωτών και των εναέριων) και του τροχαίου υλικού. Σημειώνεται ότι τα αυτοκινούμενα μηχανήματα που εκτελούν παράλληλα ανυψωτικό και μεταφορικό έργο (κλαρκ κλπ.), επειδή δεν εκτελούν μεταφορές με την κλασσική έννοια του όρου, δεν εντάσσονται στα μεταφορικά μέσα αλλά στα ανυψωτικά μηχανήματα, των οποίων οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται στην παρ. 9 του άρθρου 4.

2. Με την παρ. 2 του άρθρου 10 ορίζονται οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης των εναέριων μεταφορικών μέσων.

3. Με την παρ. 3 του άρθρου 10 ορίζονται οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης των πλοίων και των λοιπών πλωτών μέσων χωρητικότητας φορτίου κάτω από 500 τόνους.

4. Με την παρ. 4 του άρθρου 10 ορίζεται ότι οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης των προηγούμενων παραγράφων δεν εφαρμόζονται, εάν από διατάξεις ειδικών νόμων προβλέπονται διαφορετικοί συντελεστές, οπότε εφαρμόζονται οι τελευταίοι.

ΑΡΘΡΟ 11

1. Με την παρ. 1 του άρθρου 11 ορίζεται ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης των ειδών εξοπλισμού γενικά των σανατορίων, κλινικών, εκπαιδευτηρίων, εστιατορίων και κέντρων διασκέδασης. Ως είδη εξοπλισμού γενικά νοούνται όλα τα κινητά περιουσιακά στοιχεία των παραπάνω επιχειρήσεων που είναι αναγκαία για την οργάνωση γενικά και τη λειτουργία τους, όπως είναι τα έπιπλα, τα λευκά είδη, τα σκεύη (μαγειρικά σκεύη, σερβίτσια κλπ.), τα είδη προθήκης και κάθε άλλο είδος χρήσιμο για την εξυπηρέτηση τόσο του κοινού όσο και του προσωπικού των εν λόγω επιχειρήσεων (π.χ. ανεμιστήρες, τηλεοράσεις κλπ.).

2. Με την παρ. 2 του άρθρου 11 ορίζεται ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης των ειδών εξοπλισμού γενικά των λοιπών επιχειρήσεων.

3. Με την παρ. 3 του άρθρου 11 ορίζεται ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης των ειδών εξοπλισμού γραφείου, δηλαδή των αριθμομηχανών, των φωτοαντιγραφικών και των φωτοτυπικών μηχανημάτων, των γραφομηχανών, των μαγνητόφωνων κλπ.

4. Με την παρ. 4 του άρθρου 11 ορίζεται ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης των ειδών εξοπλισμού γραφείου, όταν αυτά χρησιμοποιούνται ως μέσα εκπαίδευσης. Επομένως οι επιχειρήσεις οι οποίες χρησιμοποιούν τα πιο πάνω πάγια Περιουσιακά στοιχεία κατά σύστημα για σκοπούς εκπαιδευτικούς (σχολές επαγγελματικής ή τεχνικής εκπαίδευσης, κέντρα ελεύθερων σπουδών κλπ.) θα διενεργούν γι' αυτά αποσβέσεις με τον κατώτερο ή τον ανώτερο συντελεστή της παρούσας παραγράφου, οι οποίοι είναι μεγαλύτεροι από τους αντίστοιχους της προηγούμενης παραγράφου.

5. Με την παρ. 5 του άρθρου 11 ορίζεται ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης των ηλεκτρονικών υπολογιστών (Η.Υ.) και των ηλεκτρονικών συγκροτημάτων γενικά. Επίσης ορίζεται διαφορετικός κατώτερος και ανώτερος συντελεστής απόσβεσης των Η.Υ. και των ηλεκτρονικών συγκροτημάτων γενικά, οι οποίοι είναι μεγαλύτεροι από τους αντίστοιχους προηγούμενους, όταν αυτά χρησιμοποιούνται ως μέσα εκπαίδευσης. Επιπλέον ορίζεται ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης του λογισμικού των Η.Υ. (software).

Με τις διατάξεις της παραγράφου αυτής προβλέπεται ακόμη ότι η απόσβεση των Η.Υ. και του λογισμικού τους μπορεί να γίνεται εφάπαξ μέσα στη διαχειριστική χρήση κατά την οποία τέθηκαν σε λειτουργία για πρώτη φορά.

6. Με την παρ. 6 του άρθρου 11 ορίζεται ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης των ειδών υγιεινής των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων, των σανατορίων και των κλινικών. Εννοείται ότι οι συντελεστές αυτοί εφαρμόζονται για τα συγκεκριμένα πάγια τα οποία παρακολουθούνται σε ιδιαίτερο λογαριασμό, επειδή δεν είναι συστατικά του ακινήτου, δηλαδή δεν είναι συνδεδεμένα με το κτίριο κατά τέτοιο τρόπο, ώστε ο αποχωρισμός τους να μην είναι δυνατό να γίνει εύκολα και χωρίς βλάβη της ουσίας τους ή του κτιρίου.

7. Με την παρ. 7 του άρθρου 11 ορίζεται ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης των φωτεινών επιγραφών που είναι εγκατεστημένες σε

ακίνητα τρίτων. Σημειώνεται ότι για πρώτη φορά ορίζεται συντελεστής απόσβεσης για τα εν λόγω πάγια περιουσιακά στοιχεία.

ΑΡΘΡΟ 12

Με το άρθρο 12 ορίζονται οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης των πάγιων περιουσιακών στοιχείων των ελεύθερων επαγγελματιών. Σχετικά με την απόσβεση των εν λόγω παγίων σημειώνονται τα ακόλουθα:

Με την περίπτ. β' αυτού του άρθρου ορίζεται κατώτερος και ανώτερος συντελεστής απόσβεσης των Η.Υ., του λογισμικού τους και των ηλεκτρονικών συγκροτημάτων είκοσι τέσσερα τοις εκατό (24%) και τριάντα τοις εκατό (30%) αντίστοιχα. Επομένως οι ελεύθεροι επαγγελματίες υποχρεούνται να αποσβένουν τα εν λόγω πάγια τμηματικά και δεν έχουν τη δυνατότητα, όπως οι επιχειρήσεις, να επιλέξουν την εφάπαξ απόσβεσή τους μέσα στη διαχειριστική χρήση κατά την οποία τέθηκαν σε λειτουργία για πρώτη φορά.

Με την περίπτ. γ' αυτού του άρθρου εκτός από τους κατωτέρους και τους ανώτερους συντελεστές απόσβεσης των οικιακών συσκευών ή συστημάτων χρήσης φυσικού αερίου και ανανεώσιμων πηγών ενέργειας ορίζεται ότι τα συγκεκριμένα πάγια περιουσιακά στοιχεία αποσβένονται μέχρι ποσοστό εβδομήντα πέντε τοις εκατό 75% της αξίας τους, όπως γίνεται και με τα ίδια πάγια που ανήκουν στις επιχειρήσεις

ΑΡΘΡΟ 13

1. Με την παρ. 1 του άρθρου 13 εξειδικεύονται τα καινούργια μηχανήματα και ο λοιπός μηχανολογικός ή τεχνικός εξοπλισμός παραγωγής, τα οποία, όπως ορίζεται με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 2 του κοινοποιούμενου π.δ/τος, όταν αποκτούνται από 1/1/1998 και μετά από βιομηχανικές, βιοτεχνικές, μεταλλευτικές, λατομικές και μικτές αυτών επιχειρήσεις, δύνανται να αποσβένονται κατ' επιλογή της επιχείρησης είτε με τη σταθερή είτε με τη φθίνουσα μέθοδο.

Για διευκόλυνση επισυνάπτεται στην παρούσα πίνακας, στον οποίο εμφανίζονται: α) τα συγκεκριμένα πάγια περιουσιακά στοιχεία, β) οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσής τους με τη σταθερή μέθοδο και γ) οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσής τους με τη φθίνουσα μέθοδο.

2. Με την παρ. 2 του άρθρου 13 ορίζονται οι κατώτεροι και οι ανώτεροι, συντελεστές απόσβεσης των παραπάνω πάγιων περιουσιακών στοιχείων, όταν γι' αυτά επιλέγεται η φθίνουσα μέθοδος απόσβεσης. Ειδικότερα με τις διατάξεις της παραγράφου αυτής προβλέπεται ότι κατά την απόσβεση των εν λόγω παγίων με τη φθίνουσα μέθοδο εφαρμόζεται ο κατώτερος ή ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης της σταθερής μεθόδου, αφού προηγουμένως τριπλασιαστεί. Π.χ. ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης της σταθερής μεθόδου των γερανοφόρων και των ανυψωτικών μηχανημάτων, που είναι έντεκα τοις εκατό (11%) και δεκαπέντε τοις εκατό (15%) αντίστοιχα, γίνονται τριάντα τρία τοις εκατό (33%) και σαράντα πέντε τοις εκατό (45%) αντίστοιχα.

3. Με την παρ. 3 του άρθρου 13 ορίζεται ότι οι συντελεστές απόσβεσης της φθίνουσας μεθόδου των παραπάνω παγίων περιουσιακών στοιχείων υπολογίζονται επί του εκάστοτε υπολοίπου της αναπόσβεστης αξίας τους. Συνεπώς ο οικείος συντελεστής απόσβεσης της φθίνουσας μεθόδου αρχικά εφαρμόζεται επί της σε αξίας κτήσης κάθε πάγιου περιουσιακού στοιχείου, η οποία προσαυξάνεται με τις δαπάνες των προσθηκών ή βελτιώσεων, ή επί της σε αναπροσαρμοσμένης αξίας του και στη συνέχεια επί της κάθε φορά αναπόσβεστης αυτής αξίας.

4. Με την παρ. 4 του άρθρου -13 ορίζεται ότι κατά τη διαχειριστική χρήση που η αναπόσβεστη αξία των πάγιων περιουσιακών στοιχείων αφού μειωθεί και με τις αποσβέσεις που αντιστοιχούν. σε αυτή τη διαχειριστική χρήση, είναι μικρότερη από το ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) της αξίας κτήσης (προσαυξημένης με τις δαπάνες προσθηκών ή βελτιώσεων) ή της αναπροσαρμοσμένης αξίας τους, ολόκληρο το ποσό της αναπόσβεστης αξίας δύναται να αποσβεστεί σε αυτή τη διαχειριστική χρήση. Για την καλύτερη κατανόηση όσων αναφέρονται στην παρούσα και στην προηγούμενη παράγραφο παρατίθενται ένα παράδειγμα υπολογισμού αποσβέσεων με τη φθίνουσα μέθοδο, το οποίο αφορά πάγιο που έχει αποκτηθεί πριν από την 1/1/2003.

Παράδειγμα

Έστω ότι στην αρχή της διαχειριστικής χρήσης 1/1 -31/12/2000 μια βιοτεχνική επιχείρηση απέκτησε καινούργιο μηχάνημα αξίας κτήσης 100.000 . Για το πάγιο αυτό η επιχείρηση επέλεξε σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 2 του π.δ/τος 100/1998 τη φθίνουσα μέθοδο απόσβεσης, πραγματοποίησε δε γι' αυτό αποσβέσεις

κατά τις διαχειριστικές χρήσεις 1/1 -31/12/2000, 1/1 -31/12/2.001 και 1/1 -31/12/2002 με συντελεστή τριάντα τοις εκατό (30%), δηλαδή τον τριπλάσιο της σταθερής μεθόδου. Έστω ότι με τις διατάξεις του κοινοποιούμενου π.δ/τος ορίζεται γι' αυτό το πάγιο κατώτερος συντελεστής απόσβεσης με τη σταθερή μέθοδο επτά τοις εκατό (7%) και ανώτερος δέκα τοις εκατό (10%).

Με βάση τα δεδομένα αυτά η επιχείρηση υποχρεούται να εξακολουθήσει να αποσβένει το εν λόγω πάγιο με τη φθίνουσα μέθοδο, δύναται δε για τον υπολογισμό των αποσβέσεων που θα βαρύνουν τις επόμενες διαχειριστικές χρήσεις να επιλέξει είτε τον τριπλάσιο κατώτερο συντελεστή απόσβεσης της σταθερής μεθόδου (21 %) είτε τον τριπλάσιο ανώτερο (30%), αυτόν δε που θα επιλέξει να τον εφαρμόσει μέχρι την πλήρη απόσβεση του παγίου. Επομένως αν υποθεθεί ότι η επιχείρηση επιλέξει το συντελεστή είκοσι ένα τοις εκατό (21 %), οι αποσβέσεις που έχουν διενεργηθεί και αυτές που θα διενεργηθούν μελλοντικά θα έχουν ως εξής:

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ	ΑΝΑΠΟΣΒΕΣΤΗ ΑΞΙΑ	ΕΤΗΣΙΕΣ ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ	ΑΠΟΣΒΕΣΜΕΝΗ ΑΞΙΑ
1/1-31/12/2000	100.000,00	30.000,00 *	30.000,00
1/1-31/12/2001	70.000,00	21.000,00 *	51.000,00
1/1-31/12/2002	49.000,00	14.700,00 *	65.700,00
1/1-31/12/2003	34.300,00	7.203,00 *	72.903,00
1/1-31/12/2004	27.097,00	5.690,37 *	78.593,37
1/1-31/12/2005	21.406,63	4.495,39 *	83.088,76
1/1-31/12/2006	16.911,24	3.551,36 *	86.640,12
1/1-31/12/2007	13.359,88	2.805,57 *	89.445,69
1/1-31/12/2008	10.554,31	2.216,40 ή 10.554,30 *	91.662,09 ή 0,01

* Επειδή στη διαχειριστική χρήση 1/1-31/12/2008 η αναπόσβεστη αξία του παγίου, συνυπολογιζομένων και των αποσβέσεων αυτής της διαχειριστικής χρήσης, είναι μικρότερη από το δέκα τοις εκατό (10%) της αξίας κτήσης του ($10.554,31 - 2.216,40 = 8.337 < 100.000 \times 10\% = 10.000$), η επιχείρηση δύναται, εφόσον το επιθυμεί, σ'αυτή τη διαχειριστική χρήση να αποσβέσει πλήρως το πάγιο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8^ο

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΓΕΝΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ

Το Ε.Γ.Λ.Σ. καθιερώνει τις ακόλουθες γενικές αρχές λογισμού των αποσβέσεων:

α) Η αποσβεστέα αξία των πάγιων περιουσιακών στοιχείων κατανέμεται σε κάθε λογιστική χρήση, κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους, με ομοιόμορφο τρόπο. Για τον υπολογισμό των αποσβέσεων εφαρμόζεται η μέθοδος της σταθερής αποσβέσεως (μέθοδος σταθερού ποσού).

β) Οι αποσβέσεις υπολογίζονται με βάση τους προβλεπόμενους από την κείμενη νομοθεσία συντελεστές ετήσιας τακτικής αποσβέσεως για κάθε κατηγορία αποσβέσιμων πάγιων στοιχείων. Οι συντελεστές αυτοί, κατά τεκμήριο, καλύπτουν τη φυσική φθορά (από τη χρήση και από την πάροδο του χρόνου) καθώς και την οικονομική απαξίωση των οικείων στοιχείων.

γ) Δεν επιτρέπεται ο λογισμός αποσβέσεων με συντελεστές μεγαλύτερους από εκείνους που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία. Επίσης, δεν επιτρέπεται ο λογισμός αποσβέσεων με συντελεστές μικρότερους από τους ελάχιστους συντελεστές, που η κείμενη νομοθεσία προβλέπει ως υποχρεωτικούς.

δ) Η διενέργεια αποσβέσεων για κάθε έτος με τους θεσπισμένους ελάχιστους συντελεστές είναι υποχρεωτική, ανεξάρτητα από την ύπαρξη ή μη κερδών. Η διενέργεια αποσβέσεων διακόπτεται από την στιγμή που το σύνολο των διενεργημένων αποσβέσεων για κάθε αποσβέσιμο στοιχείο γίνει ίσο με την αποσβεστέα αξία αυτού του στοιχείου (μείον μία μονάδα), ανεξάρτητα από το αν εξακολουθεί η παραγωγική χρησιμοποίησή του.

ε) Ο υπολογισμός των αποσβέσεων γίνεται από τη στιγμή που το πάγιο στοιχείο αρχίζει να χρησιμοποιείται ή να λειτουργεί. Αν ο χρόνος αυτός δεν συμπίπτει με την έναρξη της λογιστικής χρήσεως, η απόσβεση υπολογίζεται σε τόσα δωδέκατα κατά της ετήσιας αποσβέσεως, όσοι είναι οι μήνες μέχρι το τέλος της χρήσεως, στους οποίους περιλαμβάνεται και ο μήνας μέσα στον οποίο το πάγιο στοιχείο αρχίζει να χρησιμοποιείται ή να λειτουργεί.

στ) Οι αποσβέσεις των παγίων στοιχείων τα οποία παραμένουν σε αδράνεια για χρονικό διάστημα που διαρκεί συνέχεια πέρα από έξι μήνες υπολογίζονται, για το διάστημα αυτό, με μειωμένους συντελεστές. Το ποσοστό μείωσης καθορίζεται, κατά κλάδους οικονομικών μονάδων ή κατηγορίες στοιχείων, συγχρόνως με τον καθορισμό των ετήσιων συντελεστών τακτικών αποσβέσεων.

ζ) Οι αποσβέσεις που διενεργούνται για κάθε λογιστική χρήση καταλογίζονται σ' αυτή, με χρέωση των λογ/σμων 66 «αποσβέσεις παγίων στοιχείων ενσωματωμένες στο λειτουργικό κόστος» και 85 «αποσβέσεις παγίων στοιχείων μη ενσωματωμένες στο λειτουργικό κόστος» και με πίστωση των από το Σχέδιο Λογαριασμών προβλεπόμενων αντίθετων λογ/σμών 10.99, 11.99, 12.99, 13.99, 14.99, και 16.99.

η) Από τις αποσβέσεις που διενεργούνται σε κάθε χρήση, οι τακτικές, που θεωρείται ότι αφορούν το λειτουργικό κόστος (δηλαδή την λειτουργία παραγωγής, τη διοικητική λειτουργία, τη λειτουργία ερευνών και αναπτύξεως και τη λειτουργία διαθέσεως) καταχωρούνται στη χρέωση του λογ/μού 66 και, τελικά, μεταφέρονται στο λογ/σμό 80.00 της Γενικής Εκμεταλλεύσεως.

Στην περίπτωση που η οικονομική μονάδα, προκειμένου να προσδιορίσει το κόστος και τα αναλυτικά αποτελέσματα, δεν κάνει χρήση των αρχών κοστολογήσεως που καθιερώνονται με το Ε.Γ.Λ.Σ., οι τακτικές αποσβέσεις του λογ/μού 66 κατανέμονται εξωλογιστικά στις επιμέρους λειτουργίες της οικονομικής μονάδας (παραγωγής, διοικήσεως, ερευνών – αναπτύξεως και διαθέσεως).

θ) Οι προβλεπόμενες από τη φορολογική νομοθεσία, με τη μορφή αναπτυξιακών κινήτρων, πρόσθετες (επιταχυνόμενες) αποσβέσεις καταχωρούνται στη χρέωση του λογ/μού 85 και, τελικά, μεταφέρονται στα αποτελέσματα χρήσεως (λογ/σμος 86.03).

Λογαριασμός 66 «Αποσβέσεις πάγιων στοιχείων ενσωματωμένες στο λειτουργικό κόστος»

1. Στο λογαριασμό 66 καταχωρούνται οι αποσβέσεις στοιχείων του πάγιου ενεργητικού που ενσωματώνονται στο λειτουργικό κόστος της οικονομικής μονάδας, δηλαδή στο λογαριασμό αυτό καταχωρούνται οι τακτικές αποσβέσεις που προβλέπονται από τη νομοθεσία που ισχύει κάθε φορά. Οι αποσβέσεις αυτές υπολογίζονται σύμφωνα με όσα καθορίζονται στην παρ. 2.2.102/Π.

Οι δευτεροβάθμιοι λογαριασμοί του λογαριασμού 66, βρίσκονται σε πλήρη αντιστοιχία με τους πρωτοβάθμιους λογαριασμούς 10 – 16 της ομάδας 1(ομάδα παγίων περιουσιακών στοιχείων):

Κωδικός	Περιγραφή	Προσδιορισμός	Κωδικός
10	ΕΔΑΦΙΚΕΣ ΕΚΤΑΣΕΙΣ		66.00
11	ΚΤΙΡΙΑ- ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ	Αγορά κτιρίων Κατασκευή- διαμόρφωση κτιρίων	66.01
12	ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ- ΜΗΧΑΝ.ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ	Μηχανήματα, Εγκαταστάσεις κ.τ.λ.	66.02
13	ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕΣΑ		66.03
14	ΕΠΙΠΛΑ		66.04.00
14.01	ΣΚΕΥΗ		66.04.01
14.02	ΜΗΧΑΝΕΣ ΓΡΑΦΕΙΩΝ		66.04.02
14.03	ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ- ΗΛΕΚΤ. ΣΥΓΚΡΟΤ.		66.04.03
14.05	ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ		66.04.05
14.08	ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ		66.04.08
14.09	ΛΟΙΠΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ		66.04.09
16	ΑΣΩΜΑΤΕΣ	Λογισμικά,	66.05

	ΑΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ	Προγράμματα, Δικαιώματα κτλ	
--	-----------------	--------------------------------	--

Ο Λογαριασμός 66, αναλυτικότερα:

- 66.00 > Αποσβέσεις εδαφικών εκτάσεων
- 66.00.01 > Αποσβέσεις Ορυχείων
- 66.00.02 > Αποσβέσεις Μεταλλείων
- 66.00.03 > Αποσβέσεις Λατομείων
- 66.00.05 > Αποσβέσεις Φυτειών
- 66.00.06 > Αποσβέσεις Δασών
- 66.00.11 > Αποσβέσεις Ορυχείων εκτός εκμεταλλεύσεως
- 66.00.12 > Αποσβέσεις Μεταλλείων εκτός εκμεταλλεύσεως
- 66.00.13 > Αποσβέσεις Λατομείων εκτός εκμεταλλεύσεως
- 66.00.15 > Αποσβέσεις Φυτειών εκτός εκμεταλλεύσεως
- 66.00.16 > Αποσβέσεις Δασών εκτός εκμεταλλεύσεως
- 66.01 > Αποσβέσεις κτιρίων - εγκαταστάσεων κτιρίων - τεχνικών έργων
- 66.01.00 > Αποσβέσεις κτιρίων - εγκαταστάσεων κτιρίων
- 66.01.01 > Αποσβέσεις τεχνικών έργων εξυπηρέτησεως μεταφορών
- 66.01.02 > Αποσβέσεις λοιπών τεχνικών έργων
- 66.01.03 > Αποσβέσεις διαμορφώσεως γηπέδων
- 66.01.07 > Αποσβέσεις κτιρίων - εγκαταστάσεων κτιρίων σε ακίνητα τρίτων
- 66.01.08 > Αποσβέσεις τεχνικών έργων εξυπηρέτησεως μεταφορών σε ακίνητα τρίτων
- 66.01.09 > Αποσβέσεις λοιπών τεχνικών έργων σε ακίνητα τρίτων

- 66.01.10 > Αποσβέσεις διαμορφώσεων γηπέδων τρίτων
- 66.01.14 > Αποσβέσεις κτιρίων - εγκαταστάσεων κτιρίων εκτός εκμεταλλεύσεως
- 66.01.15 > Αποσβέσεις τεχνικών έργων εξυπηρέτησεως μεταφορών εκτός εκμεταλλεύσεως
- 66.01.16 > Αποσβέσεις λοιπών τεχνικών έργων εκτός εκμεταλλεύσεως
- 66.01.17 > Αποσβέσεις διαμορφώσεων γηπέδων εκτός εκμεταλλεύσεως
- 66.01.21 > Αποσβέσεις κτιρίων - εγκαταστάσεων κτιρίων σε ακίνητα τρίτων εκτός εκμ/σεως
- 66.01.22 > Αποσβέσεις τεχν. έργων εξυπηρέτησης μεταφορών σε ακίνητα 3ων εκτός εκμ/σεως
- 66.01.23 > Αποσβέσεις λοιπών τεχνικών έργων σε ακίνητα τρίτων εκτός εκμεταλλεύσεως
- 66.01.24 > Αποσβέσεις διαμορφώσεων γηπέδων τρίτων εκτός εκμεταλλεύσεως
- 66.02 > Αποσβέσεις μηχανημάτων-τεχνικών εγκαταστάσεων-λοιπού μηχανολ. εξοπλισμού
- 66.02.00 > Αποσβέσεις μηχανημάτων
- 66.02.01 > Αποσβέσεις τεχνικών εγκαταστάσεων
- 66.02.02 > Αποσβέσεις φορητών μηχανημάτων χειρός
- 66.02.03 > Αποσβέσεις εργαλείων
- 66.02.04 > Αποσβέσεις καλουπιών - ιδιοσυσκευών
- 66.02.05 > Αποσβέσεις μηχανολογικών οργάνων
- 66.02.06 > Αποσβέσεις λοιπού μηχανολογικού εξοπλισμού
- 66.02.07 > Αποσβέσεις μηχανημάτων σε ακίνητα τρίτων
- 66.02.08 > Αποσβέσεις τεχνικών εγκαταστάσεων σε ακίνητα τρίτων

- 66.02.09 > Αποσβέσεις λοιπού μηχανολογικού εξοπλισμού σε ακίνητα τρίτων
- 66.02.10 > Αποσβέσεις μηχανημάτων εκτός εκμεταλλεύσεως
- 66.02.11 > Αποσβέσεις τεχνικών εγκαταστάσεων εκτός εκμεταλλεύσεως
- 66.02.12 > Αποσβέσεις φορητών μηχανημάτων χειρός εκτός εκμεταλλεύσεως
- 66.02.13 > Αποσβέσεις εργαλείων εκτός εκμεταλλεύσεως
- 66.02.14 > Αποσβέσεις καλουπιών - ιδιοσυσκευών εκτός εκμεταλλεύσεως
- 66.02.15 > Αποσβέσεις μηχανολογικών οργάνων εκτός εκμεταλλεύσεως
- 66.02.16 > Αποσβέσεις λοιπού μηχανολογικού εξοπλισμού εκτός εκμεταλλεύσεως
- 66.02.17 > Αποσβέσεις μηχανημάτων σε ακίνητα τρίτων εκτός εκμεταλλεύσεως
- 66.02.18 > Αποσβέσεις τεχνικών εγκαταστάσεων σε ακίνητα τρίτων εκτός εκμεταλλεύσεως
- 66.02.19 > Αποσβέσεις λοιπού μηχανολογικού εξοπλισμού σε ακίνητα τρίτων εκτός εκμ/σεως
- 66.03 > Αποσβέσεις μεταφορικών μέσων
- 66.03.00 > Αποσβέσεις αυτοκινήτων λεωφορείων
- 66.03.01 > Αποσβέσεις λοιπών επιβατικών αυτοκινήτων
- 66.03.02 > Αποσβέσεις αυτοκινήτων φορτηγών - Ρυμουλκών - Ειδικής χρήσεως
- 66.03.03 > Αποσβέσεις σιδηροδρομικών οχημάτων
- 66.03.04 > Αποσβέσεις πλωτών μέσων
- 66.03.05 > Αποσβέσεις εναέριων μέσων
- 66.03.06 > Αποσβέσεις μέσων εσωτερικών μεταφορών
- 66.03.09 > Αποσβέσεις λοιπών μέσων μεταφοράς
- 66.03.10 > Αποσβέσεις αυτοκινήτων λεωφορείων εκτός εκμεταλλεύσεως
- 66.03.11 > Αποσβέσεις λοιπών επιβατικών αυτοκινήτων εκτός εκμεταλλεύσεως

- 66.03.12 > Αποσβέσεις αυτοκινήτων φορητών -Ρυμουλκών- Ειδικής χρήσεως εκτός εκμ/σεως
- 66.03.13 > Αποσβέσεις σιδηροδρομικών οχημάτων εκτός εκμεταλλεύσεως
- 66.03.14 > Αποσβέσεις πλωτών μέσων εκτός εκμεταλλεύσεως
- 66.03.15 > Αποσβέσεις εναερίων μέσων εκτός εκμεταλλεύσεως
- 66.03.16 > Αποσβέσεις μέσων εσωτερικών μεταφορών εκτός εκμεταλλεύσεως
- 66.03.19 > Αποσβέσεις λοιπών μέσων μεταφοράς εκτός εκμεταλλεύσεως
- 66.04 > Αποσβέσεις επίπλων και λοιπού εξοπλισμού
- 66.04.00 > Αποσβέσεις επίπλων
- 66.04.01 > Αποσβέσεις σκευών
- 66.04.02 > Αποσβέσεις μηχανών γραφείων
- 66.04.03 > Αποσβέσεις ηλεκτρονικών υπολογιστών και ηλεκτρονικών συγκροτημάτων
- 66.04.04 > Αποσβέσεις μέσων αποθηκείσεως και μεταφοράς
- 66.04.05 > Αποσβέσεις επιστημονικών οργάνων
- 66.04.06 > Αποσβέσεις ζώνων για πάγια εκμετάλλευση
- 66.04.08 > Αποσβέσεις εξοπλισμού τηλεπικοινωνιών
- 66.04.09 > Αποσβέσεις λοιπού εξοπλισμού
- 66.04.10 > Αποσβέσεις επίπλων εκτός εκμεταλλεύσεως
- 66.04.11 > Αποσβέσεις σκευών εκτός εκμεταλλεύσεως
- 66.04.12 > Αποσβέσεις μηχανών γραφείων εκτός εκμεταλλεύσεως
- 66.04.13 > Αποσβέσεις ηλεκτρ. υπολογιστών και ηλεκτρ. συγκροτημάτων εκτός εκμ/σεως

- 66.04.14 > Αποσβέσεις μέσωσν αποθηκεύσεως και μεταφοράς εκτός εκμεταλλεύσεως
- 66.04.15 > Αποσβέσεις επιστημονικών οργάνων εκτός εκμεταλλεύσεως
- 66.04.16 > Αποσβέσεις ζώων για πάγια εκμετάλλευση εκτός εκμεταλλεύσεως
- 66.04.18 > Αποσβέσεις εξοπλισμού τηλεπικοινωνιών εκτός εκμεταλλεύσεως
- 66.04.19 > Αποσβέσεις λοιπού εξοπλισμού εκτός εκμεταλλεύσεως
- 66.05 > Αποσβέσεις ασωμάτων ακινητοποιήσεων και εξόδων πολυετούς αποσβέσεως
- 66.05.00 > Αποσβέσεις υπεραξίας επιχειρήσεως
- 66.05.01 > Αποσβέσεις δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας
- 66.05.02 > Αποσβέσεις δικαιωμάτων εκμεταλλεύσεως ορυχείων - μεταλλείων - λατομείων
- 66.05.03 > Αποσβέσεις λοιπών παραχωρήσεων
- 66.05.04 > Αποσβέσεις δικαιωμάτων χρήσεως ενσώματων πάγιων στοιχείων
- 66.05.05 > Αποσβέσεις λοιπών δικαιωμάτων
- 66.05.10 > Αποσβέσεις εξόδων ιδρύσεως και πρώτης εγκαταστάσεως
- 66.05.11 > Αποσβέσεις εξόδων ερευνών ορυχείων - μεταλλείων - λατομείων
- 66.05.12 > Αποσβέσεις εξόδων λοιπών ερευνών
- 66.05.13 > Αποσβέσεις εξόδων αυξήσεως κεφαλαίου και εκδόσεως ομολογιακών δανείων
- 66.05.14 > Αποσβέσεις εξόδων κτήσεως ακινητοποιήσεων
- 66.05.16 > Αποσβέσεις διαφορών εκδόσεως και εξοφλήσεως ομολογιών
- 66.05.17 > Αποσβέσεις εξόδων αναδιοργανώσεως
- 66.05.18 > Αποσβέσεις τόκων δανείων κατασκευαστικής περιόδου
- 66.05.19 > Αποσβέσεις λοιπών εξόδων πολυετούς αποσβέσεως

2. Οι δευτεροβάθμιοι λογαριασμοί του 66 χρεώνονται με πίστωση των αντίστοιχων λογαριασμών της ομάδας 1 (10.99, 11.99, 12.99, 13.99, 14.99 και 16.99).

3. Οι αποσβέσεις που δεν ενσωματώνονται στο λειτουργικό κόστος της οικονομικής μονάδας (πρόσθετες) καταχωρούνται στους αντίστοιχους δευτεροβάθμιους λογαριασμούς του 85 «μη ενσωματωμένες στο λειτουργικό κόστος αποσβέσεις παγίων», με πίστωση των αυτών αντίστοιχων λογαριασμών της ομάδας 1 (10.99, 11.99, 12.99, 13.99, 14.99 και 16.99)

ΠΟΛ.1282/30-10-1996

Για τον κοστολογικό χειρισμό του υπολογαριασμού 66.05 «αποσβέσεις ασώματων ακινητοποιήσεων και εξόδων πολυετούς αποσβέσεως» σημειώνουμε τα ακόλουθα:

α) Για τα περισσότερα άυλα στοιχεία και έξοδα του λογαριασμού 16 - οι αποσβέσεις των οποίων καταχωρούνται στον πιο πάνω λογ/σμό 66.05 - παρέχεται από το νόμο η ευχέρεια να αποσβένονται «είτε εφάπαξ είτε τμηματικά και ισόποσα μέσα σε μία πενταετία» (βλ. άρθρο 43 παρ. 3 και 4 κωδ. Ν. 2190/1920. Στις περιπτώσεις που επιλέγεται η εφάπαξ απόσβεσή τους δεν ενδείκνυται να επιβαρύνεται το λειτουργικό κόστος, αλλά πρέπει να καταχωρούνται στο λογ/σμό 85 «αποσβέσεις παγίων μη ενσωματωμένες στο λειτουργικό κόστος» (και όχι εδώ, στο 66.05).

β) Οι αποσβέσεις των λογαριασμών 66.05.01, 66.05.02 και 66.05.03 επιβαρύνουν το λογαριασμό 92.00 «έξοδα λειτουργίας παραγωγής».

γ) Οι αποσβέσεις των λογαριασμών 66.05.00, 66.05.10, 66.05.13 (των εξόδων αυξήσεως κεφαλαίου) και 66.05.17, επιβαρύνουν το λογαριασμό 92.01 «έξοδα διοικητικής λειτουργίας». Διευκρινίζεται ότι στο λογαριασμό 66.05.17 περιλαμβάνονται και οι αποσβέσεις των λογισμικών προγραμμάτων Η/Υ (που καταχωρούνται στο λογ/σμό 16.17 και αποσβένονται, σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 3 του Π.Δ. 88/1973 όπως η παράγραφος αυτή συμπληρώθηκε με το άρθρο 5 παρ. 4 του Ν. 1947/1991, με συντελεστή 25%.

δ) Οι αποσβέσεις των λογαριασμών 66.05.11 και 66.05.12 βαρύνουν το λογαριασμό 92.02 «έξοδα λειτουργίας ερευνών και αναπτύξεως».

ε) Οι αποσβέσεις των λογαριασμών 66.05.13 (των εξόδων εκδόσεως ομολογιακών δανείων), 66.05.16 και 66.05.18 βαρύνουν το λογαριασμό 92.04 «έξοδα χρηματοοικονομικής λειτουργίας».

στ) Η επιβάρυνση των θέσεων κόστους του 92 με τις αποσβέσεις των λογαριασμών 66.05.04, 66.05.05, 66.05.14 και 66.05.19, γίνεται ανάλογα με τη χρησιμοποίηση των αντίστοιχων περιουσιακών στοιχείων (των λογαριασμών 16.04, 16.14 και 16.19).

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ

Παραθέτουμε πίνακα καθορισμού συντελεστών αποσβέσεων, για την καλύτερη κατανόηση τους:

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ - ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ

Περ	Υπ	Υπ	Περιγραφή Παγίων	Κατ	Ανωτ	ΠΔ 100/98
Οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης της αξίας των κτιριακών εγκαταστάσεων και οικοδομημάτων ορίζονται ως ακολούθως:						
α)			Για οικοδομές ή τμήματα αυτών που χρησιμοποιούνται ως οικοτροφεία, σχολεία, φροντιστήρια, αίθουσες κινηματογράφων ή θεάτρων, κλινικές, σανατόρια και καταστήματα εξυπηρέτησης του κοινού, γενικώς	5%	8%	8%
β)			Για οικοδομές ή τμήματα αυτών που χρησιμοποιούνται ως ξενοδοχεία	3%	6%	8%
γ)			Για οικοδομές ή τμήματα αυτών, που χρησιμοποιούνται ως μπαγκαλόους ή κάμπινγκς και είναι κατασκευασμένες από ξύλο, καθώς και τις συναφείς εγκαταστάσεις, που επίσης είναι κατασκευασμένες από ξύλο	8%	12%	12%
δ)			Για τις ίδιες οικοδομές ή τμήματα αυτών και τις συναφείς εγκαταστάσεις τους, που είναι κατασκευασμένες από τσιμέντο	5%	8%	8%
ε)			Για οικοδομές ή τμήματα αυτών που χρησιμοποιούνται για άλλες χρήσεις	3%	5%	5%
ς)			Για πρόχειρες κατασκευές (ξύλινες, πλαστικές κλπ.) που χρησιμοποιούνται για οποιαδήποτε χρήση	8%	12%	12%
στ)			Για βιομηχανοστάσια, όπως αυτά νοούνται από τις διατάξεις της περίπτωσης α' της παραγράφου 2 του άρθρου 21 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, τα παραρτήματα και παρακολουθήματά τους, καθώς και τις αποθήκες που είναι συνεχόμενες με αυτά και χρησιμοποιούνται για την αποθήκευση πρώτων υλών ή	5%	8%	8%

		την πρώτη εναπόθεση των βιομηχανικών προϊόντων			
ζ)		Για οικοδομήματα που χρησιμοποιούνται για την επεξεργασία και συντήρηση καπνών σε φύλλα (αποθήκες καπνών ή άλλων εξαγωγίμων γεωργικών προϊόντων) και ως ξηραντήρια καπνού	5%	8%	8%
η)		Για οικοδομήματα αεροδρομίων που χρησιμοποιούνται ως αεροσταθμοί επιβατών	2%	4%	-
θ)		Για οδικά δίκτυα εντός χώρου εργοστασίων ή χώρου που βρίσκεται οικισμός προσωπικού	3%	5%	-
		Τα ποσοστά απόσβεσης που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο υπολογίζονται στην αξία μόνο των κτισμάτων, ανεξάρτητα από τον τρόπο κατασκευής τους (συνήθης ή προκατασκευής).			
		Από το ποσό της με βάση τις διατάξεις του παρόντος άρθρου αναγνωριζόμενης απόσβεσης αφαιρείται η κατά τις διατάξεις του άρθρου 23 του Κ.Φ.Ε. παρεχόμενη απόσβεση κατά ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) ή πέντε τοις εκατό (5%) επί του ακαθάριστου εισοδήματος			
Για τα μηχανήματα και τις εγκαταστάσεις παραγωγής, μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και για τα ορυχεία επιχειρήσεων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, στα οποία εξορύσσονται ύλες που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και για τα μηχανήματα και τις εγκαταστάσεις τους, οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:					
α)		Για ατμοηλεκτρικές μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας:			
	αα)	Για λιγνιτικές μονάδες, μονάδες πετρελαίου (ΜΑΖΟΥΤ) και μονάδες φυσικού αερίου	4%	5%	
β)		Για αεριοστροβιλικές μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας ελαφρού πετρελαίου (ΝΤΗΖΕΛ)	5%	7%	

γ)		Για μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας συνδυασμένου κύκλου:			
	αα)	Για μονάδες ελαφρού πετρελαίου (NTHZEL)	4%	7%	
	ββ)	Για μονάδες φυσικού αερίου	6%	7%	
δ)		Για νηζελοηλεκτρικές μονάδες (μονάδες εσωτερικής καύσης) παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας	5%	6%	
ε)		Για υδροηλεκτρικούς σταθμούς παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας:			
	αα)	Για φράγματα	2%		
	ββ)	Για μηχανήματα και εγκαταστάσεις	3%	4%	
στ)		Για μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας εναλλακτικών μορφών:			
	αα)	Για αιολικά πάρκα και φωτοβολταϊκές και γεωθερμικές μονάδες	5%	7%	10%- 10%- 15%
ζ)		Για σταθμούς συμπαραγωγής ηλεκτρισμού θερμότητας (ΣΗΘ)	5%	7%	-
η)		Για μηχανήματα και εγκαταστάσεις μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας:			
	αα)	Για γραμμές μεταφοράς	3%	4%	5%
	ββ)	Για υποσταθμούς μεταφοράς	4%	5%	6%
	γγ)	Για εναέρια καλώδια μεταφοράς δεδομένων	10%	12%	-
	δδ)	Για συστήματα τηλεοπτείας-τηλεχειρισμών	18%	20%	-
θ)		Για μηχανήματα και εγκαταστάσεις διανομής ηλεκτρικής ενέργειας:			
	αα)	Για δίκτυα διανομής χαμηλής τάσης	5%	6%	6%
	ββ)	Για δίκτυα διανομής μέσης τάσης	4%	5%	5%
	γγ)	Για υποσταθμούς διανομής μέσης τάσης - χαμηλής τάσης	5%	6%	6%
	δδ)	Για υποσταθμούς διανομής υψηλής τάσης - μέσης τάσης	4%	6%	6%
	εε)	Για κέντρα διανομής υψηλής τάσης - μέσης τάσης	4%	6%	6%

	στστ)	Για καλώδια μεταφοράς δεδομένων	7%	8%	
	ζζ)	Για συστήματα τηλεοπτείας - τηλεχειρισμών	18%	20%	
ι)		Για εξοπλισμό συνεργείων συντήρησης μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, γενικά	10%	12%	
ία)		Για ορυχεία επιχειρήσεων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στα οποία εξορύσσονται ορυκτές ύλες για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας	8%	10%	
ιβ)		Για μηχανήματα και εγκαταστάσεις των παραπάνω ορυχείων:			
	αα)	Για ηλεκτροκίνητο εκσκαπτικό εξοπλισμό (εκσκαφείς - αποθέτες - ταινιόδρομοι)	5%	6%	12%
	ββ)	Για τεχνικά έργα υποδομής και υποστήριξης	6%	7%	
	γγ)	Για χωματουργικά μηχανήματα και οχήματα κατώτερος	14%	16%	
	δδ)	Για εξοπλισμό συνεργείων συντήρησης	10%	12%	10%
Για τηλεπικοινωνιακές εγκαταστάσεις και τηλεπικοινωνιακά έργα οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:					
α)		Για ψηφιακά κέντρα και ηλεκτρονικές τερματικές διατάξεις	15%	20%	
β)		Για εξοπλισμό μετάδοσης (δικτύων)	11%	15%	
γ)		Για τηλεφωνικές, τηλεγραφικές και τηλετυπικές (TELEX) εγκαταστάσεις κέντρων και ραδιοηλεκτρικές εγκαταστάσεις	15%	20%	
δ)		Για υπόγεια και υποβρύχια καλώδια - σωληνώσεις (συμβατικά και οπτικών ινών)	4%	7%	
ε)		Για καλώδια σωληνώσεων οπτικών ινών	5%	8%	
στ)		Για εναέρια ενσύρματα δίκτυα	8%	12%	
		Για εναέρια ασύρματα δίκτυα	5%	8%	
ζ)		Για κύριες τηλεφωνικές, τηλεγραφικές και ραδιοηλεκτρικές συνδέσεις - συσκευές και θαλάμους	11%	15%	
η)		Για δευτερεύουσες εγκαταστάσεις	8,5%	12,5%	

θ)		Για καλωδιακά πλοία	3%	5%	
Για τα μηχανήματα και γενικά τον ειδικό εξοπλισμό των ραδιοηλεκτρικών σταθμών οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:					
α)		Για κάμερες και παρελκόμενα, βίντεο και παρελκόμενα, καθώς και κινητές μονάδες εξωτερικών μεταδόσεων	15%	20%	
β)		Για κέντρα εκπομπής - αναμεταδότες (πομποί - αναμεταδότες και παρελκόμενα, πυλώνες - ιστοί και παρελκόμενα, καθώς και κεραίες εκπομπής - λήψης και παρελκόμενα)	7%	10%	
γ)		Για λοιπά μηχανήματα και εγκαταστάσεις ραδιοηλεκτρικών σταθμών	11%	15%	
Για τα έργα δικτύων ύδρευσης, αποχέτευσης, αντιπλημμυρικών έργων, έργων αντιρρύπανσης και κέντρων επεξεργασίας λυμάτων, οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:					
α)		Για έργα δικτύων ύδρευσης:			
	αα)	Για φράγματα	1%		
	ββ)	Για διυλιστήρια	1%	2%	
	γγ)	Για υδραγωγεία	1,5%	2,5%	
	δδ)	Για κύριους τροφοδοτικούς αγωγούς	2%	3%	
	εε)	Για δευτερεύοντες τροφοδοτικούς αγωγούς	2,5%	3,5%	
	στστ)	Για δίκτυα διανομής, καθώς και εξωτερικά και εσωτερικά αντλιοστάσια	7%	10%	
	ζζ)	Για δεξαμενές	1%	2%	
β)		Για έργα δικτύων αποχέτευσης:			
	αα)	Για έργα βαρείας υποδομής και βασικούς συλλεκτήρες	1%	2%	
	ββ)	Για δευτερεύοντες αγωγούς	1,5%	2,5%	
	γγ)	Για εξωτερικές διακλαδώσεις	2%	4%	
	δδ)	Για ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις	7%	10%	
γ)		Για αντιπλημμυρικά έργα:			
	αα)	Για διευθετήσεις ρεμάτων	1%		

	ββ)	Για συλλεκτήρες ομβρίων υδάτων	1%	2%	
	γγ)	Για δίκτυα ομβρίων υδάτων	1,5%	2,5%	
	δδ)	Για φρεάτια υδροσυλλογής	2%	4%	
δ)		Για έργα αντιρρύπανσης και κέντρα επεξεργασίας λυμμάτων:			
	αα)	Για ερευνητικά κέντρα λυμμάτων και κέντρα λυμμάτων	3%	5%	
Για τα μηχανήματα και εγκαταστάσεις που χρησιμοποιούνται από τις καπνοβιομηχανίες οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:					
	α)	Για κοπτικές μηχανές, χαρμανιέρες, υγραντήρια και ξηραντήρια καπνών, εγκαταστάσεις μεταφοράς καπνών σε φύλλα και κεκομμένους, κλιματιστικές εγκαταστάσεις στους χώρους επεξεργασίας και βιομηχανοποίησης	7%	10%	
	β)	Για σιγαροποιητικές, κυτιοποιητικές, πακεταριστικές, λιθογραφικές μηχανές και σελλοφανέζες	8%	12%	
Για τα μηχανήματα και εγκαταστάσεις των πρατηρίων υγρών καυσίμων και λιπαντηρίων οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:					
	α)	Για αντλίες και εξοπλισμό αυτών (των πρατηρίων)	8%	12%	
	β)	Για αεροσυμπιεστές και γρασαδόρους	11%	15%	
Για τα δοχεία μεταφοράς υγρών και αερίων, δεξαμενές κλπ. οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:					
	α)	Για δοχεία μεταφοράς υγρών υλών (βαρελιών κλπ.)	24%	30%	
	β)	Για χαλύβδινες φιάλες υγραερίου	11%	15%	
	γ)	Για δίκτυα σωληνώσεων υγρών καυσίμων και τα σχετικά εξαρτήματα	7%	10%	
	δ)	Για μεταλλικές και από σκυρόδεμα δεξαμενές εναποθήκευσης υγρών καυσίμων	3%	5%	
Για τα ψυκτικά μηχανήματα οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:					

α)		Για τα ψυκτικά μηχανήματα (ψυγείο διατήρησης τροφίμων κλπ.) και τις εγκαταστάσεις κλιματισμού και κεντρικής θέρμανσης (λέβητες - καυστήρες κλπ.) στους χώρους παραγωγής	8%	12%	
β)		Για τα ψυγεία αποθήκευσης τροφίμων γενικά σε εγκαταστάσεις τρίτων	15%	20%	
		Για τα γερανοφόρα και ανυψωτικά μηχανήματα	11%	15%	
		Για τα μηχανήματα παραγωγής ταινιών (κινηματογραφικών, βίντεο και συναφών)	11%	15%	
Προκειμένου για ειδικές εγκαταστάσεις και μηχανήματα των παρακάτω επιχειρήσεων οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:					
α)		Κονσερβοποιίας και τυποποιημένων προϊόντων, βυρσοδεψίας, παραγωγής νημάτων και υφασμάτων από φυσικό και τεχνητό βαμβάκι, παραγωγής πλαστικών ειδών και εκτυπωτικών, εκδοτικών και βιβλιοδετικών εργασιών	8%	12%	
β)		Υποδηματοποιίας, παραγωγής νημάτων και υφασμάτων από μαλλί και μετάξι (φυσικό ή τεχνητό), παραγωγής χημικών και φαρμακευτικών προϊόντων, διυλιστηρίων, παραγωγής τσιμέντου και παραγωγής σιδήρου, χάλυβα, αλουμίνιας και αλουμινίου	11%	15%	
		Για τις μήτρες (καλούπια) που έχουν κατασκευασθεί από οποιαδήποτε ύλη, εκτός πλαστικής ή θερμοπλαστικής	11%	15%	
Για τις οικιακές συσκευές ή συστήματα χρήσης φυσικού αερίου και ανανεώσιμων πηγών ενέργειας παρέχεται η δυνατότητα απόσβεσης μέχρι ποσοστού εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) της δαπάνης με τους κατωτέρω οριζόμενους κατώτερους και ανώτερους συντελεστές απόσβεσης:					
α)		Λέβητες κεντρικής θέρμανσης φυσικού αερίου χυτοσίδηροι, θερμοσίφωνες αποθήκευσης καύσης φυσικού αερίου και μαγειρικές συσκευές καύσης	2%	4%	

		φυσικού αερίου			
β)		Λέβητες κεντρικής θέρμανσης φυσικού αερίου χαλύβδινοι, θερμοσίφωνες ταχείας ροής και συνδυασμένοι λέβητες, θερμοσίφωνες καύσης φυσικού αερίου και ηλιακό θερμοσιφωνικό οικιακό σύστημα	4,5%	6,5%	
γ)		Αυτόνομα θερμαντικά σώματα καύσης φυσικού αερίου, μαγειρικές συσκευές μεικτού τύπου (ηλεκτρικές και φυσικού αερίου) και ηλιακούς συλλέκτες	3%	5%	
Για τα μηχανήματα και ειδικές εγκαταστάσεις παραγωγής, μεταφοράς, αποθήκευσης και διανομής του φυσικού αερίου οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:					
α)		Για αγωγούς μεταφοράς και διανομής φυσικού αερίου χαλύβδινους ή πολυαιθυλενίου και τις εγκαταστάσεις τους, δεξαμενές υγροποιημένου φυσικού αερίου από σκυρόδεμα και ειδικό μέταλλο και υπόγειες αποθήκες φυσικού αερίου	1,5%	2,5%	
β)		Για μηχανήματα ηλεκτρονικής εγκατάστασης καθοδικής προστασίας αγωγών φυσικού αερίου	4%	7%	
γ)		Για σταθμούς μέτρησης και ρύθμισης της πίεσης του φυσικού αερίου και σταθμούς συμπίεσης κατώτερος δύο τοις εκατό (2%) και ανώτερος τέσσερα τοις εκατό (4%).	2%	4%	
δ)		Για κρυογενικές εγκαταστάσεις αεριοποίησης υγροποιημένου φυσικού αερίου μετά των εξαρτημάτων τους	1,5%	2,5%	
Για τα λοιπά μηχανήματα και εγκαταστάσεις οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:					
α)		Των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων, σανατορίων, κλινικών και εκπαιδευτηρίων	15%	20%	
β)		Των λοιπών επιχειρήσεων	11%	15%	
Οι επιχειρήσεις που αναφέρονται στο άρθρο αυτό δεν δικαιούνται να διενεργήσουν τις κατά τα άρ. 3, 4 και 10 του παρόντος αποσβέσεις.					

	<p>Ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης της αξίας των εγκαταστάσεων γενικά των επιχειρήσεων που χαρακτηρίζονται ως επικίνδυνες ορίζονται σε δεκαπέντε τοις εκατό (15%) και είκοσι τοις εκατό (20%) αντίστοιχα.</p> <p>Ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης της αξίας των εγκαταστάσεων γενικά των επιχειρήσεων που παράγουν πολεμικά είδη με εκρηκτικές ύλες ορίζονται σε είκοσι επτά τοις εκατό (27%) και τριάντα τρία τοις εκατό (33%) αντίστοιχα.</p>	15%	20%	
	<p>Οι επιχειρήσεις λατομείων, εξόρυξης μεταλλευμάτων ή άλλων ορυκτών υλών εκτός από τις κατά τα άρθρα 3,4,10 και 11 του παρόντος αποσβέσεις διενεργούν ετήσια απόσβεση και επί της αξίας των λατομείων ή των μεταλλείων</p> <p>Για τα έξοδα κατασκευής ιδιωτικών οδών, πλατειών, δικτύων ύδρευσης, αποχέτευσης και αντιπλημμυρικών έργων των επιχειρήσεων που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο</p> <p>Για έξοδα κατασκευής υποσταθμών διανομής ηλεκτρικής ενέργειας, υποσταθμών μεταφοράς και γραμμών διανομής χαμηλής τάσης και γραμμών μεταφοράς αυτής των ίδιων επιχειρήσεων</p> <p>Για τους σπαστήρες λίθων, θραυστήρες, τριβεία, πετρελαιομηχανές και λοιπά μηχανήματα των επιχειρήσεων του άρθρου αυτού</p> <p>Η απόσβεση των δαπανών που πραγματοποιούνται για την εκτέλεση κάθε φύσης μεταλλευτικών ερευνών, καθώς και των συναφών προς αυτές δαπανών γενικά διενεργείται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 18 του Ν.Δ. 4029/1959 (Φ.Ε.Κ. Α' 250).</p> <p>Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής έχουν ανάλογη εφαρμογή και επί των λατομικών επιχειρήσεων.</p>	7%	10%	
		4%	7%	
		7%	10%	
		11%	15%	

Για λιμενικά έργα και ναυπηγεία οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:					
α)		Για λιμένες, αποβάθρες, ορμητήρια και προβλήτες	7%	10%	
β)		Για έργα ελάφρυνσης πρανών	11%	16%	
γ)		Για ρυμούλκες, βυθοκόρους, πλωτούς γερανούς, ακάτους, πορθμεία, λέμβους, φορτηγίδες, πλωτήρες και λοιπά συναφή στοιχεία	8%	12%	
δ)		Για μόνιμες δεξαμενές από σκυρόδεμα και πλωτές δεξαμενές	5%	8%	
ε)		Για ναυπηγικές κλίνες	7%	10%	
στ)		Για σχέδια ναυπήγησης πλοίων	27%	33%	
Για τα πάγια περιουσιακά στοιχεία των εργοληπτικών επιχειρήσεων δημόσιων και ιδιωτικών έργων οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:					
α)		Για ξυλεία η οποία χρησιμοποιείται σε οικοδομικά και άλλα τεχνικά έργα	24%	30%	
β)		Για μεταλλικά ικριώματα	7%	10%	
γ)		Για προωθητήρες γαιών (μπουλντόζες), φορτωτές, ισοπεδωτές, αεροσυμπιεστές, εκσκαφείς, ασφαλτικά μηχανήματα, γεωτρύπανα, αναβατόρια, μηχανικά φτυάρια, αυτοκινούμενους αποξεστήρες, θραυστήρες, τριβείς, σιλοκόσκινα, δονητές και αναμικτήρες σκυροδέματος, οδοστρωτήρες κ.λπ.	11%	15%	
		Για τις εγκαταστάσεις γενικά των επιχειρήσεων εκμετάλλευσης διωρύγων	11%	16%	
		Οι επιχειρήσεις που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο του άρθρου αυτού δεν δικαιούνται να διενεργούν τις κατά τα άρθρα 3, 4, 7 παράγραφος 1 και 10 του παρόντος αποσβέσεις.			
Για τις εγκαταστάσεις αεροδρομίων οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:					

α)		Για αεροδιάδρομους, γέφυρες διέλευσης αεροσκαφών, χώρους πίστας αεροδρομίου για στάθμευση αεροσκαφών, γέφυρες επιβίβασης επιβατών, σύστημα τροφοδοσίας επεξεργασμένου αέρα και ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης αποσκευών	2%	4%	
β)		Για υπόγειο σύστημα παροχής ρεύματος 400 HZ στα αεροσκάφη	7%	10%	
γ)		Για οπτικά αεροβοηθήματα:			
	αα)	Για εργασίες κατασκευής	2%	4%	
	ββ)	Για εξοπλισμό	3%	5%	
δ)		Για τηλεπικοινωνιακά συστήματα	2%	4%	
Για τα γεωργικά μηχανήματα και τα εργαλεία που χρησιμοποιούνται από γεωργικές επιχειρήσεις και εκμεταλλεύσεις γενικά οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:					
α)		Για ελκυστήρες, αλωνιστικές μηχανές, οδοντωτές σβάρνες, σκαλιστήρια, καλλιεργητές, άροτρα, δισκοσβάρνες, χορτοαναδευτές, χορτοσφωρευτές, σπαρτικές μηχανές, φορητά αναβατόρια, μηχανές τεμαχισμού σανών για αποθήκευση (στάσιμες), μηχανές άλεσης τροφών, ρυμούλκες, θεριστικές μηχανές, αυτοδετικές, χορτοσυλλεκτοδεματικές, πατατοσυλλεκτικές και θερίζοαλωνιστικές μηχανές, φορτωτικές, χορτοκοπτικές, συλλεκτικές βάμβακος και συλλεκτικές αραβόσιτου μηχανές, φρέζες, τευτλοεξαγωγείς, κινητήρες εσωτερικής καύσης και αντλητικά συγκροτήματα	8%	12%	
β)		Για λιπάσματα διανομείς και φεκαστήρες	10%	14%	
γ)		Για λοιπά μηχανήματα	7%	10%	
Οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης της αξίας των ακολουθών πάγιων περιουσιακών στοιχείων των επιχειρήσεων που εκμεταλλεύονται κινηματογραφικές ταινίες, βιντεοκασέτες - D.V.D., καθώς και των					

ραδιοτηλεοπτικών σταθμών ορίζονται ως ακολούθως:					
α)		Για τις κινηματογραφικές ταινίες:			
		για το πρώτο έτος εκμετάλλευσης τους	75%	80%	
		για το δεύτερο έτος εκμετάλλευσης τους	11%	12%	
		για το τρίτο έτος εκμετάλλευσης τους	7%	8%	
		για το τέταρτο έτος εκμετάλλευσης τους	7%		
		<p>Η απόσβεση υπολογίζεται σε δωδεκάμηνη βάση ανεξάρτητα από το χρόνο εκμετάλλευσης της ταινίας στο οικείο διαχειριστικό έτος, με τον περιορισμό ότι αυτή δεν μπορεί να υπερβεί κατά το πρώτο έτος τα ακαθάριστα έσοδα που πραγματοποιήθηκαν από την εκμετάλλευση της ταινίας. Η τυχόν διαφορά της μειωμένης κατά το πρώτο έτος απόσβεσης προσαυξάνει τις αποσβέσεις του δεύτερου έτους ανεξάρτητα από το ύψος των ακαθάριστων εσόδων, ώστε για τα πρώτα δύο (2) έτη η συνολική απόσβεση να ανέρχεται στο ογδόντα έξι τοις εκατό ($75\% + 11\% = 86\%$) της αξίας της ταινίας στην περίπτωση επιλογής των κατώτερων συντελεστών ή στο ενενήντα δύο τοις εκατό ($80\% + 12\% = 92\%$) της αξίας της ταινίας στην περίπτωση επιλογής των ανώτερων συντελεστών.</p>			
β)		Για τις βιντεοταινίες - D.V.D.:			
		για το έτος κτήσης	65%	70%	
		για το δεύτερο έτος εκμετάλλευσης τους	25%	30%	
		για το τρίτο έτος εκμετάλλευσης τους	10%		
γ)		<p>Οι τηλεταινίες, τηλεσειρές, μουσικές εκπομπές, εορταστικές εκπομπές, κινούμενα σχέδια, τηλεπαιχνίδια, ψυχαγωγικές εκπομπές, εκπομπές λόγου, αθλητικές και ποικίλου περιεχομένου αναλόγως του χρόνου εκμετάλλευσης τους αποσβένονται είτε εφάπαξ είτε τμηματικά και ισόποσα μέσα σε μία πενταετία σύμφωνα</p>			

		με τη διάταξη της περίπτωσης α΄ της παραγράφου 3 του άρθρου 43 του Κ.Ν. 2190/1920 , αν η εκμετάλλευσή τους διαρκεί ένα έτος ή περισσότερα του ενός αντίστοιχα.			
Για τα μεταφορικά μέσα (εκτός από τα πλωτά και τα εναέρια) και το τροχαίο υλικό οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:					
α)		Για τουριστικά λεωφορεία (πούλμαν) και λεωφορεία μεταφορικών επιχειρήσεων	15%	20%	
β)		Για φορτηγά αυτοκίνητα	15%	20%	
γ)		Για επιβατηγά αυτοκίνητα και μοτοσικλέτες:			
	αα)	Εκπαιδευτηρίων	11%	15%	
	ββ)	Επιχειρήσεων ενοικίασης αυτοκινήτων και μοτοσικλετών και εκπαίδευσης υποψήφιων οδηγών (αυτοκινήτων και μοτοσικλετών)	19%	25%	
	γγ)	Λοιπών επιχειρήσεων	11%	15%	
δ)		Για μοτοποδήλατα και ποδήλατα	11%	15%	
ε)		Για οχήματα χωματουργικών έργων εντός ορυχείου, εξαιρουμένων εκείνων που αναφέρονται στην υποπερίπτωση γγ΄ της περίπτωσης ιβ΄ της παρ. 1 του άρθρου 4	19%	25%	
στ)		Για οχήματα μεταφοράς προσώπων εντός ορυχείου	11%	15%	
ζ)		Για σιδηροτροχιές και τροχαίο υλικό	3%	5%	
η)		Για λοιπά μέσα και μηχανήματα των συγκοινωνιακών επιχειρήσεων	8%	12%	
Για τα εναέρια μεταφορικά μέσα οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:					
α)		Για καινούργια αεροσκάφη, ελικόπτερα και ανεμόπτερα	4%	6%	
β)		Για μεταχειρισμένα αεροσκάφη, ελικόπτερα και ανεμόπτερα, πλέον ένα τοις εκατό (1 %) για κάθε έτος το οποίο παρήλθε από το επόμενο έτος της κατασκευής μέχρι το έτος της απόκτησης.	4%	6%	

Για τα πλοία και λοιπά πλωτά μέσα χωρητικότητας φορτίου κάτω των 500 τόνων:					
		για το πρώτο έτος εκμετάλλευσης τους υπό ελληνική σημαία	15%	20%	
		ετησίως από το δεύτερο έως και το πέμπτο έτος	7%	10%	
		ετησίως για το έκτο και κάθε ένα από τα επόμενα έτη εκμετάλλευσης τους	3%	5%	
		Τα ποσοστά απόσβεσης που αναφέρονται στις παραγράφους 1 έως και 3 αυτού του άρθρου δεν εφαρμόζονται στην περίπτωση που προβλέπονται διαφορετικοί συντελεστές από διατάξεις ειδικών νόμων.			
		Για είδη εξοπλισμού γενικά (επίπλων, σκευών κλπ.) των σανατορίων, κλινικών, εκπαιδευτηρίων, εστιατορίων και κέντρων διασκέδασης	24%	30%	
		Για είδη εξοπλισμού γενικά (επίπλων, σκευών κλπ.) των λοιπών επιχειρήσεων	15%	20%	
		Για τα είδη εξοπλισμού γραφείου, δηλαδή αριθμομηχανές, λογιστικές μηχανές, φωτοαντιγραφικά και φωτοτυπικά μηχανήματα, γραφομηχανές, μαγνητόφωνα, προβολείς διαφανειών, τηλεφωνικά κέντρα, τηλεφωνικές συσκευές, συσκευές TELEX, FAX, καθώς και τα επιστημονικά όργανα και τις συσκευές εργαστηρίου χημείου	15%	20%	
		Αν τα πάγια περιουσιακά στοιχεία που αναφέρονται στην παράγραφο 3 αυτού του άρθρου χρησιμοποιούνται ως μέσα εκπαίδευσης	29%	35%	
		Για τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές και τα ηλεκτρονικά συγκροτήματα, γενικώς	24%	30%	
		Αν τα παραπάνω πάγια περιουσιακά στοιχεία χρησιμοποιούνται ως μέσα εκπαίδευσης	34%	40%	
		Για λογισμικό (SOFTWARE) των ηλεκτρονικών υπολογιστών	24%	30%	

		<p>Η απόσβεση των ηλεκτρονικών υπολογιστών και του λογισμικού (SOFTWARE) μπορεί να γίνεται και εφάπαξ κατά τη χρήση εντός της οποίας τίθενται σε λειτουργία.</p> <p>Για είδη υγιεινής των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων, σανατορίων και κλινικών, στις περιπτώσεις που αυτά θεωρούνται εγκαταστάσεις των παραπάνω επιχειρήσεων και όχι των ακινήτων</p> <p>Για φωτεινές επιγραφές που είναι εγκατεστημένες σε ακίνητα τρίτων</p>	15%	20%	
		<p>Για φωτεινές επιγραφές που είναι εγκατεστημένες σε ακίνητα τρίτων</p>	15%	20%	
<p>Για τα είδη τα οποία αποτελούν πάγια στοιχεία ασκούμενης δραστηριότητας, η οποία εντάσσεται στις υπηρεσίες ελευθέρων επαγγελματιών, οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:</p>					
α)		<p>Για μηχανήματα και λοιπές επαγγελματικές εγκαταστάσεις, όργανα και συσκευές εργαστηρίου χημείου και συναφών ειδών και έπιπλα και σκεύη κατώτερος δεκαπέντε τοις εκατό (15%) και ανώτερος είκοσι τοις εκατό (20%).</p>	15%	20%	
β)		<p>Για ηλεκτρονικούς υπολογιστές και ηλεκτρονικά συγκροτήματα και λογισμικό (SOFTWARE) των ηλεκτρονικών υπολογιστών κατώτερος είκοσι τέσσερα τοις εκατό (24%) και ανώτερος τριάντα τοις εκατό (30%).</p> <p>Η απόσβεση των ηλεκτρονικών υπολογιστών και του λογισμικού (SOFTWARE) μπορεί να γίνεται και εφάπαξ κατά τη χρήση εντός της οποίας τίθενται σε λειτουργία. (Η παράγραφος αυτή προστέθηκε με τον 3522/2006 Αρθ. 4 παρ. 9)</p>	24%	30%	
γ)		<p>Για οικιακές συσκευές ή συστήματα χρήσης φυσικού αερίου και ανανεώσιμων πηγών ενέργειας παρέχεται η δυνατότητα απόσβεσης μέχρι ποσοστού εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) της δαπάνης με τους κατώτερω οριζόμενους ετήσιους συντελεστές απόσβεσης:</p>			

	αα)	Λέβητες κεντρικής θέρμανσης φυσικού αερίου χυτοσίδηροι, θερμοσίφωνες αποθήκευσης καύσης φυσικού αερίου και μαγειρικές συσκευές καύσης φυσικού αερίου	2%	4%	
	ββ)	Λέβητες κεντρικής θέρμανσης φυσικού αερίου χαλύβδινοι, θερμοσίφωνες ταχείας ροής και συνδυασμένοι λέβητες, θερμοσίφωνες καύσης φυσικού αερίου και ηλιακό θερμοσιφωνικό οικιακό σύστημα	4,5%	6,5%	
	γγ)	Αυτόνομα θερμαντικά σώματα καύσης φυσικού αερίου, μαγειρικές συσκευές μεικτού τύπου (ηλεκτρικές και φυσικού αερίου) και ηλιακούς συλλέκτες	3%	5%	
	δ)	Για επιστημονικά περιοδικά και συγγράμματα	100%		
Για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του παρόντος ως μηχανήματα και λοιπός μηχανολογικός ή τεχνικός εξοπλισμός παραγωγής θεωρούνται τα πάγια περιουσιακά στοιχεία που αναφέρονται στις ακόλουθες διατάξεις του παρόντος:					
	α)	στις παραγράφους 1 (εκτός της υποπερίπτωσης αα΄ της περίπτωσης ε΄, των περιπτώσεων ι΄ και ια΄ κοιτών υποπεριπτώσεων ββ΄ και δδ΄ της περίπτωσης ιβ΄), 5, 7 (εκτός των περιπτώσεων α΄ και β΄), 8 (εκτός της περίπτωσης β΄), 9, 11, 12 και 14 (εκτός των περιπτώσεων α΄ και β΄) του άρθρου 4.			
	β)	Στην περίπτωση β΄ της παραγράφου 15 του άρθρου 4, με την προϋπόθεση ότι αυτά τα πάγια περιουσιακά στοιχεία χρησιμοποιούνται άμεσα στην παραγωγική διαδικασία και			
	γ)	στην παράγραφο 4 του άρθρου 6.			
		Για τον υπολογισμό των τακτικών αποσβέσεων με τη φθίνουσα μέθοδο οι κατώτεροι ή ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης που προβλέπονται για τη σταθερή μέθοδο από τις διατάξεις του παρόντος πολλαπλασιάζονται για κάθε			

		πάγιο περιουσιακό στοιχείο με συντελεστή τρία (3).			
		Οι κατά την προηγούμενη παράγραφο προκύπτοντες συντελεστές αποσβέσεων της φθίνουσας μεθόδου υπολογίζονται επί του εκάστοτε υπολοίπου της αναπόσβεστης αξίας κάθε πάγιου περιουσιακού στοιχείου.			
		Κατά τη διαχειριστική περίοδο που η αναπόσβεστη αξία των παγίων περιουσιών στοιχείων, μειωμένη με τις αποσβέσεις που αντιστοιχούν σε αυτή τη διαχείριση, είναι μικρότερη από το ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) της αξίας κτήσης, προσαυξημένης με τις δαπάνες προσθηκών ή βελτιώσεων, ή της αναπροσαρμοσμένης αξίας τους, ολόκληρο το ποσό της αναπόσβεστης αξίας δύναται να αποσβεσθεί σε αυτή τη διαχείριση.			

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνική Βιβλιογραφία:

1. ΔΗΜΗΤΡΗΣ Ι. ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ «Λογιστικά Κοστολόγηση Φοροτεχνικά Γενικό Λογιστικό Σχέδιο Στην Πράξη» Θεσσαλονίκη, 2007
2. ΓΙΩΡΓΟΣ Α. ΚΟΡΟΜΗΛΑΣ – ΜΑΡΙΝΑ ΤΣΙΑΟΥΣΙΔΟΥ «Λογιστικές Και Φοροτεχνικές Εργασίες Τέλους Χρήσης» Αθήνα, 2009
3. Δ. ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ – Α. ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ – Ι. ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ «Παραδείγματα Εφαρμογής Και Ανάλυσης Του Γ. Λ. Σ.» Θεσσαλονίκη, 2005
4. ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ Γ. ΚΟΝΤΑΚΟΣ «Γενική Λογιστική», Έλλην, 2006
5. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Ν. ΚΑΡΔΑΚΑΡΗΣ «Γενική Λογιστική Ι & ΙΙ Σύμφωνα με το Ε. Γ. Λ. Σ.» Έλλην, Αθήνα, 1997
6. ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ν. ΚΑΦΟΥΣΗΣ «Γενική Λογιστική» Α' τόμος, Σταμούλη Α.Ε.
7. ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ Ι. ΣΑΚΕΛΛΗΣ «Το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο» Α' τόμος, Βρύκου Ε. Ε., 1999
8. ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΣΑΚΕΛΛΗΣ «Λογιστική Πληθωρισμού»
9. ΧΡΗΣΤΟΣ Β. ΝΑΟΥΜ «Εισαγωγή Στη Χρηματοοικονομική Λογιστική» Αθήνα, 1994
10. ΘΕΟΧΑΡΗΣ ΑΘ. ΜΠΑΛΗΣ «Σύγχρονη Χρηματοοικονομική Λογιστική» Β' τόμος, Αθήνα 2004
11. Ν. Χ. ΤΟΤΣΗΣ «Εγκυκλοπαιδικό Λεξικό Λογιστικής»
12. Δ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ «Σύγχρονη Γενική Λογιστική» Α' τόμος

Πηγές Στο Διαδίκτυο:

1. www.fle.gr (Φόρο-Λογιστική Ενημέρωση)
2. www.supportonline.gr (Σύμβουλοι Επιχειρήσεων)
3. www.de9.gr (Υπουργείο Οικονομικών)
4. www.epeaek.gr (Υπουργείο Εθνικής Παιδείας & Θρησκευμάτων)
5. www.e-gov.gr (Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση)
6. www.taxheaven.gr
7. www.tovima.gr (Εφημερίδα «ΤΟ ΒΗΜΑ»)
8. www.e-forosimv.gr (Περιοδικό «ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΣ ΦΟΡΟΤΕΧΝΙΚΟΣ & ΝΟΜΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ»)
9. www.logistiko.com (Λογιστικό Γραφείο Δρανδάκης)
10. www.e-forologia.gr (Φορολογική Ενημέρωση)
11. www.econ.uoi.gr (Τμήμα Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων)
12. www.karagiannisd.gr (Καθηγ. Λογιστικής-Κοστολόγησης Δ. Καραγιάννης)
13. www.reporter.gr
14. www.teihal.gr (ΤΕΙ Χαλκίδας)
15. www.gus.gr
16. www.stamoulis.gr (Εκδόσεις Αθ. Σταμούλης)

